

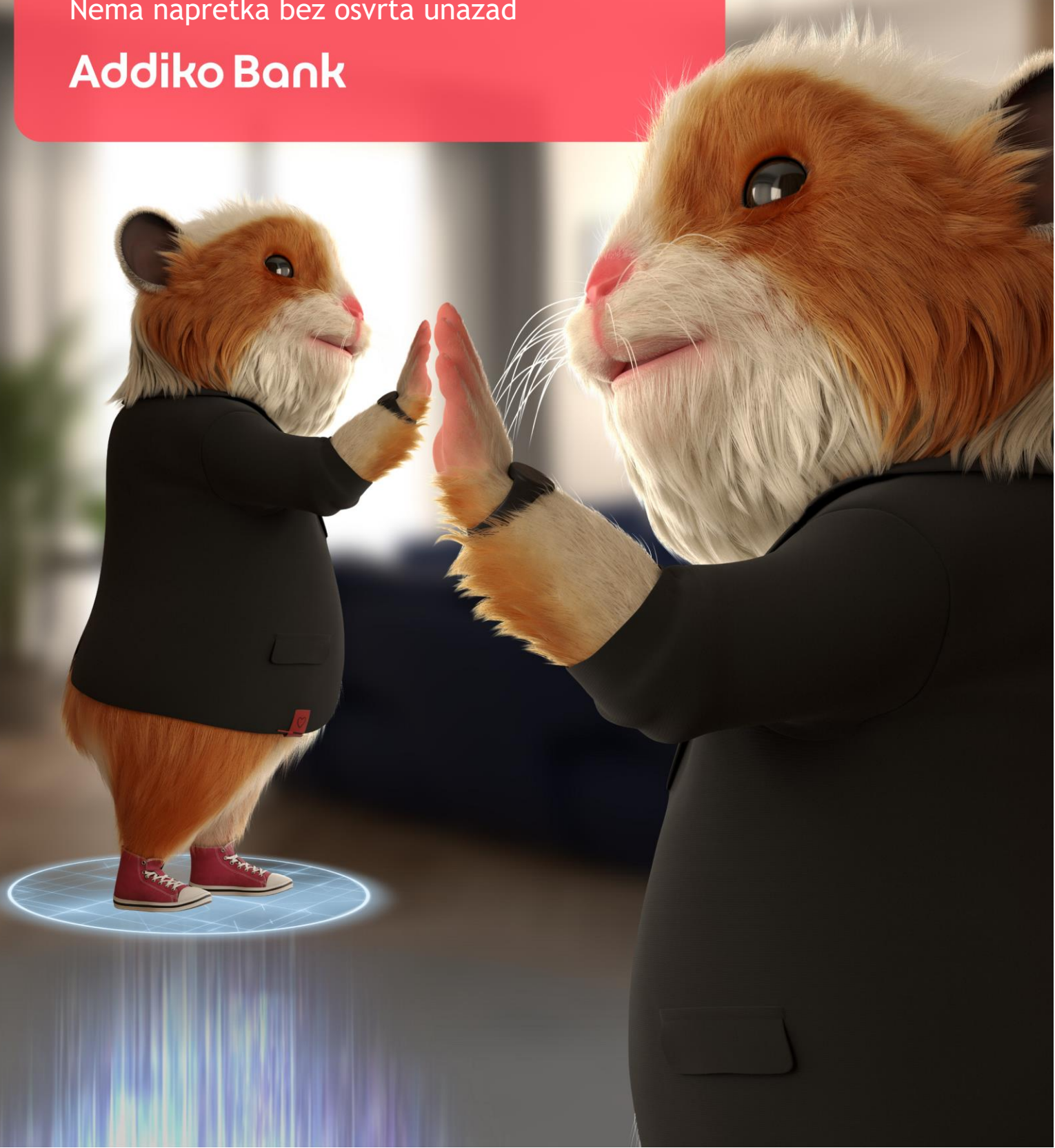
Godišnji izvještaj

2024

Addiko Bank a.d. Banja Luka

Nema napretka bez osvrta unazad

Addiko Bank

KRATAK PREGLED

1 Ključni finansijski podaci

PRIHODI	
NETO REZULTAT	21,3 mil BAM
OPERATIVNI REZULTAT	27,9 mil BAM
ODNOS TROŠKOVA I PRIHODA	53,6%
NETO KAMATNA MARŽA	4,21%
KVALITET AKTIVE	
STOPA POKRIVENOSTI	
NEKVALITETNIH IZLOŽENOSTI	88,2%
ODNOS NEKVALITETNIH IZLOŽENOSTI	
ODNOS KREDITA I DEPOZITA	3,0%
	79,5%
KAPITAL	
STOPA OSNOVNOG KAPITALA	21,7%

2 Razvoj poslovanja

OPERATIVNI REZULTAT 27,9 mil BAM (rast za 10,5% u odnosu na 2023)

NETO BANKARSKI PRIHOD 63,6 mil BAM (rast za 6,7% u odnosu na 2023)

ODNOS TROŠKOVA I PRIHODA smanjen na 53,6 % (manji za 0,6 procentnih poena u odnosu na 2023)

KREDITI KLIJENATA (rast od 25,9 mil BAM u odnosu na 2023) sa porastom fokus segmenata od 40,0 mil BAM u odnosu na 2023

DEPOZITI KLIJENATA 831,8 mil BAM (rast za 38,1 mil BAM u odnosu na 2023)

3

Ključna postignuća

- Dodatni pomak prema visokoprinosnom fokus portfoliju koji na 31.12.2024. godine čini 96.2% ukupnih bruto prihodujućih kredita
- Segment Potrošača kao strateški segment Banke je ostvario rast od čak 13,1% u odnosu na kraj 2023. godine
- U godini značajnih inflatornih pritisaka i svopšteg rasta cijena Banka je dodatno smanjila omjer troškova i prihoda
- Stabilna kapitalna pozicija za nastavak rasta poslovanja - Stopa adekvatnosti kapitala 21.7%
- ESG u fokusu kroz razvoj 15 inicijativa sa namjerom ostvarivanja naših ciljeva održivog razvoja

Glavni pokazatelji su zasnovani na pojedinačnim izvještajima o finansijskom poslovanju sastavljeni u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenljivom na banke u Republici Srpskoj („RS“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji RS, Zakonu o bankama RS i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Glavni pokazatelji

	(000) BAM		
	2024	2023	(%)
Neto bankarski prihod	63.580	59.568	6,7%
Neto prihod od kamata	44.004	41.405	6,3%
Neto prihod od naknada i provizija	19.576	18.163	7,8%
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	429	-11	>100%
Ostali operativni rezultat	-2.020	-2.001	0,9%
Opšti administrativni troškovi	-34.048	-32.265	5,5%
Operativni rezultat prije umanjnja i rezervisanja	27.941	25.291	10,5%
Ostali rezultat	-441	-866	-49,1%
Troškovi kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu	-4.046	1.785	>100%
Porez na dobit	-2.196	-2.677	-18,0%
Rezultat nakon poreza	21.258	23.533	-9,7%
Pokazatelji uspješnosti	2024	2023	(pts)
Neto kamatni prihod/ukupna prosječna aktiva	4,2%	4,2%	0,0
Povrat na prosječni materijalni kapital	11,7%	14,4%	-2,7
Odnos troškova i prihoda	53,6%	54,2%	-0,6
Odnos troška rizika	-0,5%	0,2%	-0,7
Odnos troška rizika (neto krediti)	-0,7%	0,3%	-1,0
Zarada po akciji (u BAM)	0,14	0,15	-1,1
Odabrane stavke iz izvještaja o finansijskom položaju	2024	2023	(%)
Kreditni i potraživanja od klijenata	661.304	635.446	4,1%
Depoziti i zajmovi od klijenata	831.823	793.718	4,8%
Kapital	198.060	174.698	13,4%
Ukupna aktiva	1.076.643	1.012.725	6,3%
Rizikom ponderisana aktiva	795.612	688.614	15,5%
Pokazatelji bilansa stanja	2024	2023	(pts)
Odnos kredita i depozita	79,5%	80,1%	-0,6
Odnos nekvalitetnih izloženosti (ukupna izloženost)	3,0%	2,7%	0,3
Odnos nekvalitetnih izloženosti (kreditna izloženost)	4,0%	3,5%	0,5
Stopa pokrivenosti nekvalitetnih izloženosti	88,2%	90,7%	-2,5
Odnos pokrivenosti likvidnosti	389,0%	620,0%	-231,0
Stopa redovnog osnovnog kapitala	21,7%	21,0%	0,7
Stopa regulatornog kapitala	21,7%	21,0%	0,7

Pismo predsjednika Uprave

Poštovani klijenti, akcionari i zaposleni,

Uprkos izazovima koji su obilježili prethodnu godinu, a koji su proistekli iz geopolitičkih nestabilnosti, rasta inflacije i promjene kamatnih stopa, zadovoljstvo je istaći nastavak uspješnog poslovanja Addiko Bank Banja Luka i tokom 2024. godine. Uspjeli smo održati izvanredne rezultate iz 2023. godine koja je od postajanja banke rekordna, a u mnogim segmentima smo ih i nadmašili, postavljajući nove standarde za dalji rast u skladu sa utemeljenim Addiko vijednostima.

Addiko Bank Banja Luka se u 2024. godini, u skladu sa poslovnom strategijom, fokusirala na pružanje jednostavnih i brzih usluga klijentima, uz razvoj digitalnih kanala i implementaciju novih funkcionalnosti. Jasno smo pozicionirani na tržištu kao banka koja komunicira jednostavno i nudi brza rješenja. Klijentima omogućavamo pristup keš kreditima samo uz ličnu kartu, dok se 80% kreditnih odluka donosi kroz potpuno automatizovan proces, čime se osigurava brzina i efikasnost. Naše prednosti prepoznali su i postojeći i novi klijenti, što nam je donijelo leadersku poziciju u segmentu nenamjenskih kredita na tržištu. Tokom 2024. godine dodatno smo povećali učešće u ukupnim novoplasiranim nenamjenskim kreditima na tržištu Republike Srpske, čime je ostvaren rast kreditnog portfolia koji je 65% veći od rasta tržišta.

Kontinuirani rast broja klijenata u segmentu stanovništva i malih i srednjih preduzeća potvrđuje našu stratešku orijentaciju na profitabilne i održive tržišne kategorije. Kao rezultat toga, 96% kreditnog portfolia Addiko Bank Banja Luka čini upravo ovaj dio tržišta koji predstavlja fokus segment u našoj strategiji.

Zadovoljstvo je istaći da je operativni rezultat prije umanjena i rezervisanja porastao za 10,5% u odnosu na prethodnu godinu. Istovremeno, održavamo visoku adekvatnost kapitala, stabilnu likvidnost i višu stopu pokrivenosti kredita u odnosu na tržište, zahvaljujući sveobuhvatnom i pouzdanom sistemu upravljanja rizicima. Ovi pokazatelji potvrđuju našu sposobnost stabilnog rasta, dugoročne održivosti i efikasnog upravljanja poslovanjem.

Kao digitalna banka usmjereni smo na razvoj digitalnih rješenja koji poboljšavaju korisničko iskustvo naših klijenata. Uveli smo napredne i inovativne funkcionalnosti u mobilnim aplikacijama za fizička i pravna lica. Efikasnost i brzina transakcija su značajno unaprijeđene uvođenjem uplatno-isplatnih bankomata koji su dostupni 24/7, jer naš prioritet je ušteda vremena našim klijentima.

Ipak, ključni faktor našeg uspjeha je posvećenost zaposlenima i njihovom profesionalnom razvoju. Podsticajna radna atmosfera, timski rad, otvorena i transparentna komunikacija, raznolikost, wellbeing aktivnosti i ulaganje u edukaciju ne samo da podstiču rast zaposlenih, već direktno doprinose stabilnosti i rastu banke. To je dodatno potvrđeno prestižnim sertifikatom Employer Partner, koji nas već drugu godinu zaredom svrstava među kompanije koje istinski brinu o svojim ljudima i korporativnoj kulturi Addiko Banke.

Poslovanje Addiko Bank Banja Luka u 2024. godini bilo je snažno usmjereno i na stvaranje održivih vrijednosti kroz ESG inicijative, kao i podršku zajednici u vidu donacija. Svojim učešćem, zaposleni su kroz razne projekte pokazali posvećenost ekološkoj i društvenoj odgovornosti. Izgradili smo staze za buduće generacije i podstakli odgovorno ponašanje prema prirodi i održivosti zajednice. Inicirali smo i sproveli brojne aktivnosti u cilju poboljšanja finansijske pismenosti građana, od predavanja na fakultetima, istraživanja tržišta o stepenu finansijske pismenosti, do edukativnih sadržaja za lakše usvajanje osnovnih znanja o finansijskama.

Imali smo privilegiju biti partneri u inicijativama i projektima koji su uistinu stvarali promjene u našoj zajednici. Posebno želimo naglasiti našu podršku malim i srednjim preduzećima kroz Addiko SME Akademiju, koja je, već treći put zaredom, omogućila poslovnim liderima širom BiH da steknu sertifikovano znanje i resurse za uspješan razvoj svog poslovanja. Ovaj program će i u narednom periodu predstavljati važan dio strategije poslovanja sa malim i srednjim preduzećima, kao i unapređenje njihove poslovne vizije za djelovanje na domaćem i međunarodnom tržištu.

Uspjehe u 2024. godini vidimo kao osnov za dalji rast i unapređenje naših usluga, kako bismo i dalje ostali fokusirani na održivost i poslovanje utemeljeno na Addiko vrijednostima. Hvala klijentima jer prepoznaju našu brzinu, jednostavnost i posvećenost, hvala akcionarima i hvala zaposlenima što snažno vjeruju i sprovode našu strategiju.

S poštovanjem,

Sladjan Stanić, predsjednik Uprave Addiko Bank a.d. Banja Luka

Uprava Addiko Bank a.d. Banja Luka

Sa lijeva na desno: Slađan Stanić - predsjednik Uprave, Mile Todorović - član Uprave, Nataša Kragulj - član Uprave.

Godišnji izvještaj 2024. godine

Izvještaj Uprave	7
1. Makroekonomsko okruženje	7
2. Program ubrzanja	8
3. Finansijski razvoj	8
4. Kapital i likvidnost	11
5. Izgledi, politika dividende i faktori rizika	12
6. Korporativno upravljanje	14
7. Kapital, akcije, glasačka i prava kontrole	15
8. Interni sistem kontrole za računovodstvene procedure	15
9. Održivi razvoj	16
10. Ostala objelodanjivanja	17
Finansijski izvještaji	18
I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	20
II. Izvještaj o finansijskom položaju	22
III. Izvještaj o promjenama u kapitalu	23
IV. Izvještaj o novčanim tokovima	24
V. Napomene uz finansijske izvještaje	25
Društvo	25
Računovodstvene politike	25
Napomene uz Izvještaj o dobitku ili gubitku	49
Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju	55
Izvještavanje po segmentima	73
Izvještaj o upravljanju rizikom	76
Dodatne informacije koje zahtjevaju objelodanjivanje	96
Odgovornost za finansijske izvještaje	111
Izvještaj nezavisnog revizora	112
Skraćenice	117
Oznaka	121

Odricanje od odgovornosti:

Određene izjave sadržane u ovom izvještaju mogu biti izjave o budućim očekivanjima i druge izjave koje se odnose na budućnost koje su zasnovane na trenutnom gledištu i pretpostavkama menadžmenta i uključuju poznate i nepoznate rizike i neizvjesnosti koji bi mogli uzrokovati da se stvarni rezultati, učinak ili događaji značajno razlikuju od one izražene ili implicirane u takvim izjavama.

Stvarni rezultati mogu se značajno razlikovati od predviđenih, a informacije o prošlim performansama ne dozvoljavaju da se izvuku pouzdani zaključci o budućim performansama. Izjave koje se odnose na budućnost zasnovane na trenutnom gledištu i pretpostavkama menadžmenta mogu uključivati rizike i neizvjesnosti koje bi mogle uzrokovati materijalno odstupanje od ovdje sadržane izjave.

Engleska verzija Izvještaja je prevod. Samo srpska verzija je autentična jezička verzija.

Ni Addiko Bank a.d. Banja Luka niti bilo kod od njenih predstavnika neće biti odgovorni iz bilo kog razloga za bilo kakvu štetu, gubitak ili troškove bilo koje vrste koji proizlaze direktno i/ili indirektno iz ili u vezi sa bilo kojom upotrebom ovog izvještaja ili njegovog sadržaja ili na drugi način koji proizilazi u vezi sa ovim dokumentom.

Ovaj izvještaj ne predstavlja preporuku, poziv ili ponudu za ulaganje ili bilo kakvu investiciju ili drugi savjet ili bilo kakav poziv za sudjelovanje u bilo kojem poslu i niko se neće oslanjati na ove materijale u pogledu bilo kakvog ugovornog ili drugog angažmana, ulaganja itd.

Svi podaci su predstavljeni na nivou Addiko Bank a.d. Banja Luka, osim ako nije drugačije navedeno.

Tabele u ovom izvještaju mogu da sadrže razlike zbog zaokruživanja.

Izvještaj Uprave

Addiko Bank a.d. Banja Luka član je Addiko Grupe, bankarske grupacije specijalizovane za poslovanje sa potrošačima i malim i srednjim preduzećima (SME) na prostoru Centralne i Jugoistočne Evrope (CSEE). Addiko Grupa sastoji se od Addiko Bank AG, potpuno licencirane austrijske matične banke registrovane u Beču u Austriji, regulisane od strane Tijela za nadzor finansijskih tržišta Austrije (FMA) i Evropske centralne banke, kao i šest podružnih banaka, registrovanih i licenciranih za pružanje usluga u pet zemalja Centralne i Jugoistočne Evrope: Hrvatskoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini (gdje djeluju dvije banke: Addiko Bank a.d. Banja Luka i Addiko Bank d.d. Sarajevo), Srbiji i Crnoj Gori. Addiko Bank a.d. Banja Luka je sa 31. decembrom 2024. godine opslužila oko 150 hiljada klijenata, koristeći dobro rasprostranjenu mrežu od 28 poslovnica i digitalne bankarske kanale.

Na osnovu svoje strategije, Addiko Bank a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Addiko banka ili Addiko banka Banja Luka) se pozicionirala kao specijalistička banka u poslovanju sa potrošačima i malim i srednjim preduzećima sa fokusom na rast kreditnih aktivnosti, kao i na uslugama platnog prometa (iz "područja u fokusu"), nudeći potrošačke kredite za potrošače i kredite za obrtna sredstva za mala i srednja preduzeća, a koji se uglavnom finansiraju iz depozita stanovništva. Hipotekarno finansiranje od strane Addiko banke, finansiranje javnih institucija i velikih korporativnih klijenata ("područja koja nisu u fokusu poslovanja") postepeno se smanjuju, obezbjeđujući likvidnost i kapital za postepeni rast u segmentu poslovanja sa potrošačima i malim i srednjim preduzećima.

Addiko banka Banja Luka pruža moderno korisničko iskustvo u skladu sa svojom strategijom jasnog, jednostavnog i direktnog bankarstva koje podrazumijeva "fokus na bitno, efikasnost i jednostavnu komunikaciju". Bankarski proizvodi i usluge su standardizovani, posebno u segmentu poslovanja sa potrošačima i segmentu poslovanja sa malim i srednjim preduzećima, sa ciljem poboljšanja efikasnosti, smanjenja rizika i održavanja kvaliteta aktive.

1. Makroekonomsko okruženje

U Evropi je 2024. godina i dalje bila obilježena efektima rata u Ukrajini, koji sada traje već tri godine i dovodi do stalne nestabilnosti i neizvjesnosti. Iako je došlo do značajnog popuštanja na tržištima roba i energije u 2024. godini, posljedice vrlo visoke inflacije u prethodnim godinama još uvijek se mogu jasno osjetiti. Nakon što je nivo plata samo prilagođen višem nivou cijena sa vremenskim odmakom, neizvjesnosti oko budućeg ekonomskog razvoja čine potrošače nesklonim trošenju, što je, u kombinaciji sa slabom globalnom ekonomijom, dovelo do prigušenog ekonomskog razvoja u Evropi.

Inflacija u Evrozoni takođe je značajno pala u 2024. godini. Otkako je dostigla vrhunac od 10,6% u oktobru 2022. godine, brzo je pala i kretala se između 2,8% (januar) i 1,7% (septembar) u 2024., da bi 2024. godinu završila na 2,4%.

U zavisnosti od strukture lokalnih ekonomija i mjera koje su vlade preduzele u borbi protiv inflacije u pojedinim zemljama članicama EU, stope rasta cijena u decembru 2024. godine značajno su varirale, u rasponu od niskih 1,0% u Irskoj i 1,4% u Italiji do 4,4% u Belgiji i 4,5% u Hrvatskoj. Austrija je bila u središtu zemalja Evrozone sa rastom potrošačkih cijena od 2,1%.

Nakon dvije godine visoke inflacije, i u regiji centralne i jugoistočne Evrope (CSEE), inflacija je takođe pala tokom 2024. godine. Međutim, dok su poskupljenja u Sloveniji zapravo bila na očekivanom nivou od 2,0%, u Hrvatskoj su bila nešto viša od posljednjih prognoza iz jeseni 2024. godine i iznosila su 4,5%. Za Bosnu i Hercegovinu, očekivana inflacija za 2024. godinu je niskih 2,2%, za Srbiju 4,5% i za Crnu Goru 4,8%.

Nakon što je Evropska centralna banka (ECB) izvršila ukupno deset povećanja kamatnih stopa u periodu od jula 2022. do septembra 2023. godine, ključne kamatne stope dostigle su najviši nivo u posljednje dvije decenije. Tokom 2024. godine, ECB je olabavila svoju monetarnu politiku, i u skladu sa tim snizila ključne kamatne stope ukupno četiri puta, posljednji put u skladu sa odlukom od 12. decembra 2024. godine. Daljnje smanjenje od 0,25% izvršeno je 30. januara 2025. godine, te su od 5. februara 2025. godine, ključne kamatne stope sljedeće:

- za mogućnost deponovanja: 2,75% (YE23: 4,00%)
- za glavne operacije refinansiranja: 2,90% (YE23: 4,50%)
- za marginalne kreditne linije: 3,15% (YE23: 4,75%)

Ako inflacija u Evrozoni ostane na niskom nivou u narednim mjesecima, učesnici na tržištu trenutno pretpostavljaju da će ECB dodatno smanjiti kamatne stope u 2025. godini.

BDP u Evrozoni porastao je samo za 0,9% u 2024. u odnosu na prethodnu godinu, posebno zbog niže kupovne moći stanovništva kao rezultat inflacije i njihove nespremnosti da troše. Za razliku od niskog rasta BDP-a u Evrozoni, tržišta CSEE zabilježila su znatno snažniji rast u 2024. godini. U poređenju sa svojom proljetnom prognozom, Bečki institut za međunarodne ekonomske studije (wiiw) je podigao svoje prognoze rasta BDP-a za Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu i Srbiju u svojoj jesenskoj prognozi. Predviđeni rast BDP-a za 2024. godinu iznosi 3,3% za Hrvatsku, 2,6% za Bosnu i Hercegovinu i snažnih 3,8% za Srbiju. Očekivanja rasta BDP-a u Sloveniji i Crnoj Gori su smanjena na 1,7% i 3,5% respektivno.

Značajan generator rasta BDP-a u Bosni i Hercegovini je rast turizma, kao i pozitivan uticaj doznaka iz inostranstva i kontinuiranih investicija, dok će se, sa druge strane, industrijska proizvodnja smanjiti u 2024. godini. Sveukupno, očekuje se rast BDP-a od 2,6% za 2024. godinu, dok nezaposlenost - iako se razvijala vrlo pozitivno u posljednje dvije godine - ostaje vrlo visoka i iznosi 13,3%.

(Izvor: Eurostat, wiiw)

2. Program ubrzanja

U cilju daljeg podsticanja stvaranja vrijednosti, Addiko je u 2023. godini uspostavio program za cijelu Grupu, tzv. 'Program ubrzanja'. Opšti cilj programa je približiti se Addiko ambiciji da postane najbolja specijalizovana banka za potrošače i mala i srednja preduzeća na prostoru Centralne i Jugoistočne Evrope (CSEE). Namjera je da se ubrzaju sposobnosti Grupe da stvori dodatnu vrijednost za svoje klijente i da obezbijedi brže postizanje srednjoročnih ciljeva Grupe. Program se zasniva na tri glavna stuba:

- Poslovni rast u fokusnim oblastima koji je posvećen omogućavanju konstantnog, održivog poslovnog rasta u okviru trenutne geografije,
- Operativna izvrsnost i digitalna tehnologija koja je dizajnirana da se bavi operativnom izvrsnošću i digitalnošću kako bi se postigla dalja optimizacija procesa od početka do kraja (E2E) za osnovne procese širom Grupe i
- Najbolje upravljanje rizicima u klasi gdje je jasan cilj postati najbolji u klasi u upravljanju rizicima.

3. Finansijski razvoj

3.1. Pregled finansijskih performansi

- Operativni rezultat prije umanjena i rezervisanja porastao je za 10,5% na 27.941 hiljada BAM u odnosu na 25.291 hiljada BAM prošle godine.
- Troškovi kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu iznose -0,5% ili -4.046 hiljada BAM u poređenju sa 1.785 hiljada BAM u 2023. godini.
- NPE stopa u odnosu na ukupnu izloženost iznosi 3,0% (2023: 2,7%) dok je stopa pokrivenosti nekvalitetnih izloženosti ostala na približno istom nivou od 88,2%.
- Povrat na prosječni materijalni kapital iznosio je na 11,7% (2023: 14,4%).
- Zarada/dobit po akciji iznosi 0,14 BAM u 2024. godini u odnosu na 0,15 BAM godinu dana ranije.

Učešće fokusnih segmenata Potrošača i Malih i srednjih preduzeća kao procenat ukupnih bruto prihodujućih kredita je poraslo na 96% u poređenju sa 94% na kraju 2023. godine. Ukupni bruto prihodujući krediti klijenata su nastavili sa rastom i u 2024. godini, i iznose 676.262 hiljada BAM, dok su segmenti koji nisu u fokusu, uključujući i segment Srednjih preduzeća, zabilježili značajan pad izloženosti. Ukupan portfolio prihodujućih kredita fokus segmenata je porastao za 6,6% na godišnjem nivou, dok posmatrano na nivou potrošača rast od 13,1%.

Neto prihod od kamata zabilježio je rast od 6,3% i iznosi 44.004 hiljada BAM (2023: 41.405 hiljada BAM) uz blago poboljšanje neto kamatne marže na 4,21% (2023: 4,18%). Neto prihodi od naknada i provizija su veći za 7,8% na godišnjem nivou i na 31.12.2024. godine iznose 19.576 hiljada BAM (2023: 18.163 hiljada BAM).

Opšti administrativni troškovi su porasli na 34.048 hiljada BAM (2023: 32.265 hiljada BAM) većinom kao posljedica rasta cijena na tržištu. Odnos troškova i prihoda je dodatno poboljšan, dostigavši nivo od 53,6% (2023: 54,2%), što je poboljšanje od približno 0,6 procentnih poena.

NPE stopa u odnosu na ukupnu izloženost iznosi 3,0%, dok NPE stopa u odnosu na bilansnu izloženost (EBA definicija) iznosi 3,7%. NPL stopa prema lokalnoj regulatornoj definiciji iznosi 4,65%.

Stopa redovnog osnovnog kapitala iznosi 21,7 % (2023: 21,0%).

3.2. Detaljna analiza rezultata

			(000)BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023	(abs)	(%)
Neto bankarski prihod	63.580	59.568	4.012	6,7%
Neto prihod od kamata	44.004	41.405	2.599	6,3%
Neto prihod od naknada i provizija	19.576	18.163	1.413	7,8%
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	429	-11	440	>100%
Ostali operativni rezultat	-2.020	-2.001	-19	0,9%
Operativni prihodi	61.989	57.556	4.433	7,7%
Opšti administrativni troškovi	-34.048	-32.265	-1.783	5,5%
Operativni rezultat prije umanjena i rezervisanja	27.941	25.291	2.650	10,5%
Ostali rezultat	-441	-866	425	-49,1%
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-4.046	1.785	-5.831	>100%
Rezultat prije poreza	23.454	26.210	-2.756	-10,5%
Porez na dobit	-2.196	-2.677	481	-18,0%
Rezultat nakon poreza	21.258	23.533	-2.275	-9,7%

Neto bankarski prihod poboljšao se za 4.012 hiljada BAM na 63.580 hiljada BAM (2023: 59.568 hiljada BAM).

Neto prihod od kamata je porastao u iznosu od 2.599 hiljada BAM, zahvaljujući rastu fokus segmenata Potrošača kao i prihodima povezanih sa upravljanjem likvidnošću u okviru segmenta Riznice. Redovni kamatni prihod u okviru segmenta Potrošača je porastao za 4.759 hiljada BAM u odnosu na prethodnu godinu na bazi rasta volumena bruto prihodujućih kredita (+57.408 hiljada BAM) kao i daljem rastu cijene. Prihodi od kamata su dodatno porasli za 2.457 hiljada BAM odražavajući rast novčanog i investicionog portfolija i referentnih tržišnih stopa. Nastavak smanjenja poslovanja sa segmentima koji nisu u fokusu vidljivo je i kroz smanjenje volumena kredita i redovnog prihoda od kamata u iznosu od -1.015 hiljada BAM. Na strani obaveza, rashodi kamata su očekivano porasli za 3.032 hiljada BAM zbog većeg volumena depozita klijenata (+38.105 hiljada BAM) i o obaveza po kreditima (+1.566 hiljada BAM) kao i značajnog rasta kamatnih stopa na oročena sredstva dodatno potaknuto novim MREL obavezama.

Neto prihod od naknada i provizija povećan je na 19.576 hiljada BAM (2023: 18.163 hiljada BAM) kao rezultat povećanja poslovnih aktivnosti u segmentu Potrošača (+957 hiljada BAM) i segmentu Malih i srednjih preduzeća (+460 hiljada BAM). U segmentu Potrošača ovo povećanje je uglavnom postignuto većim prihodima od naknada na pozicijama računi i paketi, transakcije, kartice, krediti i poziciji bankoosiguranja, dok se u segmentu Malih i srednjih preduzeća povećanje prihoda od naknada uglavnom odnosi na pozicije računi i paketi, transakcije i devizne transakcije i dinamička konverzija valuta.

Neto rezultat od finansijskih instrumenata iznosi 429 hiljada BAM na kraju 2024. godine i najvećim dijelom se odnosi na dobitak od prestanka priznavanja finansijskih obaveza po amortizovanom trošku (2023: -11 hiljada BAM).

Ostali operativni rezultat, kao zbir ostalih operativnih prihoda i ostalih operativnih rashoda promjenio se za 19 hiljada BAM tj. sa -2.001 hiljada BAM koliko je iznosio na kraju 2023. godine na -2.020 hiljada BAM na kraju 2024. godine.

Ova pozicija uključuje sljedeće značajne stavke:

- Troškovi osiguranja depozita u iznosu od -1.968 hiljade BAM (2023: -1.802 hiljade BAM).
- Bankarski nameti i druge takse u iznosu -1.558 hiljade BAM (2023: -1.191 hiljada BAM).
- Dobici od prodaje nefinansijske imovine na izvještajni datum iznose 1.444 hiljada BAM (2023: 766 hiljada BAM).

Opšti administrativni troškovi su porasli sa -32.265 hiljada BAM na kraju 2023. godine na -34.048 hiljada BAM koliko su iznosili na kraju 2024. godine, a koji se odnose na sledeće glavne pozicije:

- Troškovi zaposlenih su povećani u odnosu na prethodni period sa -14.825 hiljada BAM sa kraja 2023. godine na -16.023 hiljada BAM koliko su iznosili na kraju 2024. godine. Personalni troškovi su primarno rasli zbog usklađivanja primanja radnika sa kretanjima na tržištu.
- Ostali administrativni troškovi povećani su za 888 hiljada BAM sa -14.407 hiljada BAM sa kraja 2023. godine na -15.295 hiljada BAM, koliko su iznosili na kraju 2024. godine u skladu sa sveopštim rastom cijena povezanih sa inflacijom.
- Amortizacija je smanjena za 303 hiljada BAM sa -3.033 hiljada BAM sa kraja 2023. godine na -2.730 hiljada BAM na kraju 2024. godine.

Negativan **Ostali rezultat** u iznosu od -441 hiljade BAM na kraju 2024. godine (2023: -866 hiljada BAM) je najvećim dijelom direktna posljedica neto rezultata od sudskih sporova u iznosu od -657 hiljada BAM.

Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine u ukupnom iznosu od -4.046 hiljada BAM prevashodno su rezultat većeg priliva NPL izloženosti na u segmentu pravnih lica, ali i na nešto veći priliv NPL na stanovništvu u poređenju sa 2023. godinom.

Porez na dobit smanjen je za 481 hiljadu BAM sa -2.677 hiljade BAM u 2023. godini na -2.196 hiljade BAM na kraju 2024. godine.

3.3. Detaljna analiza izvještaja o finansijskom položaju

	31.12.2024	31.12.2023	(000) BAM	
			(abs)	(%)
Novac i novčana sredstva	267.707	263.063	4.644	1,8%
Kreditni i potraživanja od banaka	15.285	3.008	12.277	>100%
Kreditni i potraživanja od klijenata	661.304	635.446	25.858	4,1%
Investicije u hartije od vrijednosti	102.037	82.681	19.356	23,4%
Materijalna imovina	21.422	20.542	880	4,3%
Nematerijalna imovina	4.323	4.093	230	5,6%
Poreska imovina	2.291	1.997	294	14,7%
Ostala imovina	2.274	1.895	379	20,0%
Ukupna imovina	1.076.643	1.012.725	63.918	6,3%

Izveštaj o finansijskom položaju pokazuje solidnu kamatonosnu strukturu imovine: 63% ukupne imovine Banke predstavljaju krediti klijentima i bankama, od kojih većina pripada fokusnom području poslovanja. Dodatno, značajan dio imovine Banke predstavljaju novac i novčana sredstva i visoko-kvalitetne državne obveznice.

Ukupna imovina na kraju 2024. godine iznosi 1.076.643 hiljade BAM, uz porast od 63.918 hiljade BAM ili 6,3% u odnosu na 2023. godinu (2023: 1.012.725 hiljada BAM). Ukupni rizik, odnosno ukupni iznos rizikom ponderisane aktive uključujući kreditni, tržišni i operativni rizik se povećao na 795.612 hiljada BAM (2023: 688.614 hiljada BAM) u skladu sa rastom fokus kredita.

Novac i novčana sredstva su povećana na 267.707 hiljadu BAM na dan 31.12.2024. godine, odražavajući solidnu poziciju likvidnosti, što predstavlja 25% ukupne aktive Banke (2023: 263.063 hiljada BAM).

Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija (neto) povećala su se za 12.277 hiljada BAM na 15.285 hiljada BAM (2023: 3.008 hiljada BAM).

Kreditni i potraživanja od klijenata povećani su za 25.858 hiljada BAM na 661.304 hiljada BAM (2023: 635.446 hiljada BAM). Stopa rasta odražava Addiko strategiju ubranog smanjenja portfolija Velikih preduzeća, Hipotekarnih kredita i Javnih preduzeća sa nižim prinosima i promjenu strukture poslovanja u korist visoko-prinosnog portfolija fokus segmenata Potrošača i Malih i srednjih preduzeća. Kao rezultat aktivnosti u okviru programa transformacije poslovanja bruto prihodujući krediti fokus segmenata su dodatno porasli za 40.002 hiljada BAM na 650.508 hiljada BAM (2023: 610.506 hiljada BAM), što predstavlja 96% ukupnog bruto prihodujućeg portfolija (2023: 94%). Poslovanje u okviru segmenata koji nisu u fokusu se smanjilo u skladu sa planom.

Investicije u hartije od vrijednosti zabilježile su rast tokom 2024. godine, te je portfolio HoV povećan sa 82.681 hiljada BAM sa kraja 2023. godine na 102.037 hiljadu BAM sa 31.12.2024 godine. Usljed dobre pozicije likvidnosti Addiko banka je prilagodila svoju strategiju investiranja u hartije od vrijednosti, sa ciljem ulaganja u dugoročne visoko-kvalitetne obveznice i držanjem do dospjeća u svrhu povećanja prinosa i prikupljanja prihoda od kamata do dospjeća, te su u skladu sa prethodno navedenim investicije koje je Addiko banka imala u 2024. godini klasifikovane kroz poslovni model "Držanje radi naplate" (Hold to Collect - HTC) i vrednovane po amortizovanom trošku.

Poreska imovina je povećana na 2.291 hiljada BAM (2023: 1.997 hiljada BAM) najvećim dijelom usljed povećanja tekućih poreskih sredstava.

Ostala imovina je povećana na 2.274 hiljada BAM (2023: 1.895 hiljada BAM) usljed povećanja druge imovine.

	31.12.2024	31.12.2023	(abs)	(%)
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	869.362	828.711	40.651	4,9%
Depoziti banaka	13.999	14.005	-6	0,0%
Depoziti klijenata	831.823	793.718	38.105	4,8%
Obaveze po kreditima	15.471	13.905	1.566	11,3%
Ostale finansijske obaveze	8.069	7.083	986	13,9%
Rezervisanja	3.954	2.601	1.353	52,0%
Poreske obaveze	0	1.768	-1.768	-100,0%
Tekuće poreske obaveze	0	1.768	-1.768	-100,0%
Ostale obaveze	5.267	4.947	320	6,5%
Kapital	198.060	174.698	23.362	13,4%
Ukupno kapital i obaveze	1.076.643	1.012.725	63.918	6,3%

Depoziti kreditnih institucija su smanjeni sa 14.005 hiljada BAM sa kraja 2023. godine na 13.999 hiljada BAM koliko su iznosili na kraju 2024. godine.

Depoziti klijenata su povećani na 831.823 hiljada BAM koliko su iznosili na kraju 2024. godine (2023: 793.718 hiljada BAM). Dati likvidnosni profil jedna je od prednosti, kako same Banke tako i cijele Grupe, što uzrokuje nisku zavisnost Banke od tržišnih uslova finansiranja. Oko 34% depozita su oročeni depoziti, uglavnom denominirani u BAM, a zatim slijede EUR i američki dolari (USD).

Obaveze po kreditima su povećane sa 13.905 hiljada BAM koliko su iznosile na kraju 2023. godine na 15.471 hiljada BAM na kraju 2024. godine u skladu sa otplatama postojećih kreditnih linija banaka i ostalih finansijskih institucija, ali i povlačenjem novih linija, prvenstveno od EBRD-a i EFSE-a.

Ostale finansijske obaveze povećane su sa 7.083 hiljada BAM na kraju 2023. godine na 8.069 hiljada BAM na kraju 2024. godine najvećim dijelom zbog povećanja obaveza po lizingu u iznosu 740 hiljada BAM.

Rezervisanja su povećana sa 2.601 hiljada BAM, koliko su iznosila u 2023. godini na 3.954 hiljade BAM na kraju 2024. godine. Ova pozicija uglavnom uključuje rezervisanja po sudskim sporovima, rezervisanja za potencijalne obaveze i jemstva.

Ostale obaveze su povećane u iznosu od 320 hiljada BAM (sa 4.947 hiljadu BAM u 2023. godini na 5.267 hiljade BAM u 2024. godini). Ova pozicija se uglavnom sastoji od obaveza za plate, varijabilnih nakada zaposlenim, razgraničenih prihoda i privremenih/prolaznih računa.

4. Kapital i likvidnost

Prema podacima sa 31.12.2024. godine, Addiko banka ispunjava sve regulatorne zahtjeve i limite vezano za adekvatnost kapitala i likvidnost.

Addiko banka ima jaku kapitalnu osnovu za pokriće rizika kojima je izložena u svom poslovanju odnosno kapitalnu osnovu koja može da podrži tekuće poslovanje, ali i poslovanje u narednom periodu imajući u vidu visoke stope adekvatnosti kapitala i stopu finansijske poluge koji su znatno iznad propisanih regulatornih minimuma.

Osim toga, Addiko banka ispunjava sve regulatorne zahtjeve u pogledu likvidnosti, odnosno zahtjeve vezano za održavanje obavezne rezerve u okviru računa rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, deviznu i ročnu usklađenost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza, itd., dok su pokazatelji likvidnosti Banke (koeficijent pokrića likvidnosti-LCR, koeficijent neto stabilnih izvora finansiranja-NSFR) takođe značajno iznad regulatornih limita.

Regulatorni kapitalni zahtjevi

Na dan 31. decembra 2024. godine kapitalnu osnovu Addiko banke činio je isključivo redovni osnovni kapital (CET1) po stopi od 21,7% (2023: 21,0%) što je značajno iznad propisanog minimuma. Likvidnosna pozicija je ostala jaka, ispunjavajući sve regulatorne i interne zahtjeve.

Kapitalni zahtjevi se sastoje od:

- SREP dodatak od 1,5%
- Zaštitni sloj kapitala od 2,5%

tako da ukupna stopa adekvatnosti kapitala ne može biti ispod 16,0%, stopa osnovnog kapitala ispod 13,0% a stopa redovnog osnovnog kapitala ispod 10,75%.

Na 31.12.2024. godine sve tri pomenute stope su iznosile 21,7% što je značajno iznad minimalno propisanog zahtjeva.

Koeficijent finansijske poluge iznosio je 15,3% (2023: 13,6 %) što je značajno iznad propisanog minimuma.

Addiko banka ispunjava MREL zahtjev u skladu sa definisanom dinamikom

Likvidnosna pozicija

Likvidnost je ostala jaka, sa indikatorima likvidnosti visoko iznad regulatornih zahtjeva.

Tokom finansijske godine, Addiko banka je u okviru LCR izračuna evidentirala stabilan nivo depozita od oko 213.872 hiljadu BAM. Na osnovu predviđenih priliva i odliva, očekuje se stabilno stanje likvidnosti u 2025. godini.

Osnovna baza finansiranja su pretežno depoziti klijenata, i to u segmentu stanovništva, što predstavlja veoma stabilnu bazu koja stalno raste. Nivo odnosa kredita i depozita (LTD) izračunat kao odnos između neto kredita klijentima i depozita klijenata od 79,5% (2023: 80,1%) daje Banci potencijal za dalje plasmane kredita klijentima.

5. Izgledi, politka dividende i faktori rizika

5.1. Izgledi

Podržana višim nivoom digitalizacije i prepoznatljivosti brenda 3D animiranog lika Oskara, Addiko grupa nastavlja svoj put da postane vodeća banka u fokusnim segmentima potrošača i malih i srednjih preduzeća na tržištima CSEE.

Predviđeni pozitivan razvoj podržan je pozitivnim makroekonomskim izgledima za regiju CSEE u 2025. godini. U svojoj posljednjoj jesenjoj prognozi, Bečki institut za međunarodne ekonomske studije (wiiw) značajno je povećao svoja očekivanja za rast BDP-a za tri zemlje kandidatkinje za članstvo u EU u kojima Addiko grupa posluje: očekuje se da će rast BDP-a u 2025. godini biti 2,9% za Bosnu i Hercegovinu, 3,6% za Srbiju i 3,7% za Crnu Goru. Ovi izgledi za rast su praćeni padom stope nezaposlenosti u ovim zemljama.

Prognoze za 2025. godinu takođe su pozitivne za dvije zemlje EU u kojima Addiko posluje, Sloveniju i Hrvatsku. Očekuje se da će ekonomija u Sloveniji porasti za 2,2%, a u Hrvatskoj za 2,7%, dok se očekuje blagi pad stope nezaposlenosti, za 0,1 postotni poen u svakoj zemlji.

Sa ovim pozitivnim ekonomskim izgledima, sve zemlje su znatno iznad očekivanja ekonomskog razvoja za zemlje evrozona, za koje je MMF predvidio samo 1,0% u januaru 2025. godine. To znači da, iz ekonomske perspektive, zemlje CSEE ostaju jedna od najdinamičnijih regija u Evropi.

Nakon ukupno četiri smanjenja kamatnih stopa od strane ECB-a u 2024. godini, najavljena su i smanjenje kamatnih stopa tokom 2025. godine. Nakon što je inflacija u evrozoni pala sa 2,9% (decembar 2023.) na 2,4% (decembar 2024.), ECB je smatra da će se ista je uskladiti sa željenim ciljem od 2,0% prije kraja 2025. godine.

Ovo makroekonomsko okruženje i očekivanja u vezi sa okruženjem kamatnih stopa uzeta su u obzir u pripremi izgleda za 2025. godinu i srednjoročnom planiranju.

Na osnovu trenutnih poslovnih rezultata i procjene budućeg tržišta i konkurentskog okruženja, Addiko je ažurirao svoj višegodišnji poslovni plan.

Cilj ostaje postati vodeća CSEE specijalizirana banka u segmentu potrošača i malih i srednjih poduzeća. Ovaj jasan fokus na ova dva poslovna područja će dodatno smanjiti nefokusirane segmente hipoteka, velikih korporacija i javnih finansija. Upravni odbor će i dalje biti oprezan u pogledu kreditnog rizika koji treba preuzeti kako bi se postigao održiv i stabilan rast poslovanja.

5.2. Politika dividende

S obzirom da je Addiko fokusiran na segmente potrošača i malih i srednjih preduzeća, poslovanje je posebno vezano za ekonomski ciklus i ekonomska kretanja.

Pored velike geopolitičke krize uzrokovane eskalacijom rusko-ukrajinskog rata, ekonomski rizici bi se mogli iskazati kroz četiri glavna faktora koja igraju odlučujuću ulogu za lokalne ekonomije: zaposlenost, inflacija, tempo i obim pooštavanja monetarne politike i ekonomski rast. Svi oni mogu imati veliki uticaj na domaću potražnju za kreditima ili sposobnost kupaca da otplate zaostale obaveze. U situacijama rastuće inflacije koju pokreće rast tržišnih cijena, centralne banke bi bile prisiljene da dodatno povećaju referentnu stopu, što bi moglo dovesti ne samo do volatilnosti finansijskog tržišta, već bi moglo uzrokovati i ozbiljnu recesiju.

5.3. Faktori rizika

Sa obzirom na fokus Addika na segmente potrošača i malih i srednjih preduzeća, poslovanje je posebno vezano za ekonomski ciklus i ekonomska kretanja u ključnim zemljama Sloveniji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Srbiji i Crnoj Gori. Neke od zemalja su obilježene i političkom nestabilnošću u različitim oblicima, koju je teško je predvidjeti, jer bi mogla nastati iz manjeg događaja, kojem se ranije možda posvećivalo malo pažnje.

Osim eskalacije sukoba u Ukrajini ili velike geopolitičke krize, ekonomski rizici bi se mogli materijalizovati. Četiri glavna faktora igraju odlučujuću ulogu za lokalne ekonomije: zaposlenost, inflacija, tempo i opseg pooštavanja monetarne politike u borbi protiv inflacije i sa druge strane održavanja privrednog rasta - sve to može imati veliki uticaj na potražnju za kreditima ili sposobnost klijenata da otplate iste. U scenariju visoke inflacije, centralne banke bi bile prisiljene dodatno povećati referentnu stopu, što bi moglo dovesti ne samo do volatilnosti finansijskog tržišta, već bi moglo izazvati i ozbiljnu recesiju.

Banka se suočava sa regulatornim rizicima od implementacije različitih regulatornih inicijativa i inicijativa za zaštitu potrošača, pa bi potencijalna regulatorna ograničenja takođe mogla negativno uticati na sposobnost Grupe da poboljša efikasnost.

Addiko Banka je izložena trenutnim i budućim nefinansijskim i pravnim rizicima koji se mogu materijalizovati bez obzira na ekonomsko okruženje, a koji mogu imati negativan uticaj na poslovanje, finansijski položaj i rezultate poslovanja.

Budući da je Addiko grupa podložna velikom broju poreskih propisa, od kojih su neki na snazi samo kratko vrijeme ili su često izmijenjeni i implementirani od strane različitih političkih jedinica, postoji rizik da bi poreske revizije mogle, zbog različitih tumačenja, rezultovati procjenama poreskih nedostataka, što bi moglo nametnuti dodatne i nepredviđene poreske obaveze Addiko grupi.

Addiko takođe redovno procjenjuje i izvještava o ESG rizicima koji mogu uticati na Grupu. Stoga, Addiko provodi godišnju samoprocjenu svoje izloženosti ESG rizicima, koja trenutno obuhvata klimatske i ekološke rizike. Rezultati su korišteni za definisanje ključnih područja djelovanja u Addiku.

Svakako, moraju se istaknuti rizici koji bi mogli proizaći iz ponuda za preuzimanje i budućeg ekonomskog razvoja. Negativni efekti mogu nastati, posebno ako se pojave dodatni pravni i savjetodavni troškovi i sa obzirom na postojanje ili upotrebljivost tekućih gubitaka u slučaju većinskog preuzimanja. Nadalje, značajne promjene u vlasničkoj strukturi Addiko Bank AG na nivou entiteta u direktnom vlasništvu takođe bi mogle rezultovati drugim negativnim efektima. Što se tiče zaposlenih, ponude za preuzimanje stvaraju veću neizvjesnost o ličnim očekivanjima za budućnost. Ako se ove neizvjesnosti nastave, to bi moglo dovesti do povećane fluktuacije zaposlenih. Dodatno, produžena neizvjesnost takođe može dovesti do smanjenog fokusa na poslovne aktivnosti, a time i do manje novih poslova koji se generišu.

6. Korporativno upravljanje

Dužnost predsjednika Uprave Banke je do 01.10.2024. obavljao g. Srđan Kondić koji je na tu poziciju imenovan od strane Nadzornog odbora dana 01.10.2020. godine. G. Kondić je u toku svog angažmana u 2024. godini bio nadležan za CEO područje, ali i za područje Corporate Market (CCMO).

Radeći više od 15 godina u bankarskom sektoru, g. Srđan Kondić, je stekao bogato iskustvo, sveobuhvatno znanje i stratešku perspektivu. Sa iskustvom koje je stekao radeći u bankarskom sektoru, kao i u regulatornim organima, ima prednost da tržište sagleda iz više uglova, što mu omogućava da ponudi holističku perspektivu i prilagođena rješenja.

G. Slađan Stanić je obavljao funkciju člana Uprave, za upravljanje rizicima i finansijama (CFO i CRO), a od 01.10.2024. godine preuzeo je poziciju Predsednika Uprave Banke. Na poziciju člana Uprave imenovan je od strane Nadzornog odbora Banke dana 18.12.2020. godine, a za predsednika Uprave dana 30.09.2024. godine. Kao predsednik Uprave g. Stanić je nadležan za CEO i CFO područje. G. Stanić je vrsni bankar sa bogatim iskustvom, širokim znanjem, a posebno sa jedinstvenim iskustvom u upravljanju rizicima i finansijama u bankarskom sektoru Bosne i Hercegovine. Značajno višegodisnje radno iskustvo u složenom korporativnom upravljanju kao i sveobuhvatno znanje i stručnost daju Banci dodatnu vrijednost, čvrst oslonac i sigurnost u svim oblastima poslovanja Banke.

Od 01.09.2021. godine g. Mile Todorović, kao član Uprave Banke, upravlja segmentom poslovanja koji se odnosi na Retail prodaju (CRMO), te upravljanje operacijama i informacionim tehnologijama (COO) u Banci, a od 01.10.2024. godine nadležan je i za Corporate Market (CCMO). Prije imenovanja u Upravu Banke, g. Todorović je stekao višegodisnje bankarsko iskustvo rukovodeći odjelom Banke nadležnim za poslovanje sa fizičkim licima (Retail).

Funkciju vršioca dužnosti člana Uprave za upravljanje rizicima (CRO) obavljao je g. Vladimir Telebak koji je na tu poziciju imenovan od strane Nadzornog obora od 01.10.2024. godine na period do 31.12.2024. godine. Kroz akademsko zvanje diplomiranog matematičara i informatičara, master matematičara, primjenjeno u dugogodišnjem radu u bankarstvu u oblasti upravljanja rizicima g. Telebak je svojim iskustvom i širokim znanjem doprinio razvoju i sigurnom održanju Banke, posebno u dijelu upravljanja rizicima.

Od 01.01.2025. godine gđa. Nataša Kragulj je preuzela dužnost člana Uprave nadležnog za upravljanje rizicima imenovanjem od strane Nadzornog odbora dana 18.12.2024. godine. Gospođa Nataša Kragulj posjeduje višegodišnje radno iskustvo u oblasti upravljanja rizicima, a prethodno je obavljala poslove kontrolne funkcije za upravljanje rizicima. Izuzetnost u dosadašnjem radu, kao i znanje i ekspertiza potrebne za njegovanje stabilnosti i održivog razvoja omogućava Banci dodatnu vrijednost u upravljačkom radu.

6.1. Standardi korporativnog upravljanja

Addiko Bank a.d. Banja Luka primjenjuje Standarde korporativnog upravljanja (<https://cms.blberza.com/api/files/cms2/docver/20830/files/Stabdardi%20eng..pdf>).

Standardima korporativnog upravljanja detaljnije se utvrđuju mehanizmi funkcionisanja i zaštite interesa u međusobnim odnosima različitih nosilaca interesa (zainteresovanih strana) u akcionarskom društvu. Standardi su utvrđeni na bazi sljedećih principa korporativnog upravljanja:

1. Osiguravanje osnova za efikasnu primjenu principa upravljanja akcionarskim društvima;
2. Prava akcionara i ključne vlasničke funkcije;
3. Ravnopravan tretman akcionara;
4. Uloga zainteresovanih strana - nosilaca interesa u upravljanju akcionarskim društvima;
5. Objavljivanje i javnost informacija;
6. Uloga i odgovornosti odbora.

7. Kapital, akcije, glasačka i prava kontrole

Akcionarski kapital na dan izvještavanja iznosi 153.094.025 BAM i podijeljen je na 153.094.025 akcija sa pravom glasa i nominalne vrijednosti 1,00 BAM po akciji. Statut Društva ne sadrži ograničenja u vezi sa pravom glasa ili prenosom akcija, a Uprava nije upoznata ni sa drugim takvim odredbama. Ne postoji kontrola prava glasa za zaposlene koji posjeduju akcije.

Addiko banka je u vlasništvu Addiko Bank AG Beč, Austrija, koja ima 99,9% vlasništva nad akcijama.

Nisu zaključeni ugovori o kompenzaciji između Addiko banke i članova njene Uprave i Nadzornog odbora ili zaposlenih u slučaju javne ponude za preuzimanje.

8. Interni sistem kontrole za računovodstvene procedure

Addiko banka ima sistem interne kontrole (SIK) za računovodstvene procedure, u kojem su odgovarajuće strukture i procesi definisani i sprovedeni u cijeloj organizaciji.

Cilj sistema interne kontrole Addiko banke je da se obezbijedi djelotvorno i efikasno poslovanje, odgovarajuća identifikacija, mjerenje i ublažavanje rizika, razumno vođenje poslovanja, pouzdanost prijavljenih finansijskih i nefinansijskih informacija, interno i eksterno, te usklađenost sa zakonima, propisima, regulatornim zahtjevima i internim propisima i odlukama.

Sistem interne kontrole sastoji se od niza pravila, procedura i organizacionih struktura kojima je cilj da:

- obezbijede sprovođenje korporativne strategije;
- postignu djelotvorne i efikasne korporativne procese;
- očuvaju vrijednost korporativne aktive;
- obezbijede pouzdanost i integritet računovodstvenih i upravljačkih podataka;
- obezbijede da je poslovanje u skladu sa svim važećim pravilima i propisima.

Posebni ciljevi u odnosu na računovodstvene procedure Addiko banke su da Sistem interne kontrole obezbijedi da se sve poslovne transakcije odmah evidentiraju, ispravno i na jedinstven način. Provođenje sistema interne kontrole u odnosu na proces finansijskog izvještavanja takođe je utvrđeno internim pravilima i propisima.

Sistem interne kontrole Banke izgrađen je na procesno orijentisanom pristupu. Addiko banka upravlja kontrolnim aktivnostima kroz procesnu dokumentaciju koja uključuje praćenje i dokumentovanje svakog procesa, uključujući informacije o toku procesa prema internim smjernicama za upravljanje procesima.

Redovno se prati ukupna efikasnost internih kontrola. Praćenje ključnih rizika dio je svakodnevnih aktivnosti Addiko banke, kao i periodične procjene od strane poslovnih linija, funkcija interne kontrole, Odjela interne revizije, Odjela upravljanja rizicima, Odjela kontrole rizika, te Odjela Compliance i AML.

Uspostavljeno je redovno praćenje sistema interne kontrole te pravovremeno izvještavanje o nedostatku interne kontrole i eskalaciji problema ka zainteresovanim stranama (npr. odborima). Nedostaci interne kontrole, bilo da su prepoznati od strane poslovne linije, interne revizije, ili drugih kontrolnih funkcija, blagovremeno se prijavljuju odgovarajućem nivou upravljanja na dalje odlučivanje i odmah se razmatraju.

Interna revizija obavlja nezavisne i redovne provjere usklađenosti poslovanja sa zakonskim odredbama i internim pravilima.

Sam sistem interne kontrole nije statičan već se stalno prilagođava okruženju koje se mijenja. Sprovođenje sistema interne kontrole u osnovi se zasniva na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenih. Uprava i rukovodstvo Banke aktivno i svjesno prihvataju svoju ulogu vođenja primjerom promovišući visoke standarde etike i integriteta te uspostavljanjem kulture rizika i kontrole unutar organizacije koja naglašava i pokazuje zaposlenima na svim nivoima važnost internih kontrola.

9. Održivi razvoj

Upravljanje održivim razvojem u 2024

Addiko banka je prepoznala ključnu ulogu koju financijske institucije igraju u oblikovanju održive budućnosti i shodno tome pokrenuta je transformacija pristupa poslovanju. Uz čvrstu predanost integraciji održivosti u svoje poslovanje, banka je ugradila ekološka, društvena i načela upravljanja u svoje temeljne vrijednosti. Gradeći na ovim temeljima, 2023. godina je označila značajnu prekretnicu jer je banka preduzela ključne inicijative za prevođenje svoje vizije održivosti u djelotvorne radnje. Addiko banka podržava sve veću važnost i relevantnost široke ESG agende, posebno klimatskih promjena, za svoje poslovno i operativno okruženje.

Transparentno izvještavanje

Addiko Grupa je na konsolidovanom nivou 2023. godine prvi put objavila svoj Izveštaj o održivosti pridržavajući se Direktive o korporativnom izvještavanju o održivosti (CSRD), pokazujući Addiko proaktivan pristup ispunjavanju nedavno usvojenih evropskih standarda izvještavanju o održivosti (ESRS). Addiko banka ima za cilj pružiti zainteresovanim stranama uvid u realizaciju svojih ekoloških, društvenih i upravljačkih mjera i aktivnosti, jačajući svoju predanost odgovornim bankarskim praksama. Za 2024. godinu Addiko grupa će na konsolidovanom nivou objaviti sveobuhvatan Izveštaj o održivosti (Sustainability report).

Procjena rizika povezanih s klimom

Addiko banka je prepoznala hitnost rješavanja klimatskih promjena i s njima povezanih rizika. Kao odgovor na to, banka je započela temeljnu procjenu rizika povezanih s klimom i okolinom, u skladu sa smjernicama Evropskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA). Ova procjena ima za cilj identifikovati potencijalne faktore rizika i razumjeti njihov uticaj na poslovni model banke. Proaktivnim uključivanjem u ovu procjenu, banka može efikasno ublažiti rizike povezane s klimom i istovremeno identifikovati prilike za održivi rast u skladu sa zahtjevima tržišta.

U toku 2024. godine Addiko banka je intenzivno radila na uključivanju klimatskih rizika u relevantne modele, u tom smislu glavne aktivnosti su bile:

- Banka je implementirala mapu fizičkih rizika u sistem upravljanja fizičkim rizicima.
- Banka je identifikovala da je, osim sektorske koncentracije klijenata, neophodno kreirati izvještaje o geografskoj koncentraciji klijenata, te je preduzela aktivnosti na razvoju istih.
- U okviru sveobuhvatnog stres testiranja biće uključena i implementirana metodologija koja uključuje i klimatske rizike.

Nadalje, Addiko banka je predana smanjenju svog karbonskog otiska pomnim praćenjem potrošnje energije i emisija ugljeničkih plinova (GHG). Banka proaktivno formuliše i provodi inicijative za smanjenje svog uticaja na okolinu i prelazak na održivije prakse. U skladu s tim naporima, Addiko banka aktivno provodi ekološke inicijative, uključujući prelazak na flotu hibridnih automobila i provođenje ograničenja kreditiranja za industrije koje značajno doprinose klimatskim promjenama. Ove mjere ne samo da pomažu u ublažavanju klimatskih rizika, već i pridonose podsticanju zelenije i održive budućnosti.

ESG strategija

Addiko je posvećen principima UN-a za odgovorno bankarstvo u okviru ESG strategije i apropos istih definiše i specifične ciljeve održivog razvoja. Na osnovu "Agende 2030" koju su Ujedinjene nacije usvojile u septembru 2015. godine, a koja zacrtava 17 međunarodnih ciljeva održivog razvoja, odabrana su sljedeća četiri cilja, kao najvažnija za poslovanje Addiko banke:

- Dobro zdravlje i dobrobit (Addiko podržava dobro zdravlje i dobrobit, zaposleni se podstiču na zdrav aktivan životni stil)
- Rodna ravnopravnost (Addiko je usvojio trogodišnji cilj različitosti i inkluzije sa preciznim ciljevima različitosti i inkluzije)
- Dostojanstven rad i ekonomski rast (predstavlja dio napora Addiko da stvori dobro plaćena i kvalitetna radna mjesta, te omogući zapošljavanje mladih stručnjaka)
- Klimatske promjene (zaštita klime je važan element u Addiko operativnom poslovanju a jedan od ciljeva banke je da da doprinese boljoj ekološkoj osviještenosti)

Dakle naš pristup ESG pitanjima vođen je principom „Svako malo se računa“ čime je naglašena naša posvećenost da aktivno doprinesemo održivoj budućnosti.

Kao veliku prekretnicu u svojoj održivoj transformaciji, Addiko banka je usvojila prvu ESG strategiju sredinom 2023. godine, koja je usko povezana s poslovanjem i strategijom rizika Addiko banke. Sama strategija se redovno prati i ažurira, a na nivou banke je formirana ESG radna grupa u cilju sveobuhvatnog praćenja, upravljanja, podsticanja i koordinacije inicijativa održivog razvoja. ESG strategija podržava uključivanje ESG pokazatelja u upravljanje, odobravanje kredita i upravljanje rizicima. U okviru ESG strategije banka je je uobzirila koji klimatski i ekološki (C&E) rizici mogu uticati na poslovnu strategiju i kako se ti rizici odražavaju na provođenje poslovne strategije. Unutar ESG strategije, Addiko banka je uspostavila specifične ciljeve održivog razvoja i demonstrira svoju predanost ispunjavanju usvojenih ciljeva kroz realizaciju 15 inicijativa koje promovišu ESG svijest.

ESG upravljanje i odgovorna praksa

Addiko banka je implementirala robustan okvir upravljanja održivošću, integrišući pitanja održivosti na različitim organizacionim nivoima. Takav okvir osigurava da održivost dobije pažnju najviših donosioca odluka, dok je istovremeno integrisana u svakodnevne operacije. Uz jasno definisane strukture i dodijeljene odgovornosti, Addiko banka je postavila temelje za sveobuhvatno upravljanje održivošću kroz svoje poslovanje.

Addiko banka veliku važnost pridaje saradnji sa svojim stejkholderima, uključujući klijente, zaposlene, akcionare i regulatorna tijela i nastoji kroz interakciju sa njima promovirati kulturu održivosti.

Addiko banka će i u toku 2025. godine ostati čvrsto posvećena poboljšanju procesa prikupljanja podataka, osiguravajući spremnost za ispunjavanje obaveza izvještavanja.

10. Ostala objelodanjivanja

U vezi sa zahtjevima o događajima nakon datuma izvještavanja pogledajte napomenu (73). Dodatno, informacije o korištenju finansijskih instrumenata prikazane su u napomeni (66) Objelodanjivanja fer vrijednosti.

Finansijski izvještaji

Finansijski izvještaji	18
I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	20
II. Izvještaj o finansijskom položaju	22
III. Izvještaj o promjenama u kapitalu	23
IV. Izvještaj o novčanim tokovima	24
V. Napomene uz finansijske izvještaje	25
Društvo	25
Računovodstvene politike	25
(1) Osnove pripreme i izjava o usaglašenosti	25
(2) Primjena, izmjena i dopuna novih standarda	27
(3) Uticaj klimatskih promjena na finansijske izvještaje	30
(4) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama	30
(5) Preračunavanje stranih valuta	32
(6) Lizing	32
(7) Zarada po akciji	34
(8) Neto prihod od kamata	34
(9) Neto prihod od naknada i provizija	34
(10) Neto rezultat od finansijskih instrumenata	35
(11) Ostali operativni prihod i ostali operativni rashod	35
(12) Ostali rezultat	35
(13) Finansijski instrumenti	36
(14) Ugovori o reotkupu	44
(15) Fiducijarne transakcije	44
(16) Finansijske garancije	44
(17) Novac i novčana sredstva	45
(18) Materijalna imovina: nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine	45
(19) Nematerijalna imovina	46
(20) Poreska imovina i poreske obaveze	46
(21) Ostala imovina	46
(22) Imovina namijenjena prodaji	47
(23) Rezervisanja	47
(24) Ostale obaveze	48
(25) Plaćanja na osnovu akcija	48
(26) Kapital	48
Napomene uz Izvještaj o dobitku ili gubitku	49
(27) Neto prihod od kamata	49
(28) Neto prihod od naknada i provizija	50
(29) Neto rezultat finansijskih instrumenata	50
(30) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi	51
(31) Troškovi zaposlenih	51
(32) Ostali administrativni troškovi	52
(33) Amortizacija	52
(34) Ostali rezultat	52
(35) Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	53
(36) Porez na dobit	53

Napomene uz Izveštaj o finansijskom položaju	55
(37) Novac i novčana sredstva	55
(38) Krediti i potraživanja	56
(39) Investicije u hartije od vrijednosti	63
(40) Materijalna imovina	65
(41) Nematerijalna imovina	65
(42) Kretanje materijalne i nematerijalne imovine	65
(43) Ostala imovina	67
(44) Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	68
(45) Rezervisanja	69
(46) Ostale obaveze	71
(47) Kapital	71
(48) Izveštaj o novčanim tokovima	72
Izveštavanje po segmentima	73
Izveštaj o upravljanju rizikom	76
(49) Kontrola i praćenje rizika	76
(50) Strategija rizika i Okvirna spremnost na preuzimanje rizika (eng. Risk Appetite Framework (RAF))	76
(51) Organizacija rizika	76
(52) Interne smjernice za upravljanje rizicima	77
(53) Kreditni rizik	77
(54) Kretanje rezervisanja za gubitke	86
(55) Mjerenje kolateralu u obliku nekretnina i drugog kolateralu	89
(56) Tržišni rizik	90
(57) Rizik likvidnosti	91
(58) Operativni rizik	93
(59) Ostali rizici	94
(60) Pravni rizik	95
Dodatne informacije koje zahtjevaju objelodanjivanje	96
(61) Analiza preostalih dospjeća	96
(62) Lizing kod kojih je Banka korisnik lizinga	97
(63) Lizing kod kojih je Banka davalac lizinga	97
(64) Imovina/obaveze izražene u stranim valutama	98
(65) Potencijalne obaveze i druge obaveze koje nisu uvrštene u Izveštaj o finansijskom položaju	98
(66) Objelodanjivanja fer vrijednosti	98
(67) Derivatni finansijski instrumenti	103
(68) Objelodanjivanje povezanih lica	103
(69) Plaćanja na osnovu akcija	105
(70) Upravljanje kapitalom	105
(71) Založena imovina	108
(72) Troškovi revizije	108
(73) Događaji nakon dana bilansa	108
(74) Odbori Banke	109
Odgovornost za finansijske izvještaje	111
Izveštaj nezavisnog revizora	112
Skraćenice	117
Oznaka	121

I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o dobitku ili gubitku

		(000) BAM	
	Napomena	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Prihod od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		50.122	44.158
Ostali prihod od kamata		2.110	2.443
Rashod od kamata		-8.228	-5.196
Neto prihod od kamata	(27)	44.004	41.405
Prihod od naknada i provizija		24.977	22.943
Rashod od naknada i provizija		-5.401	-4.780
Neto prihod od naknada i provizija	(28)	19.576	18.163
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	(29)	429	-11
Ostali operativni prihodi	(30)	1.775	1.340
Ostali operativni rashodi	(30)	-3.795	-3.341
Troškovi zaposlenih	(31)	-16.023	-14.825
Ostali administrativni troškovi	(32)	-15.295	-14.407
Amortizacija	(33)	-2.730	-3.033
Operativni rezultat prije umanjenja i rezervisanja		27.941	25.291
Ostali rezultat	(34)	-441	-866
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	(35)	-4.046	1.785
Rezultat prije poreza		23.454	26.210
Porez na dobit	(36)	-2.196	-2.677
Rezultat nakon poreza		21.258	23.533
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada		21.258	23.533
		31.12.2024	31.12.2023
Rezultat nakon poreza koji se može pripisati redovnim akcionarima (u 000 BAM)		21.258	23.533
Broj redovnih akcija (u jedinici akcija)		153.094.205	153.094.205
Dobit po akciji (u BAM)		0,14	0,15

Napomene (1) - (74) čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Rezultat nakon poreza	21.258	23.533
Ostala sveobuhvatna dobit	2.104	2.619
Stavke koje se neće reklasifikovati u dobitak ili gubitak	-36	-53
Materijalna imovina	0	-121
Aktuarski dobiti i gubici od definisanih planova	-43	-61
Rezerva fer vrijednosti - instrumenti kapitala	3	122
Neto promjena u fer vrijednosti	3	122
Porez na dobit	4	7
Stavke koje se mogu reklasifikovati u dobitak ili gubitak	2.140	2.672
Rezerva fer vrijednosti - dužnički instrumenti	2.140	2.672
Neto promjena u fer vrijednosti	2.475	2.955
Porez na dobit	-335	-283
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	23.363	26.152
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada	23.363	26.152

Napomene (1) - (74) čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

II. Izvještaj o finansijskom položaju

	Napomena	31.12.2024	31.12.2023
(000) BAM			
Imovina			
Novac i novčana sredstva	(37)	267.707	263.063
Kredit i potraživanja od banaka	(38)	15.285	3.008
Kredit i potraživanja od klijenata	(38)	661.304	635.446
Investicije u hartije od vrijednosti	(39)	102.037	82.681
Materijalna imovina	(40,42)	21.422	20.542
Nekretnine, postrojenja i oprema		20.745	19.843
Investicione nekretnine		677	699
Nematerijalna imovina	(41,42)	4.323	4.093
Poreska imovina	(36)	2.291	1.997
Tekuća poreska imovina		630	0
Odložena poreska imovina		1.661	1.997
Ostala imovina	(43)	2.274	1.895
Ukupna imovina		1.076.643	1.012.725
Obaveze			
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	(44)	869.362	828.711
Depoziti banaka		13.999	14.005
Depoziti klijenata		831.823	793.718
Obaveze po kreditima		15.471	13.905
Ostale finansijske obaveze		8.069	7.083
Rezervisanje	(45)	3.954	2.601
Poreske obaveze	(36)	0	1.768
Tekuće poreske obaveze		0	1.768
Ostale obaveze	(46)	5.267	4.947
Ukupne obaveze		878.583	838.027
Kapital	(47)		
Akcionarski kapital		153.094	153.094
Zakonske rezerve		2.185	1.009
Revalorizacione rezerve		-143	-104
Rezerva fer vrijednosti		-1.232	-3.375
Akumulirani dobitak		44.156	24.074
Ukupan kapital		198.060	174.698
Ukupne obaveze i kapital		1.076.643	1.012.725

Napomene (1) - (74) čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

III. Izvještaj o promjenama u kapitalu

(000) BAM

31.12.2024	Akcionar- ski kapital	Zakonske rezerve	Revaloriza- cione rezerve	Rezerva fer vrijednosti	Akumulirani dobitak	Ukupno
Kapital na dan 31.12.2023	153.094	1.009	-104	-3.375	24.074	174.698
Prilagođavanja	0	0	0	0	0	0
Kapital na dan 01.01.2024	153.094	1.009	-104	-3.375	24.074	174.698
Rezultat poslije poreza	0	0	0	0	21.258	21.258
Ostala sveobuhvatna dobit	0	0	-39	2.143	0	2.104
Aktuarski dobiti i gubici od definisanih planova	0	0	-43	0	0	-43
Promjena fer vrijednosti (instrumenti kapitala)	0	0	0	3	0	3
Promjena fer vrijednosti (dužnički instrumenti)	0	0	0	2.475	0	2.475
Ostalo	0	0	4	-335	0	-331
Ukupna sveobuhvatna dobit	0	0	-39	2.143	21.258	23.362
Isplata dividendi	0	0	0	0	0	0
Ostale promjene	0	1.176	0	0	-1.176	0
Kapital na dan 31.12.2024	153.094	2.185	-143	-1.232	44.156	198.060

(000) BAM

31.12.2023	Akcionar- ski kapital	Zakonske rezerve	Revaloriza- cione rezerve	Rezerva fer vrijednosti	Akumulirani dobitak	Ukupno
Kapital na dan 31.12.2022	153.094	377	69	-6.156	13.165	160.549
Prilagođavanja	0	0	0	0	0	0
Kapital na dan 01.01.2023	153.094	377	69	-6.156	13.165	160.549
Rezultat poslije poreza	0	0	0	0	23.533	23.533
Ostala sveobuhvatna dobit	0	0	-173	2.781	11	2.619
Aktuarski dobiti i gubici od definisanih planova	0	0	-61	0	0	-61
Promjena fer vrijednosti (instrumenti kapitala)	0	0	0	122	0	122
Promjena fer vrijednosti (dužnički instrumenti)	0	0	0	2.955	0	2.955
Ostalo	0	0	-112	-296	11	-397
Ukupna sveobuhvatna dobit	0	0	-173	2.781	23.544	26.152
Isplata dividendi	0	0	0	0	-12.003	-12.003
Ostale promjene	0	632	0	0	-632	0
Kapital na dan 31.12.2023	153.094	1.009	-104	-3.375	24.074	174.698

Napomene (1) - (74) čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IV. Izvještaj o novčanim tokovima

	2024	2023
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti:		
Prilivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi	49.297	42.854
Odlivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi	-7.962	-4.137
Prilivi od naknada i provizija	24.877	22.722
Odlivi od naknada i provizija	-4.871	-4.179
Neto prilivi od trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima	13	0
Neto odlivi od trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima	0	-41
Prilivi od naplate prethodno otpisanih potraživanja za date kredite i kamate	5.312	5.220
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenima	-14.951	-13.782
Odlivi po osnovu plaćanja operativnik rashoda i troškova	-19.184	-18.104
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	2.921	0
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	0	-2.847
Plaćeni porez na dobit	-4.605	-1.366
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti prije promjena na poslovnim sredstvima i poslovnim obavezama	30.847	26.340
Neto smanjenje/(povećanje) depozita kod drugih banaka	-13.109	11.735
Neto povećanje kredita i potraživanja od klijenata	-33.590	-30.434
Neto smanjenje ostalih sredstava i potraživanja	-293	1.317
Neto (smanjenje)/povećanje depozita od banaka i drugih finansijskih institucija	2.220	-2.889
Neto povećanje depozita od klijenata	35.612	40.585
Neto smanjenje rezervisanja za obaveze	-1.697	-1.482
Neto smanjenje ostalih obaveza	-209	-38
Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	19.781	45.134
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja:		
Prilivi od otuđenja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	1.767	23.652
Sticanje ostalih finansijskih sredstava po amortizovanoj vrijednosti	-20.609	-19.550
Prilivi od otuđenja ostalih finansijskih sredstava po amortizovanoj vrijednosti	5.085	0
Sticanje nekretnina, postrojenja i opreme	-998	-1.016
Prilivi od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme	1	25
Prilivi od otuđenja investicionih nekretnina	0	2.117
Sticanje nematerijalnih sredstava	-1.388	-1.189
Primljene dividende	4	4
Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja	-16.138	4.043
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja:		
Isplaćene dividende	0	-11.991
Prilivi od kredita od banaka	5.867	0
Otplate glavnice kredita od banaka	-1.676	-3.074
Prilivi od kredita od drugih finansijskih institucija	9.779	0
Otplate glavnice kredita od drugih finansijskih institucija	-12.243	-5.449
Otplate glavnice po lizingu	-752	-869
Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja	975	-21.383
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata	4.618	27.794
Novac i novčani ekvivalenti na početku perioda	263.585	235.746
Efekti promjene deviznih kurseva novca i novčanih ekvivalenata	-80	45
Novac i novčani ekvivalenti na kraju perioda	268.123	263.585

Napomene (1) - (74) čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

V. Napomene uz finansijske izvještaje

Društvo

Addiko Bank a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Banka) je pravni sljedbenik Kristal banke a.d. Banja Luka koja je prvobitno osnovana kao nezavisna banka 30. septembra 1992. godine, a 16. maja 1997. godine je transformisana u akcionarsko društvo. Prije osnivanja nezavisne banke, Banka je poslovala kao glavna filijala Jugobanke d.d. Sarajevo, povezane banke Jugobanke d.d. Beograd.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci (br. 057-0-Reg-16-002147) od 28. oktobra 2016. godine, Banka je dobila sadašnji naziv.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, i u skladu sa propisima Republike Srpske, dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Registrovano sjedište Banke je u Banjoj Luci, Aleja Svetog Save 13, Republika Srpska. Na dan 31. decembra 2024. godine, Banka pored sjedišta u Banjoj Luci, ima i 28 poslovnica širom Bosne i Hercegovine (BiH), (31. decembar 2023. godine: sjedište u Banjoj Luci i 28 poslovnica).

Banka je u vlasništvu Addiko Bank AG, članica Addiko Grupe, koja ima 99,9% vlasništva nad akcijama.

Računovodstvene politike

(1) Osnove pripreme i izjava o usaglašenosti

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj („RS“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji RS, Zakonu o bankama RS i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo RS donesenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji u RS propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama RS propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji RS, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Agencija za bankarstvo Republike Srpske (ABRS) donijela je Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtjevane MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka ima uticaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Banka je u skladu sa odredbama Odluke formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 14.439 hiljada BAM u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika na 31. decembar 2024. godine (2023: 14.241 hiljada BAM) proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 - razlika u iznosu od 2.296 hiljada BAM (2023: 4.585 hiljada BAM),
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 - razlika u iznosu od 9.091 hiljada BAM (2023: 7.527 hiljada BAM),
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) - razlika u iznosu od 1.937 hiljada BAM (2023: 958 hiljada BAM), od čega se iznos od 1.975 hiljada BAM odnosi na izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom, iznos od -38 hiljada BAM na izloženosti koje su obezbjeđene prihvatljivim kolateralom. Na razliku u prezentaciji obračuna kamate za izloženosti nastale isključivo uslijed protoka vremena („unwinding“) se odnosi iznos od 156 hiljada BAM (2023: 268 hiljada BAM).

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u RS i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat sljedeće efekte:

	(000) BAM	
	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
Ukupna imovina (knjigovodstvene vrijednosti)	1.076.643	1.012.725
Razlika rezervisanja za kredite i potraživanja	13.325	13.070
Razlika stečena imovina	0	0
Ukupno imovina	1.089.968	1.025.795
Ukupne obaveze (knjigovodstvene vrijednosti)	878.583	838.027
Razlika rezervisanja za vanbilans	-1.031	-901
Ukupno obaveze	877.552	837.126
Kapital (knjigovodstvene vrijednosti)	198.060	174.698
Razlika rezervisanja za dužničke hartije od vrijednosti	-83	-271
Razlika akumuliranog rezultata	14.439	14.242
Ukupno kapital	212.416	188.669
Ukupno obaveze i kapital	1.089.968	1.025.795

	(000) BAM	
	Godina koja završila	
	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
Rezultat prije poreza (knjigovodstvene vrijednosti)	23.454	26.210
Stečena imovina	0	-638
Razlika rezervisanja	198	-1.362
Finansijski rezultat prije oporezivanja	23.652	24.210

Finansijski izvještaji se sastoje od Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaja o finansijskom položaju, Izvještaja o promjenama u kapitalu, Izvještaja o novčanim tokovima i Napomenama uz finansijske izvještaje. U principu, Izvještaj o finansijskom položaju je strukturisan redom od veće stope likvidnosti ka manjoj. Iznosi koji se očekuju ili su ostvarivi u roku od dvanaest ili više od dvanaest mjeseci od datuma izvještaja su navedeni u Napomeni (61) Analiza preostalih dospjeca.

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa načelom neogarničenosti poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u predvidljivoj budućnosti. Što se tiče procjena i pretpostavki u skladu sa MRS 1, molimo pogledati Napomenu (4) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama.

1.1. Osnova prezentacije

Ukoliko su procjene ili rasuđivanja bili neophodni za računovodstvo ili vrednovanje po MRS/MSFI pravilima, one su načinjene u skladu sa relevantnim standardom, izuzev gdje Regulator zahtijeva usklađenje (pogledati Napomenu 1). Zasnovane su na ranijim iskustvima i drugim faktorima, npr. planovima i očekivanim ili predviđenim budućim događajima koji se iz trenutne perspektive čine vjerovatnim. Ovo se pretežno odnosi na gubitke od umanjjenja vrijednosti u kreditnom poslovanju, fer vrijednost i umanjjenje vrijednosti finansijskih instrumenata, odložene poreze i procjene pravnih rizika u pravnim postupcima i priznavanju rezervisanja za tu vrstu rizika. Stvarni iznosi mogu odstupati od procjenjenih.

Iznosi u finansijskim izvještajima su generalno izraženi u hiljadama konvertibilnih maraka (BAM); konvertibilna marka (BAM) je valuta izvještaja. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 BAM). Prikazane tabele mogu sadržavati razlike uzrokovane zaokruživanjem.

Dana 26. februara 2025. godine, Uprava Banke je odobrila objavljivanje finansijskih izvještaja na dan 31. decembra 2024. godine i uputila ih Nadzornom odboru. Nadzorni odbor je odgovoran za pregled finansijskih izvještaja i odobravanje finansijskih izvještaja na dan 31. decembra 2024. godine.

(2) Primjena, izmjena i dopuna novih standarda

2.1. Novi standardi

Sljedeći novi standardi, tumačenja i dopune postojećih standarda obvezni su za periode koji počinju 1. januara 2024.:

Standard	Naziv	Opis	Uticaj
MSFI 16	Izmjene MSFI 16 Zakupi	Obveza za zakup u prodaji i povratni zakup	Nema uticaja
MRS 1	Dopune MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja	Klasifikacija obaveza na tekuće ili dugoročne, Dugoročne obaveze sa kovenantama	Nema uticaja
MRS 7 i MSFI 7	Dopune MRS 7 Izvještaj o novčanim tokovima i MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objavljivanja	Finansijski aranžmani dobavljača	Nema uticaja

Izmjene MSFI 16 se odnose na imovinu s pravom korištenja koja proizilazi iz povratnog zakupa i zahtijevaju da prodavac-najmoprimac 'plaćanja po osnovu najma', odnosno 'revidirana plaćanja po osnovu najma' određuje na način da ne priznaje bilo koji iznos dobiti ili gubitka koji se odnosi na pravo korištenja koje je zadržao.

Izmjene i dopune ne utiču na dobit ili gubitak priznat od strane prodavca-najmoprimca u vezi sa djelimičnim ili potpunim raskidom zakupa.

Izmjene MRS 1 pojašnjavaju zahtjeve za klasifikaciju obaveza na tekuće ili dugoročne, na osnovu prava koja postoje na kraju izvještajnog perioda. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. Dozvoljena je ranija primjena. Ove izmjene i dopune ne dovode do promjena unutar Banke jer su sredstva i obaveze prikazane po principu opadajuće likvidnosti.

Izmjene MRS 7 i MSFI 7 opisuju karakteristike aranžmana za koji se od entiteta zahtijeva da pruži informacije. Izmjenama i dopunama se zahtijeva da aranžmani, koji su isključivo kreditna poboljšanja za entitet ili instrumente koje entitet koristi za izmirenje iznosa dugovanja direktno sa dobavljačem, nisu finansijski aranžmani dobavljača. Entiteti će morati da objelodane u napomenama informacije koje omogućavaju korisnicima finansijskih izvještaja da procjene kako finansijski aranžmani dobavljača utiču na obaveze i tokove novca subjekta i da shvate efekat finansijskih aranžmana dobavljača na izloženost entiteta riziku likvidnosti i kako bi entitet mogao biti pogođen, ako joj aranžmani više nisu bili dostupni. Dodati su novi zahtjevi za objelodanivanje. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. Dozvoljena je ranija primjena. Ove izmjene ne rezultiraju bilo kakvim promjenama unutar Banke, jer Banka nije ulazila i ne planira da ulazi u aranžmane finansiranja dobavljača kao kupca usluga.

2.2. Daljnji zahtjevi

Sljedeći novi standardi, tumačenja i dopune postojećih standarda koje je izdao IASB još nisu bili na snazi i Banka ih nije usvojila ranije:

Standard	Naziv	Opis	Uticaj
MRS 21	Dopune MRS 21 Efekti promjena u deviznim kursovima	Nedostatak zamjenjivosti	Ne očekuje se uticaj

Izmjene MRS 21 uvode zahtjeve za procjenu kada se valuta može zamijeniti u drugu valutu, a kada ne. Izmjene i dopune zahtijevaju od entiteta da procjeni spot kurs kada zaključi da se valuta ne može zamijeniti u drugu valutu. Dodati su novi zahtjevi za objelodanivanje. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2025. Dozvoljena je ranija primjena. Ove izmjene neće uticati na Banku jer se ne bavi nerazmjenjivim valutama.

Novi standardi i tumačenja koje je izdao IASB a koji još nisu usvojeni:

Standard	Naziv	Opis	Uticaj
MSFI 9 i MSFI 7	Izmjene i dopune klasifikacije i mjerenja finansijskih instrumenata (MSFI 7 i MSFI 9)	Klasifikacija finansijske imovine, Poravnanje elektronskim plaćanjem	Ne očekuje se uticaj izmjena MSFI 9. Nema značajnih promjena u odnosu na izmjene MSFI 7
MSFI 1, MSFI 7, MSFI 9, MSFI 10, MRS 7	Godišnja poboljšanja volumena 11	Pojašnjenja, pojednostavljenja, ispravke i izmjene usmjerene na poboljšanje konzistentnosti navedenih računovodstvenih standarda MSFI	Ne očekuje se uticaj
MSFI 18	Prezentacija i obelodanjivanje u finansijskim izvještajima	Novi standard	Uticaj pod procjenom
MSFI 19	Podružnice bez prezentacije i objelodanjivanja u finansijskim izvještajima Javna odgovornost: objelodanjivanja	Novi standard	Nije primjenjivo
MSFI 9 i MSFI 7	Ugovori koji se odnose na dopune MSFI 9 i MSFI 7 o električnoj energiji zavisne od prirode	Ugovori o električnoj energiji zavisni od prirode	Nije primjenjivo

Izmjene MSFI 9 pojašnjavaju klasifikaciju finansijske imovine sa potencijalnim obilježjem i uvode dodatni SPPI test za finansijska sredstva sa potencijalnim karakteristikama koja nisu direktno povezana sa promjenom osnovnih rizika ili troškova pozajmljivanja - npr. gdje se novčani tokovi mijenjaju u zavisnosti od toga da li zajmoprimac ispunjava ESG cilj naveden u ugovoru o zajmu. Prema amandmanima, određena finansijska imovina, uključujući i ona sa karakteristikama vezanim za ESG, sada bi mogla ispuniti SPPI kriterijum, pod uslovom da se njihovi novčani tokovi ne razlikuju značajno od identične finansijske imovine bez takve karakteristike. MSFI 9 takođe pruža dodatne smjernice za pojašnjenje karakteristika ugovorno povezanih instrumenata, kao i definiciju osnovnog fonda koji se koristi za procjenu da li transakcija sadrži ugovorno povezane instrumente. Ne očekuje se da će ove izmjene rezultirati bilo kakvim promjenama unutar Banke.

Izmjene MSFI 9 takođe pojašnjavaju da kompanija generalno prestaje priznavati svoju trgovinsku obavezu na datum poravnanja. Međutim, izmjene i dopune predstavljaju izuzetak za prestanak priznavanja finansijskih obaveza. Izuzetak omogućava entitetu da prestane priznavati svoju trgovinsku obavezu koja se plaća prije datuma poravnanja, kada koristi sistem elektronskog plaćanja koji ispunjava sve sljedeće kriterije:

- nema praktične mogućnosti za povlačenje, zaustavljanje ili otkazivanje instrukcija za plaćanje;
- nema praktične mogućnosti pristupa gotovini koja će se koristiti za poravnanje kao rezultat instrukcija za plaćanje; i
- rizik poravnanja povezan sa sistemom elektronskog plaćanja je beznačajan.

Banka ne planira koristiti izuzetak koji je odobren ovim izmjenama i iz tog razloga se ne očekuje da će ove promjene rezultirati bilo kakvim promjenama unutar Banke.

Izmjene MSFI 7 dodaju nova potrebna objelodanjivanja za sva ulaganja u vlasničke instrumente označene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i ugovorne uslove koji bi mogli promijeniti iznos ugovorenog novčanog toka na osnovu nepredviđenih događaja koji nisu direktno povezani sa osnovnim kreditnim rizikom. Ne očekuje se da će ove izmjene i dopune izazvati značajne promjene unutar Banke, zbog ograničenog obima ulaganja u vlasničke instrumente koji su označeni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u postojećem portfoliju. Osim toga, nisu identifikovani nikakvi ugovorni uslovi unutar finansijske imovine koji bi mogli promijeniti vrijeme ili iznos ugovornih novčanih tokova na osnovu pojave ili nenastupanja nepredviđenog događaja koji nije povezan s osnovnim rizicima i troškovima kreditiranja.

Opisani amandmani na MSFI 9 i MSFI 7 primjenjuju se na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2026. godine. Ranija primjena je dozvoljena.

Godišnja poboljšanja računovodstvenih standarda MSFI - Tom 11, bavi se sa nekoliko potencijalnih zabuna koje proizilaze iz nedosljednosti u formulacijama i referencama između različitih računovodstvenih standarda MSFI. Osim manjih izmjena, MSFI 9 je izmjenjen kako bi se od kompanija zahtijevalo da inicijalno mjere potraživanje od kupaca bez značajne finansijske komponente u iznosu koji je utvrđen primjenom MSFI 15 i da pojasni da kada se obaveze po zakupu prestaju priznavati prema MSFI 9, razlika između knjigovodstvene vrijednosti i plaćene naknade se priznaje u izvještaju o dobitku ili gubitku. Ove izmjene se primjenjuju na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2026. Dozvoljena je ranija primjena. Ne očekuje se da će ove izmjene rezultirati bilo kakvim promjenama unutar Banke, jer nisu identifikovana nikakva potraživanja od kupaca koja potpadaju pod tu dopunu.

MSFI 18 Prezentacija i objelodanjivanje u finansijskim izvještajima (objavljen 9. aprila 2024.) zamjenjuje MRS 1, prenoseći nepromjenjene mnoge zahtjeve MRS 1 i dopunjujući ih novim zahtjevima. Pored toga, neki paragrafi MRS 1 su prebačeni u MRS 8 i MSFI 7. Štaviše, IASB je napravio manje izmjene i dopune MRS 7 i MRS 33 Zarada po akciji. MSFI 18 uvodi nove zahtjeve za:

- prikazavanje određenih kategorija i definisane međuzbirova u izvještaju o dobitku ili gubitku. Svi prihodi i rashodi moraju biti klasifikovani u pet kategorija (poslovanje, investiranje, finansiranje, obustavljeno poslovanje i porez na dobit) u izvještaju o dobitku ili gubitku;
- objelodanjivanje mjerila učinka (MPM) definisanih menadžmentom u jednoj napomeni u finansijskim izvještajima;
- poboljšanje agregacija i dezagregacija (kako do informacija u finansijskim izvještajima).

Entitet je dužan da primenjuje MSFI 18 i sve posljedične izmjene i dopune za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2027. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene MRS 7 i MRS 33, kao i revidirani MRS 8 i MSFI 7, stupaju na snagu kada entitet primjeni MSFI 18. MSFI 18 zahtjeva retrospektivnu primjenu sa posebnim odredbama o tranziciji. Banka je još uvijek u procesu procjene uticaja MSFI 18 i srodnih izmjena, posebno u pogledu strukture izvještaja o dobitku ili gubitku, izvještaja o novčanim tokovima, drugih objelodanjivanja MPM-a i finansijskih izvještaja. Neto dobit Banke neće se mijenjati zbog usvajanja MSFI 18.

MSFI 19 dozvoljava kvalifikovanom zavisnom entitetu da pruži smanjena objelodanjivanja prilikom primjene MSFI računovodstvenih standarda u svojim finansijskim izvještajima. Zavisna kompanija ima pravo na smanjena objelodanjivanja ako nema javnu odgovornost, a njeno krajnje ili bilo koje posredno matično preduzeće sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje dostupne za javnu upotrebu koji su u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima. Entitet je dužan da primenjuje MSFI 19 za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2027. godine, uz dopuštenu raniju primjenu. MSFI 19 neće biti primenljiv na Banku.

Izmjene MSFI 9 i MSFI 7 pojašnjavaju kako odražavati ugovore o kupovini energije iz obnovljivih izvora (PPA: ugovori koji se odnose na električnu energiju zavisnu od prirode u kojima je kompanija „izložena varijabilnosti u osnovnoj količini električne energije jer izvor proizvodnje električne energije zavisi od nekontrolisanih prirodnih uslova”, npr. Izmjene i dopune dozvoljavaju kompaniji da primjeni izuzeće za vlastitu upotrebu na PPA ako je kompanija bila, i očekuje da će biti, neto kupac električne energije u ugovornom periodu. Ako se izuzeće za vlastitu upotrebu ne primjenjuje, onda se PPA obračunavaju kao derivati koji se mjere po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku. Zahtjevi računovodstva zaštite u MSFI 9 koji dozvoljavaju entitetu da koristi ugovor za električnu energiju iz obnovljivih izvora sa određenim karakteristikama kao instrument zaštite:

- da odredi promjenjiv obim predviđenih transakcija električne energije kao zaštićenu stavku ako su ispunjeni definisani kriteriji; i
- za mjerenje hedžovane stavke koristeći iste pretpostavke obima kao one koje se koriste za instrument zaštite.

Izmjene i dopune uvode nove zahtjeve za objelodanjivanje za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2026. godine, uz dopuštenu raniju primjenu. Ove izmjene se neće primjenjivati na Banku..

(3) Uticaj klimatskih promjena na finansijske izvještaje

Banka podržava prelaz na karbonski neutralnu ekonomiju i putem smanjenja svojih direktnih emisija CO₂ iz vlastitih operacija ali i jako podržava i indirektno smanjenje indirektnih emisija kroz svoju kreditnu politiku (tzv. no-go transactions). Što se tiče sopstvenih aktivnosti kroz Strategiju zaštite životne sredine, društva i upravljanja (ESG strategija) planirano je značajno povećanje učešća električnih/hibridnih vozila u voznom parku, ugradnja fotonaponskih modula na objekte u vlastitom vlasništvu, zamjena sistema grijanja na fosilna goriva i prelazak gdje je god to moguće na obnovljive izvore energije za grijanje i hlađenje.

Svjesna sve većeg uticaj klimatskih promjena Banka je uticaj istih uobzirila kroz Politiku upravljanja klimatskim i ekološkim faktorima. Shodno standardu Evropske unije o izvještavanju o održivom poslovanju Addiko grupa na konsolidovanom nivou objavljuje nefinansijski izvještaj o održivosti, dok na lokalnom nivou Banka prati obaveze iz regulatornih Smjernica za upravljanje klimatskim rizicima i rizicima povezanim sa životnom sredinom. U pripremi svojih finansijskih izvještaja Banka je uzela u obzir klimatske promjene i inherentni rizik za finansijsku i nefinansijsku imovinu. Uticaj rizika povezanih sa klimom je procijenjen na sljedeći način:

- Umanjenje vrijednosti imovine: ESG strategija i planirane mjere smanjenja uzete su u obzir pri određivanju knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine (nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine). Na osnovu procjene nije identifikovana potreba za umanjnjem vrijednosti.
- Korisni vijek trajanja imovine: Uticaj strategije održivosti i planiranih mjera na vijek trajanja dugotrajne imovine po našoj procjeni nije uvrstila nikakav uticaj na finansijski izvještaj.
- Očekivani kreditni gubici (ECL): na osnovu procjene rizika povezanih sa klimom i drugih ekoloških rizika (C&E rizici), Banka je zaključila da postoji uticaj na kreditni rizik, iako ne postoji neposredna materijalna prijetnja s obzirom na granularnost i diversifikaciju kreditnog portfolija. Imajući u vidu da C&E rizici već utiču na makroekonomske pokazatelje Banka uzima u obzir uticaj tranzicionih rizika povezanih sa klimom u makroekonomskim finansijskim prognozama korištenim za izračun ECL čime je direktno uticano na visinu rezervisanja za rizike kreditnog portfolija i posljedično na sam finansijski izvještaj.

(4) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama

Finansijski izvještaji sadrže iznose koji se zasnivaju na prosuđivanjima i izračunavaju se korištenjem procjena i pretpostavki. Procjene i pretpostavke su zasnovane na istorijskim iskustvima i drugim faktorima kao što su planiranje i predviđeni budući događaji koji se iz trenutne perspektive čine vjerovatnim. S obzirom da su takve procjene i pretpostavke podložne neizvjesnosti, one mogu dovesti do rezultata koji će zahtijevati usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti predmetne imovine i obaveza u budućim periodima. Značajne procjene i pretpostavke u Banci se odnose na:

Rezervisanja za kreditni rizik

Banka redovno procjenjuje naplativost svojih nekvalitetnih kredita i priznaje odgovarajuća rezervisanja za rizik u slučaju umanjenja vrijednosti. Procjena iznosa, trajanja i vjerovatnoće dobijanja očekivanog povrata novčanih tokova se vrši prilikom procjene naplativosti sredstava. Ova provjera se zasniva na detaljnoj analizi i načinjenim pretpostavkama, koje su ipak podložne neizvjesnosti. Različita procjena tih pretpostavki bi rezultirala znatno različitim vrednovanjem rezervisanja za kreditni rizik. Model vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka zahtjeva procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika i oslanja se na istorijske podatke i vrijednosti ekstrapolirane iz njih, stvarne podatke i individualne procjene, kao i na grupisanje srodne imovine u slučaju da se pogoršanje kreditnog rizika mora analizirati na kolektivnoj osnovi.

Za detaljnije informacije o metodologiji izrade rezervisanja za kreditni rizik, finansijska imovina se spominje u Napomeni (13) Finansijski instrumenti a Izvještaj o upravljanju rizikom u Napomeni (54) Kretanje rezervisanja za gubitke.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost je cijena koja bi se mogla dobiti prodajom imovine ili koja bi bila plaćena za prenos obaveze u okviru uredne transakcije između učesnika na tržištu na dan vrednovanja.

Generalno, fer vrijednost finansijskog instrumenta prikazana u Izvještaju o finansijskom položaju se utvrđuje na osnovu kotiranih cijena na glavnom tržištu. Glavnim tržištem se smatra tržište koje je najaktivnije u pogledu datog finansijskog instrumenta. Ukoliko tržišna cijena nije dostupna, koristi se tržišna cijena slične imovine ili obaveze ili se fer vrijednost utvrđuje na osnovu prihvaćenih modela vrednovanja. Koriste se ulazni parametri koji su, gdje god je to moguće, zasnovani na vidljivim tržišnim podacima. Ukoliko tržišni parametri nisu dostupni zbog nelikvidnosti tržišta, referentni parametri se procjenjuju na osnovu sličnih tržišta i instrumenata i koriste se za vrednovanje instrumenta pomoću modela koji se tipično koristi na tržištu. Na ovaj način se uzimaju u obzir uslovi poput sličnog kreditnog rejtinga, sličnih uslova ili blisko povezanih tržišta, kako bi se utvrdili najbolje moguće tržišne referentne vrijednosti. Za utvrđivanje fer vrijednosti Banka koristi poredenje trenutne fer vrijednosti drugih, u velikoj mjeri identičnih finansijskih instrumenata, analizu diskontovanih novčanih tokova i modele za određivanje cijena opcija.

Pomoću modela vrednovanja koji su u upotrebi, fer vrijednost se generalno utvrđuje na osnovu dostupnih cijena ili tržišnih parametara. Ako se ništa od toga ne može utvrditi, parametri se moraju odrediti putem stručnih procjena zasnovanih na ranijim iskustvima i primjenom odgovarajuće premije za rizik.

Za dodatne informacije o vrednovanju finansijskih instrumenata, pogledati Napomenu (13) Finansijski instrumenti. Za dodatne informacije o načinu utvrđivanja fer vrijednosti finansijskih instrumenata sa značajnim netržišnim ulaznim parametrima, pogledati Napomenu (66, 66.1) Fer vrijednost finansijskih instrumenata koje se vode po fer vrijednosti. Iznos po kojem se vode finansijski instrumenti se navodi u Napomeni (38) Krediti i potraživanja i Napomeni (39) Investicije u hartije od vrijednosti.

Odložena poreska imovina

Banka je razmotrila da li ima neizvjesnih poreskih pozicija, posebno onih u vezi sa transfernim cijenama. Banka je, na osnovu svoje studije o usklađenosti sa porezom i transfernim cijenama, utvrdila da je vjerovatno da će poreski organi prihvatiti njene poreske tretmane.

Rezervisanja

Rezervisanja su takođe zasnovana na procjeni. Potrebno je donijeti odluku o tome u kojoj mjeri Banka ima obavezu proisteklu iz prošlog događaja i kolika je vjerovatnoća da će ispunjenje te obaveze zahtijevati odliv ekonomski korisnih resursa. Pored toga, potrebno je procijeniti i iznos i dospjeće budućih novčanih tokova.

Rezervisanja za sudske postupke obično zahtijevaju viši stepen procjene od drugih vrsta rezervisanja. Kada su stvari u ranoj fazi, računovodstveno prosuđivanje može biti teško zbog visokog stepena neizvjesnosti povezanog sa utvrđivanjem da li postojeća obaveza postoji i procjenom vjerovatnoće i iznosa bilo kakvih odliva koji mogu nastati. Kako stvari napreduju, rukovodstvo i pravni savjetnici kontinuirano procjenjuju da li rezervisanja treba da se priznaju, revidirajući prema potrebi prethodne procjene. U naprednijim fazama, obično je lakše napraviti procjene oko bolje definisanog skupa mogućih ishoda. Izračun potencijalnih gubitaka uglavnom uzima u obzir moguće scenarije kako bi se parnica riješila i njihovu vjerovatnoću, s obzirom na istoriju ranijih presuda i procjena nezavisnih advokatskih kancelarija. U određenim slučajevima, zbog kratkog horizonta dostupnih istorijskih podataka i značajne neizvjesnosti u pravcu sudskih odluka, kao i tržišnih uslova, usvojena metodologija i pretpostavke mogu biti predmet ažuriranja u narednim periodima izvještavanja. Detalji u vezi sa rezervama za pravne slučajeve i neizvjesnosti procjena opisani su u Napomeni (45) Rezervisanja.

Lizing ugovori

Primjena MSFI 16 zahtjeva od Banke da donosi prosuđivanja koje utiču na procjenu obaveza lizinga i procjenu imovine sa pravom korišćenja. Rok lizinga obuhvata neopozive periode ugovora o lizingu, periode pokrivene opcijom produženja lizinga ako je Banka razumno sigurna da će iskoristiti tu opciju i periode pokrivene opcijom da raskine lizing ako je Banka prilično sigurna da neće iskoristiti tu opciju. Ukoliko dođe do značajnog događaja ili značajnih promjena, uslovi lizinga se ponovo procjenjuju, posebno u pogledu opcija produženja ili raskida. Banka nema ugovore o lizingu na neodređeno vrijeme.

Sadašnja vrijednost plaćanja lizinga se utvrđuje korišćenjem inkrementalne stope zaduživanja (diskontne stope) koja predstavlja stopu bez rizika, korigovanu stopama neispunjenih obaveza za sličan rok, korigovane dodatkom baziranim na kratkoročnim i dugoročnim kreditima. Kriva osigurane kamatne stope odražava LTV racio od 60%. Generalno, određivanje diskontne stope se zasniva na principu cijene van dohvata ruke.

Za više detalja u vezi sa tretmanom ugovora o lizingu pogledajte Napomenu (6) Lizing.

(5) Preračunavanje stranih valuta

Preračunavanje stranih valuta u Banci je u skladu sa odredbama MRS 21. Shodno tome, sva monetarna sredstva i obaveze moraju se konvertovati po kursu važećem na datum izvještavanja. Ukoliko monetarne stavke nisu dio neto ulaganja u inostrano poslovanje, rezultat konverzije se generalno iskazuje kao kursne razlike kroz Izvještaj o dobitku ili gubitku. Otvorene terminske transakcije se preračunavaju po terminskim kursovima na datum ponovnog izvještavanja.

Transakcije koje nisu iskazane u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan bilansa primjenom kursa važećeg na taj datum.

Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po istorijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na dan bilansa. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u Izvještaju o dobitku ili gubitku perioda.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na dan Izvještaja o finansijskom položaju. Kursevi Centralne banke Bosne i Hercegovine za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi bilansa na izvještajne datume su kako slijedi:

31.decembar 2024	1 EUR = 1,95583 BAM	1 USD = 1,872683 BAM
31.decembar 2023	1 EUR = 1,95583 BAM	1 USD = 1,769982 BAM

(6) Lizing

6.1. Lizing kod kojih je Banka korisnik lizinga

Banka na početku provjerava da li se ugovor odnosi na ili sadrži elemente lizinga. Lizingom se smatra ugovor ili dio ugovora kojim se stiče pravo korištenja neke imovine na određeni vremenski period u zamjenu za određenu naknadu. Za vršenje ove procjene potrebno je odrediti da li ugovor sadrži konkretnu imovinu, da li Banka suštinski stiče sve ekonomske koristi od korištenja te imovine tokom perioda korištenja, te da li Banka ima pravo da kontroliše način korištenja te imovine.

Imovina s pravom korištenja inicijalno se vrednuje po cijeni koštanja, odnosno početnom iznosu obaveze po osnovu lizinga umanjenom za sve rate lizinga plaćene prije početnog datuma, uvećanom za sve direktne troškove i procjenjene troškove demontaže, uklanjanja ili vraćanja predmeta liziga u prvobitno stanje i umanjenom za sve primljene poticaje za taj lizing. Pravo korištenja imovine se zatim linearno amortizuje na period lizinga ili korisni vijek imovine, koji god je kraći. Banka takođe procjenjuje pravo korištenja imovine u pogledu umanjenja vrijednosti, u slučaju prisustva relevantnih indikatora u skladu sa MRS 36 Umanjenje imovine. Obaveza po osnovu lizinga se inicijalno vrednuje po sadašnjoj vrijednosti plaćanja za lizing plativih u periodu ugovora diskontovanih po kamatnoj stopi sadržanoj u lizingu ili, ukoliko se ta stopa ne može jednostavno utvrditi, po Bančinoj inkrementalnoj kamatnoj stopi zaduženja. Time se sve obaveze po osnovu lizinga prikazuju u Izvještaju o finansijskom položaju po principu "prava korištenja". Jedini izuzetak čini lizing na period od 12 mjeseci ili kraće, kao i lizing gdje predmetna imovina ima nisku nabavnu vrijednost, pošto Odbor za međunarodne računovodstvene standarde smatra da je lizing male vrijednosti ako se radi o 5.000 USD ili manje. U takvim slučajevima ugovori o lizingu se prikazuju van Izvještaja o finansijskom položaju, a troškovi lizinga se knjiže linearno tokom preostalog perioda lizinga.

MSFI 16 dopušta korisniku lizinga da ne razdvaja dijelove koji nisu zakupljeni, već umjesto toga obračunava sve dijelove lizinga i pripadajuće dijelove koji nisu zakupljeni kao jedan ugovor. Banka nije iskoristila ovu praktičnu mogućnost.

Plaćanje lizinga obično uključuje fiksna plaćanja, varijabilna plaćanja koja zavise od indeksa ili stope, i iznose koji se očekuju po preostaloj garantovanoj vrijednosti. Opcije produženja, raskida i opcije kupovine se takođe razmatraju (pogledati Napomenu (4) "Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama"), a takođe i iznosi za koje se očekuje da će biti plativi po osnovu garantovane preostale vrijednosti moraju biti uključeni u mjerenje obaveze lizinga.

Priznavanje prava korištenja na strani imovine u Izvještaju o finansijskom položaju i odgovarajućih obaveza lizinga na strani obaveza utiče na povećanje ukupne imovine i ukupnih obaveza. Budući da se samo obaveze povećavaju na strani pasive, a sve ostale stavke ostaju iste, omjer kapitala se smanjuje. Takođe, priznavanje utiče na Izvještaj o dobitku ili gubitku. Ukupan iznos troškova plaćenih tokom trajanja lizinga ostaje isti, ali vremenska raspodjela ukupnog troška i raspodjela na različite dijelove Izvještaja o dobitku ili gubitku se mijenja. Prema MSFI 16, troškovi se trebaju podijeliti na troškove kamata i amortizacije. Kako se troškovi kamata izračunavaju na osnovu efektivne kamatne stope smanjuju se tokom trajanja lizinga, ali se amortizacija provodi linearnom metodom, što rezultuje regresivnim razvojem troškova sa prebacivanjem troškova u ranije periode. Troškovi kamata iskazuju se u okviru neto prihoda od kamata. Uz to, budući da je godišnja amortizacija imovine prava korištenja prema MSFI 16 niža od stope lizinga, a sve ostale stavke ostaju iste, operativni troškovi se smanjuju.

Nakon inicijalnog priznavanja, obaveza lizinga se smanjuje za izvršena plaćanja i povećava za kamate. Ponovo se mjeri tako da odražava bilo kakvu procjenu ili izmjenu ili ako postoje promjene u nepromjenjivim fiksnim plaćanjima. Kada se obaveza lizinga ponovo izmjeri, odgovarajuća usklađivanja odražavaju se u pravu korištenja sredstva ili u Izvještaju o dobitku ili gubitku ako je pravo korištenja sredstva već svedeno na nulu.

Podsticaji za lizing priznaju se kao dio mjerenja imovine prava korištenja i obaveze lizinga. U Izvještaju o novčanim tokovima, plaćanje kamata i obaveza po lizingu prikazani su u novčanim tokovima iz poslovne aktivnosti. Banka takođe procjenjuje da li postoje indikatori umanjjenja za imovnu sa pravom korištenja. Imovina sa pravom korištenja se testira na umanjjenje u skladu sa MRS 36 Umanjenje imovine.

MSFI 16 zahtjeva da korisnik lizinga prizna kao dio lizing obaveze samo iznos koji očekuje da će biti plaćen kao rezidualnu garantovanu vrijednost koja je obezbjeđena od strane korisnika ili davalaca lizinga.

6.2. Lizing kod kojih je Banka davalac lizinga

Računovodstvo davalaca lizinga zavisi od toga koja strana snosi sve koristi i rizike koji proizilaze iz imovine koja je predmet lizinga.

Za klasifikaciju i priznavanje lizinga kod davalaca lizinga (finansijski ili operativni lizing), ekonomski efekat ugovora o lizingu prevladava nad pravnim vlasništvom predmeta lizinga.

Banka primjenjuje MSFI 9 zahtjeve za prestanak priznavanja i umanjjenje vrijednosti na neto ulaganja u lizing.

U okviru operativnog lizinga, davalac lizinga prikazuje iznajmljenu imovinu po trošku nabavke umanjenom za planiranu amortizaciju tokom korisnog vijeka upotrebe sredstva i umanjenom za gubitak od umanjjenja vrijednosti.

6.3. Prezentacija u finansijskim izvještajima

Banka kao korisnik lizinga, pravo korištenja imovine prikazuje u stavci "Nekretnine, postrojenja i oprema" u materijalnoj imovini u Izvještaju o finansijskom položaju. Obaveze po lizingu prikazuju se u stavci "Ostale finansijske obaveze" u Izvještaju o finansijskom položaju. Naknada za amortizaciju prava korištenja imovine predstavljena je u stavci "Amortizacija" u Izvještaju o dobitku ili gubitku. Troškovi kamata na obaveze po lizingu prikazani su u stavci "Troškovi kamata" u Izvještaju o dobitku ili gubitku.

Banka kao davalac lizinga, s izuzetkom nekretnina, imovinu pod lizingom prikazuje u okviru stavke „Nekretnine, postrojenja i oprema“ u materijalnoj imovini. Tekuće naplate lizinga, dobiti i gubici od otuđenja, kao i direktni operativni troškovi, iskazuju se u poziciji „Ostali operativni prihodi“ ili „Ostali operativni rashodi“, a amortizacija u okviru pozicije „Amortizacija“ i obezvređenje u "Ostali rezultat". Nekretnine iznajmljene pod operativnim lizingom iskazuju se u Izvještaju o finansijskom položaju pod stavkom „Investicione nekretnine“, materijalna imovina. Tekuće isplate lizinga, dobiti i gubici po osnovu otuđenja, direktni operativni troškovi i amortizacija iskazuju se pod stavkom „Ostali operativni prihodi“ ili „Ostali operativni rashodi“, a obezvređenje u okviru „Ostali rezultat“.

Što se tiče prezentacije u Izvještaju o novčanom toku, korisnici lizinga moraju predstaviti kratkoročna plaćanja lizinga, otplate lizinga imovine male vrijednosti i promjenjive isplate lizinga koji nisu uključeni u mjerenje obaveze lizinga, kao dio operativnih aktivnosti. Novac plaćen za kamatni dio obaveze lizinga mora biti predstavljen ili kao operativna aktivnost ili kao finansijska aktivnost. Banka je odlučila da kao dio operativnih aktivnosti uključi plaćanja po osnovu kamatnog dijela obaveze lizinga.

(7) Zarada po akciji

Banka prikazuje osnovnu zaradu za svoje redovne akcije, u skladu sa MRS 33 Zarada po akciji. Osnovna zarada po akciji se izračunava dijeljenjem dobiti ili gubitka pripisivog redovnim akcionarima Banke sa ponderisanim prosječnim brojem akcija u datom periodu.

(8) Neto prihod od kamata

Za sve finansijske instrumente mjerene po amortizovanom trošku kao i za kamatonosnu finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i finansijsku imovinu koja se ne drži radi trgovanja mjerenu po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak, prihodi od kamata i rashodi od kamata se evidentiraju po efektivnoj kamatnoj stopi.

Amortizovani trošak je iznos vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze izmjeren pri inicijalnom priznavanju, umanjen za otplate glavnice, umanjen ili uvećan za kumulativni iznos amortizacije po metodi efektivne kamatne stope za bilo koju razliku između inicijalnog iznosa i iznosa po dospelju. Za finansijsku imovinu, taj iznos se usklađuje sa eventualnim rezervisanjima za gubitke. Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je amortizovani trošak finansijske imovine prije usklađivanja sa eventualnim rezervisanjima za gubitke. Za kupljenu ili stvorenu finansijsku imovinu koja je umanjena za kreditne gubitke, efektivna kamatna stopa usklađena sa kreditnim gubicima se utvrđuje diskontovanjem budućih novčanih tokova, uključujući i kreditne gubitke, na amortizovani trošak dužničkog instrumenta prema inicijalnom priznavanju.

Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procjenjena buduća novčana plaćanja ili primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraći period, na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, osim kupljene i stvorene finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke ili amortizovanog troška finansijske obaveze. Kalkulacija obuhvata transakcione troškove i naknade i plaćene ili primljene premije koji čine sastavni dio efektivne kamatne stope (osim finansijskih instrumenata mjenjenih po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak) i premije i diskonte. Očekivani kreditni gubici se ne uzimaju u obzir.

Za finansijsku imovinu koja naknadno pretrpi kreditne gubitke, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak finansijske imovine. Ukoliko se u narednim periodima stanje kreditnog rizika finansijskog instrumenta umanjeno za kreditne gubitke poboljša tako da finansijsko sredstvo više nije predmet kreditnog gubitka, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine (s izuzetkom kupljene ili stvorene finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke gdje se izračun prihoda od kamata ne vraća na bruto osnovu čak i ukoliko se kreditni rizik imovine popravi).

Prihod od kamata za imovinu koja se drži za trgovanje i kamatne komponente derivata se prikazuju pod "neto prihod od kamata". Promjene čiste fer vrijednosti nastale trgovanjem imovinom i obavezama se prikazuju pod "neto rezultat od finansijskih instrumenata".

Negativne kamate od finansijske imovine i finansijskih obaveza se prikazuju pod "neto prihod od kamata".

(9) Neto prihod od naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija (osim onih koji čine sastavni dio efektivne kamatne stope za finansijsku imovinu ili finansijsku obavezu su uključene efektivnu kamatnu stopu) se tretiraju u skladu sa MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima i prikazuju se pod "neto prihod od naknada i provizija". Banka ostvaruje prihod od ugovora sa klijentima za prenos usluga tokom vremena i u određenom trenutku u poslovnim segmentima. Ovo je u skladu sa informacijama o prihodima koje su objelodanjene za svaki izvještajni segment prema MSFI 8 Operativni segmenti.

U skladu sa MSFI 15, prihod se priznaje kada Banka izvrši preuzetu obavezu i kupcu isporučiti obećanu uslugu. Prihod se mjeri po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili će se potraživati, uzimajući u obzir ugovorom definisane uslove plaćanja ali ne i poreze i druge dadžbine.

Naknade zarađene pružanjem usluga u određenom vremenskom periodu se obračunavaju tokom tog perioda. Nasuprot tome, prihod od naknada zarađen pružanjem određenih usluga trećim licima ili nastupom određenog događaja priznaje se po završetku osnovne transakcije. Uzimajući u obzir klase proizvoda Banke, sljedeće usluge su akumulirane tokom perioda:

- Računi i paketi, ova kategorija uključuje prihode i rashode od mjesečnih redovnih naknada za račun/paket, uključujući mjesečne naknade za samostalno internet bankarstvo, mobilno bankarstvo, SMS usluge i druge usluge (ne odnose se na kreditne kartice),
- Krediti i depoziti, koji predstavljaju prihode i rashode od naknada koji nisu sastavni dio efektivne kamatne stope koji se direktno odnosi na kreditno poslovanje (npr. naknada za otplatu limita) koji se ne tretiraju kao prihod od kamata,
- Hartije od vrijednosti koje predstavljaju prihode i rashode od provizija od upravljanja imovinom,
- Bankoosiguranje, koje predstavlja prihode i rashode od provizija od posredovanja u osiguranju.

Naknade koje generišu sljedeći proizvodi se priznaju po završetku osnovne transakcije:

- Transakcione usluge, koje predstavljaju prihod od naknada koje se naplaćuju klijentima za obavljene transakcije (osim kreditnih kartica) kao što su nalog za plaćanje, trajni nalog,
- Kartice, koje predstavljaju prihod od naknada u vezi sa pripejd i kreditnim karticama (kao što su mjesečne članarine) i poslovi sticanja kao što su članarine, naknade za razmjenu, naknade za šeme, naknade za usluge itd.,
- Devizne transakcije i dinamička konverzija valuta, koji predstavljaju prihod od naknada u vezi sa deviznim transakcijama kao što su naknade od deviznih spot transakcija ili dinamičkih konverzija valuta.

Finansiranje trgovine, koje predstavlja prihod od naknada zarađen od pružanja transakcionih usluga trećim licima, kao što je ugovaranje sticanja akcija ili drugih hartija od vrijednosti

Ostali rashodi po osnovu naknada i provizija se najvećim dijelom odnose na naknade za transakcije i usluge koje se priznaju kao rashod po prijemu svake usluge.

U Napomeni (28) Neto prihod od naknada i provizija, prikaz proizvoda se koristi kao osnova za prezentaciju.

(10) Neto rezultat od finansijskih instrumenata

Neto rezultat od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovanje obuhvata sve dobitke i gubitke iz promjena u fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza koje se drže za trgovanje, ostvarenih dobitaka i gubitaka po osnovu prestanka priznavanja, dividende te dobitaka iz konverzije valuta i gubitaka od monetarne imovine i obaveza. Banka je odabrala da prikaže kretanje čiste fer vrijednosti imovine i obaveza koje drži za trgovanje u prihodima iz trgovanja, bez povezanih kamatnih prihoda i rashoda, koje su prikazane u "neto prihod od kamata".

Neto rezultat od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit obuhvata dobitke i gubitke po osnovu prestanka priznavanja i dividende. Finansijska imovina i obaveze po amortizovanom trošku obuhvata sve dobitke i gubitke po osnovu prestanka priznavanja.

(11) Ostali operativni prihod i ostali operativni rashod

Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi odražavaju sve druge prihode i rashode koji se ne mogu direktno pripisati redovnom poslovanju, kao rashodi restrukturiranja ili prihodi od sredstava operativnog lizinga. Pored toga, obuhvata rashode za ostale poreze i određene regulatorne naknade (bankarske naknade, naknade Agenciji za osiguranje depozita).

(12) Ostali rezultat

Ostali rezultat uključuje gubitke od umanjenja vrijednosti i povećanje vrijednosti nefinansijske imovine i dugotrajne imovine namijenjene prodaji. Pored toga, sadrži promjene u rezervisanjima za sudske sporove. Nadalje, dobiti i gubici beznačajne modifikacije prikazani su u ovoj poziciji.

U cilju transparentnog prikaza troškova vezanih za stavke operativnog rizika, u napomenu (34) Ostali rezultat uvedena je sljedeća nova stavka: „Neto rezultat od operativnih rizika“. Nova pozicija će se u budućnosti koristiti za prezentaciju sljedećih tipova događaja: 1 - Unutrašnje prevare, 2 - Eksterne prevare, 3 - Praksa zapošljavanja i bezbjednost na radnom mjestu, 4 - Klijenti, proizvodi i poslovne prakse i 7 - Izvršenje, upravljanje isporukom i procesom, sa izuzetkom troškova u vezi sa sudskim sporovima (koji će se dalje prikazivati u stavci „Neto rezultat promjene rezervisanja za sudske sporove“ i gubitaka u vezi sa kreditnim rizikom (koji će se dalje prikazivati kao dio „Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine“). Promene u prezentaciji izazvane su identifikovanjem nekih specifičnih materijalno značajnih slučajeva operativnog rizika tokom izvještajnog perioda,.

Podaci za uporedni period prethodne godine nisu izmjenjeni jer nisu identifikovane nikakve materijalno značajne stavke operativnog rizika, na pojedinačnoj ili zbirnoj osnovi, osim troškova u vezi sa sudskim sporovima koji su, kako je prethodno opisano, bili i biće dalje prikazani pod stavkom „Neto rezultat promjene rezervisanja za sudske sporove“.

(13) Finansijski instrumenti

Prikazivanje stavki u Izvještaju o finansijskom položaju samo po sebi odražava prirodu finansijskih instrumenata. Iz tog razloga, definisane su klase prema stavkama u Izvještaju o finansijskom položaju koje sadrže finansijske instrumente, u skladu sa **MSFI 9** Finansijski instrumenti.

Finansijski instrument je svaki ugovor iz kojeg proističe finansijska imovina jedne ugovorne strane i finansijska obaveza ili vlasnički instrument druge ugovorne strane.

13.1. Klasifikacija i mjerenje

Poslovni modeli

Sva finansijska imovina mora biti dodijeljena jednom od ispod opisanih poslovnih modela. Pri prvom mjerenju finansijske imovine se pojedinačno određuje da li se radi isključivo o plaćanju glavnice i kamata (eng. SPPI), ukoliko imovina pripada jednoj od sljedećih kategorija:

- *Držanje radi naplate*: finansijska imovina se drži u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova.
- *Držanje radi naplate i prodaje*: finansijska imovina se drži u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine.
- *Ostalo*: finansijska imovina se drži za trgovanje ili ne zadovoljava uslove za gornje kategorije, nije identifikovana u Banci.

U rijetkim slučajevima kada subjekt promijeni poslovni model koji koristi za upravljanje određenom finansijskom imovinom, neophodno je izvršiti reklasifikaciju kompletne finansijske imovine obuhvaćene tom promjenom. Ova vrsta naknadnih promjena ne zahtjeva reklasifikaciju niti korekciju ranijih perioda. Smatra se da prodaja zbog povećanja kreditnog rizika, prodaja blizu dospijeca i rijetke prodaje izazvane događajima koji se ne ponavljaju nisu u suprotnosti sa modelom "držanja radi naplate".

Karakteristike ugovorenih novčanih tokova

Za procjenu da li su ugovoreni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamate, "glavnica" se definiše kao fer vrijednost finansijske imovine od inicijalnog priznavanja. "Kamata" se definiše kao naknada za vremensku vrijednost novca, za kreditni rizik povezan sa iznosom glavnice koji je neizmiren tokom određenog vremenskog perioda, kao i za ostale osnovne rizike i troškove kreditnog posla (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitna marža.

Prilikom procjene da li su ugovoreni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI), Banka razmatra ugovorene uslove instrumenta i analizira postojeći portfolio na osnovu kontrolne liste za kriterije isključivog plaćanja glavnice i kamata. Ovo uključuje procjenu da li finansijska imovina sadrži ugovoreni rok koji bi mogao promijeniti vremenski period ili iznos ugovorenih novčanih tokova poput onih da ne ispunjava ovaj uslov, s obzirom na sljedeće: potencijalne događaje koji bi promijenili iznos ili vremenski okvir novčanih tokova, uslove prijevremenog plaćanja i produženja roka, uslove koji ograničavaju potraživanje Banke na novčane tokove od određene imovine i mogućnosti koje mijenjaju naknadu za vremensku vrijednost novca.

Značajna područja koja su predmet procjene su jednostrane izmjene marže i kamatnih stopa, odredbe o prijevremenoj otplati, druge karakteristike koje se odnose na uslovno plaćanje, finansiranje projekata i testiranje po referentnim vrijednostima za kredite sa neusklađenim kamatama.

SPPI usklađenost se procjenjuje na sljedeći način:

- Procjenom jednostranih izmjena marže i kamatnih stopa je zaključeno da prenošenje troškova osnovnog ugovora o pozajmici, odredbe čiji je cilj očuvanje stabilnosti profitne marže i promjene kamatne stope odražavaju pogoršanje kreditnog rejtinga, ali ne ugrožavaju SPPI.
- Odredbe o prijevremenoj otplati nisu od kritičnog značaja ukoliko iznos prijevremene otplate odražava neizmireni iznos glavnice, kamate i naknada vezan za raniju otplatu. Naknada za prijevremenu otplatu mora biti manja od iznosa gubitka kamatne marže i gubitka kamate.
- Druge karakteristike koje se odnose na uslovno plaćanje su obično sporedne poslovne odredbe. Kazna predstavlja povećane troškove praćenja rizika ili nadoknadu propuštene dobiti povezane s određenim događajem. Takve klauzule ne ugrožavaju SPPI.
- Finansiranje projekata se analizira u slučaju pozivanja na izvršenje određenog poslovnog projekta. Ukoliko to nije slučaj i ukoliko dužnik raspolaže dovoljnim kapitalom da može apsorbovati gubitke i time ne ugrožava svoju sposobnost redovne otplate kredita, smatra se da je prošao SPPI test.
- Pozajmice sa promjenjivom kamatnom stopom mogu imati karakteristike neusklađenih kamata (datum utvrđivanja kamate pada prije početka perioda, referentna stopa se ne podudara sa intervalom utvrđivanja kamate, i sl.). Da bi se procijenilo da li je vremenska vrijednost monetarne komponente kamate značajno izmijenjena (da li bi neusklađenost kamata mogla rezultovati ugovorno nediskontovanim novčanim tokovima koji se značajno razlikuju od referentnih uslova), obavezno se vrši testiranje po referentnim vrijednostima.
- Finansijski instrumenti sa karakteristikama zaštite životne sredine, društva i upravljanja (ESG) koji mijenjaju ugovorne tokove gotovine na osnovu toga da zajmoprimac ispunjava određene ugovorom utvrđene ESG ciljeve: u slučaju izdavanja ili kupovine instrumenata sa ESG karakteristikom, provjerava se da li efekat ESG karakteristike može imati samo de minimis efekat na ugovorne tokove gotovine zajma, kada ova karakteristika ne utiče na klasifikaciju kredita. Međutim, ako efekat ESG karakteristike nije de minimis efekat, onda će se ova karakteristika procjeniti da li je u skladu sa osnovnim aranžmanom zajma i da li ispunjava SPPI kriterijum.

Prilikom vršenja ovog testa, prvo priznavanje, ugovoreni nediskontovani novčani tokovi finansijskog instrumenta se porede sa referentnim novčanim tokom, odnosno ugovorenim nediskontovanim novčanim tokovima koji bi nastali da nije došlo do izmjene vremenske vrijednosti monetarne komponente. Efekti izmjene vremenske vrijednosti monetarne komponente se razmatraju u svakom izvještajnom periodu, kao i kumulativno tokom vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Test referentnih vrijednosti je zasnovan na spektru realnih scenarija. Odgovarajući referentni finansijski instrument je instrument sa istim kvalitetom kredita i uslovima ugovora, osim izmjene, bez obzira da li se odnosi na stvarno postojeću ili hipotetičku imovinu. Ukoliko subjekt zaključi da bi se ugovoreni (nediskontovani) novčani tokovi mogli značajno razlikovati (prag je 10%) od (nediskontovanih) referentnih novčanih tokova (periodično ili kumulativno), finansijska imovina ne zadovoljava zahtjeve iz tačaka 4.1.2(b) i 4.1.2A(b) MSFI 9 i stoga se ne može mjeriti po amortizovanom trošku ili kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI).

Tokom 2024. i 2023. godine nije bilo finansijskih instrumenata sa karakteristikama koje upućuju na neusklađenost kamata, što bi vodilo do mjerenja po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak. Značajan obim finansijskih instrumenata sa kritičnim karakteristikama se ne očekuje zato što interna politika za nove proizvode eliminiše karakteristike koje potencijalno ne bi zadovoljile ovaj uslov.

Klasifikacija i mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina

Na osnovu poslovnog modela subjekta i karakteristika ugovornih novčanih tokova, Banka klasifikuje finansijsku imovinu u sljedeće kategorije:

- Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku samo ako je cilj poslovnog modela subjekta da drži finansijsku imovinu, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnice ("SPPI kriterij").
- Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI), ako se imovina drži u poslovnom modelu u kojem se imovina drži i da bi se naplatili ugovoreni novčani tokovi i da bi se imovina prodala, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnice (jednostavna karakteristika zajma).
- Finansijska imovina koja ne ispunjava ove kriterije se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (eng. FVTPL). Pored toga, ugrađeni derivati više neće biti odvojeni od osnovnih ugovora o finansijskoj imovini. Finansijski instrument se procjenjuje u cjelini i mjeri se po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak.

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Banka postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument. Finansijski instrumenti se inicijalno mjere po fer vrijednosti sa uključenim transakcionim troškovima (osim finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak, za koje se transakcioni troškovi priznaju direktno u izvještaju o dobitku ili gubitku). Redovne kupovine i prodaje finansijske imovine se priznaju na datum trgovanja.

Finansijska sredstva sa karakteristikama prijevremene otplate koje dozvoljavaju ili zahtjevaju od ugovorne strane da plati ili primi razumnu nadoknadu za prijevremeni raskid ugovora - što dovodi do situacije da iz perspektive vlasnika sredstva može doći do tzv negativne kompenzacije (iznos prijevremene otplate može biti manji od neplaćenog iznosa glavnice i kamate) - može se mjeriti po amortizovanoj vrijednosti ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit umjesto po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak. Da bi se kvalifikovalo za mjerenje amortizovanog troška, sredstvo mora da se drži u okviru poslovnog modela „držane radi prikupljanja“.

Pri inicijalnom priznavanju, finansijska imovina se klasifikuje u jednu od niže navedenih kategorija, a osnova ove klasifikacije zavisi od poslovnog modela subjekta i ugovorenih karakteristika novčanih tokova finansijske imovine. Naknadno mjerenje se vrši u zavisnosti od kategorije.

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se klasifikuje i naknadno mjeri po amortizovanom trošku, pod uslovom da se finansijska imovina drži po modelu držanja za naplatu i ukoliko se ugovorni novčani tokovi odnose isključivo na plaćanja glavnice i kamate na glavicu. Finansijska imovina se pri inicijalnom priznavanju mjeri po fer vrijednosti umanjenoj za otplate glavnice, umanjenoj ili uvećanoj za kumulativni iznos amortizacije po metodi efektivne kamatne stope za bilo koju razliku između inicijalnog iznosa i iznosa po dospijeću, uz usklađivanja po osnovu umanjenja vrijednosti. Prihodi od kamata se prikazuju u stavci "prihodi po osnovu kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Umanjenje vrijednosti se prikazuje u stavci "rashodi za kreditne gubitke od finansijske imovine". Veći dio finansijske imovine Banke se mjeri po amortizovanom trošku. Dobici i gubici od prestanka priznavanja se prikazuju u "Neto rezultat finansijskih instrumenata".

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se klasifikuje i naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, pod uslovom da se finansijska imovina drži po modelu držanja za naplatu i prodaju i ukoliko se ugovorni novčani tokovi odnose isključivo na plaćanja glavnice i kamate na glavicu. Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti a sva kretanja se priznaju kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a procjena umanjenja vrijednosti se vrši po modelu očekivanog kreditnog rizika (eng. ECL model).

Prihodi od kamata se prikazuju u stavci "prihodi po osnovu kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Umanjenje vrijednosti se prikazuje u stavci "rashodi za kreditne gubitke od finansijske imovine". Razlika između fer vrijednosti i amortizovanog troška se prikazuje pod "rezerve fer vrijednosti" u izvještaju o promjenama u kapitalu. Promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata tokom izvještajnog perioda se prikazuju u stavci "rezerva fer vrijednosti - dužnički instrumenti" u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dobit i gubici od prestanka priznavanja se prikazuju u stavci "neto rezultat od finansijskih instrumenata".

Za vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, subjekti mogu pri početnom priznavanju neopozivo odabrati da klasifikuju instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI). Ovaj izbor se može napraviti za svaku investiciju posebno. Sve naknadne promjene fer vrijednosti se prikazuju u stavci "rezerva fer vrijednosti - vlasnički instrumenti" u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, bez preračunavanja u izvještaju o dobitku ili gubitku.

Banka je kao ulaganja koja se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) odredila manji portfolio vlasničkih instrumenata. Ovaj alternativni način prikazivanja je odabran zbog toga što su te investicije načinjene iz strateških razloga a ne radi sticanja dobiti iz kasnije prodaje, tako da u kratkoročnoj i srednjoročnoj perspektivi nije planirana prodaja ovih investicija.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak

Finansijskoj imovini koja se drži za trgovanje ili koja ne potpada pod poslovni model držanja za naplatu i držanja za naplatu i prodaju će se dodijeliti drugi poslovni model i ona će se mjeriti po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak. Pored toga, Banka može iskoristiti opciju i odrediti da se određena finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak. Prihod od kamata i prihod od dividendi se prikazuju u stavci "ostali prihod od kamata". Prihod od dividendi, dobiti i gubici od revalorizacije i prestanka priznavanja se prikazuju u stavci "neto rezultat od finansijskih instrumenata". Pored toga, svaki finansijski instrument čiji novčani tokovi nisu isključivo plaćanja glavnice i kamata se obavezno mjeri u ovoj kategoriji, čak i ukoliko se drži po poslovnom modelu držanja za naplatu i prodaju. Finansijska imovina koja se ne drži za trgovanje se sastoji od dvije podkategorije i dodjeljuje se poslovnom modelu "ostalo", a mjeri se po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak

- **Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak**
Pri početnom priznavanju, Banka može neopozivo odrediti da će određenu finansijsku imovinu, koja bi se inače naknadno mjerila po amortizovanom trošku ili fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, mjeriti po fer vrijednosti kroz dobitak i gubitak, ukoliko će time izbjeći ili značajno umanjiti nedosljednosti prilikom priznavanja i mjerenja (odnosno "računovodstvenu neusklađenost") do kojih bi inače došlo mjerenjem imovine i obaveza ili priznavanjem dobitaka ili gubitaka po raznim osnovama. Trenutno u Banci nema takvih slučajeva.
- **Finansijska imovina koja se obavezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak**
Finansijska imovina se svrstava u ovu kategoriju ukoliko novčani tokovi nisu isključivo plaćanja glavnice i kamata ili ukoliko se drži po nekom drugom poslovnom modelu osim držanja za trgovanje.

Vlasnički instrumenti koji se drže za trgovanje i vlasnički instrumenti koji se ne drže za trgovanje (a pri inicijalnom priznavanju nisu svrstani u mjerenje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit) se mjere po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se klasifikuju kao mjerene po amortizovanoj vrijednosti osim ako se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak.

Kada se vrši izmjena ili razmjena finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku, a koja ne rezultira prestankom priznavanja originalne finansijske obaveze, subjekat priznaje svako usklađivanje amortizovanog troška finansijske obaveze koje proizilazi iz izmjene ili razmjene u Izvještaju o dobitku ili gubitku na dan te izmjene ili razmjene.

Finansijske obaveze iskazane po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak sastoje se od finansijskih obaveza koje se drže radi trgovanja i finansijskih obaveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak pri početnom priznavanju. Izmjene fer vrijednosti obaveza mjerenih po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak, a koje proizilaze iz promjene kreditnog rizika date obaveze, priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a preostali iznos promjene fer vrijednosti se prikazuje u dobitku ili gubitku. Banka nije iskoristila opciju da odredi neke finansijske obaveze mjerene po fer vrijednosti kroz Izvještaj o dobitku ili gubitku tokom 2024. i 2023. godine.

Tokom 2024. i 2023. godine nije bilo promjena u poslovnom modelu Banke.

Banka nema računovodstvo zaštite u tekućoj i prethodnoj godini.

13.2. Umanjenje vrijednosti

U primjeni modela očekivanog kreditnog gubitka (eng. ECL), koji je orijentisan ka budućnosti, Banka priznaje očekivani kreditni gubitak i ažurira očekivane kreditne gubitke priznate na datum svakog izvještaja da bi realno prikazala promjenu kreditnog rizika finansijske imovine.

Standardi koji se odnose na umanjeње vrijednosti mjere očekivani kreditni gubitak na osnovu realnih i dokazivih informacija, što uključuje istorijske i tekuće informacije i prognoze, te stoga razmatraju buduće kreditne gubitke u različitim scenarijima.

Cjeloživotni očekivani kreditni gubitak je očekivana sadašnja vrijednost gubitaka do kojih će doći ako dužnici u nekom trenutku prije konačnog dospijea finansijske imovine ne ispune svoje obaveze, uz istovremeno razmatranje vjerovatnoće tog neispunjenja i nastanka kreditnog gubitka (gubitak uzrokovan neispunjenjem obaveza).

Pregled izračuna očekivanog kreditnog gubitka

Banka određuje očekivani kreditni gubitak kao razliku između novčanih tokova koji dospijevaju u skladu sa ugovorenim uslovima finansijskog instrumenta i novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje da primi. Iako MSFI 9 navodi ovaj cilj, generalno ne propisuje detaljne metode i tehnike za njegovo postizanje.

Za utvrđivanje novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje, Banka koristi pristup zasnovan na zbiru marginalnih gubitaka u kojem se očekivani kreditni gubici računaju kao zbir marginalnih gubitaka nastalih u svakom vremenskom periodu od izvještajnog datuma. Marginalni gubici se izvode iz individualnih parametara koji procjenjuju izloženost (EAD) i gubitke u slučaju neispunjenja obaveza (LGD) i uslovne vjerovatnoće (PD) neispunjenja obaveza u svakom periodu (vjerovatnoća neispunjenja obaveza u vremenskom periodu X je uslovljena pretpostavkom da izloženost nastavlja da postoji do vremenskog perioda X). Cjeloživotni očekivani kreditni gubitak se posebno izračunava za svaki scenario uzimajući u obzir trenutne informacije i očekivanja za budućnost. Objedinjavanje konačnog očekivanog kreditnog gubitka se vrši na kraju, ponderisanjem različitih individualnih scenarija. Banka izračunava ukupno tri ishoda: Osnovni scenario, optimistični scenario i pesimistični scenario, s tim da se povremeno simuliraju i nepovoljniji scenariji u cilju boljeg razumijevanja dinamike i potencijalnih rizika portfolija (pogledati poglavlje Informacije o budućim događajima).

Posmatrani period i parametri korišteni u kalkulaciji očekivanih kreditnih gubitaka zavise od dospjeća transakcije, nivoa rizika transakcije prema MSFI 9 i korištenog makro scenarija. U 1. nivou kreditnog rizika se razmatra očekivani kreditni gubitak u periodu do jedne godine, dok se u 2. i 3. nivou kreditnog rizika obavezno priznaje cjeloživotni kreditni gubitak.

Parametri vjerovatnoće neispunjenja obaveza (eng. PD) odražavaju vjerovatnoću neispunjenja obaveza u određenom vremenskom periodu. Ovi parametri korišteni u izračunu očekivanog kreditnog gubitka se određuju na osnovu modela i metodologije koju je izradila interna služba Banke zadužena za razvoj modela. Generalno, modeli su izrađeni na nivou tržišnog segmenta i gdje god je moguće u razvoju je korišten interni istorijat ponašanja klijenata. U izuzetnim slučajevima su korišteni eksterni podaci dobijeni od rejting agencija. Po pitanju metodologije, odabrani pristup je indirektno modeliranje. To znači da se postojeća Basel III metodologija koristi kao polazna osnova koja se zatim prilagođava kako bi u potpunosti zadovoljila zahtjeve MSFI 9. To pretpostavlja isključivanje svih konzervativnih pretpostavki iz modela, uključivanje unaprijed orijentisanih "point-in-time" informacija u metodologiju, kao i procjenu vremenske strukture cjeloživotne vjerovatnoće neispunjenja obaveza.

Izloženost u slučaju neispunjenja obaveza (eng. EAD) predstavlja procjenjenu visinu izloženosti, uključujući otplate glavnice i kamata i očekivanu iskorištenost vanbilansnih obaveza. Izloženost u slučaju neispunjenja obaveza predstavlja bruto knjigovodstvenu vrijednost u trenutku neispunjenja obaveza, a sadašnja vrijednost novčanih tokova na datum izvještaja se izračunava diskontovanjem po efektivnoj kamatnoj stopi. U slučajevima gdje ugovor ne navodi dospjeće, za određivanje strukture novčanih tokova se koriste kvantitativni i/ili kvalitativni kriteriji (npr. okviri).

Gubitak u slučaju neispunjenja obaveza (eng. LGD) predstavlja procijenjenu visinu gubitka u slučaju neispunjenja obaveza. Prilikom obračuna očekivanih kreditnih gubitaka u toku 2024. godine Banka je primijenjivala fiksne minimalne LGD vrijednosti definisane Uputstvom za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive Agencije za bankarstvo RS.

Kao što je navedeno u Napomeni (1) Osnove pripreme i izjava o usaglašenosti, Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka propisuje minimalne stope za izračun rezervisanja za kreditne gubitke, tj. ukoliko Banka, u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke u odnosu na iznose izračunate primjenom Odluke, primjeniće veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka propisane Odlukom prikazane su u nastavku.

Nivo kreditnog rizika 1

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 1 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

- za izloženosti sa niskim rizikom iz člana 18. stav (2) Odluke - 0,1% izloženosti,
- za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 - 0,1% izloženosti,
- za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 - 0,1% izloženosti,
- za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti.
- Izuzetno, ukoliko banka nema adekvatnu vremensku seriju, količinu i/ili kvalitet relevantnih istorijskih podataka, te nije u mogućnosti da utvrdi vrijednost PD parametra korištenjem svog modela na adekvatan i dokumentovan način, banka ne može utvrditi očekivani kreditni gubitak za ostale izloženosti klasifikovane u nivo kreditnog rizika 1 u iznosu manjem od 1% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 2

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 2 utvrđuje očekivane kreditne gubitke minimalno u iznosu od 5% izloženosti.

Izuzetno, ukoliko banka nema adekvatnu vremensku seriju, količinu i/ili kvalitet relevantnih istorijskih podataka, te nije u mogućnosti da utvrdi vrijednost PD parametra korištenjem svog modela na adekvatan i dokumentovan način, banka ne može utvrditi očekivani kreditni gubitak za ostale izloženosti klasifikovane u nivo kreditnog rizika 2 u iznosu manjem od 8% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 3

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 3 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definisanim u tabeli 1. ili tabeli 2. ispod.

Tabela 1. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
181 - 270 dana	25%
271 - 365 dana	40%
366 - 730 dana	60%
731 - 1460 dana	80%
preko 1460 dana	100%

Tabela 2. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
181 - 270 dana	45%
271 - 365 dana	75%
366 - 456 dana	85%
preko 456 dana	100%

Raspoređivanje izloženosti u nivoe kreditnog rizika

Banka mjeri očekivani kreditni gubitak u tri nivoa koji odražavaju progresivno pogoršavanje kvaliteta kredita. U 1. nivou kreditnog rizika se razmatra očekivani kreditni gubitak u periodu do 12 mjeseci, dok se u 2. i 3. nivou kreditnog rizika priznaje cjeloživotni kreditni gubitak.

Nivo kreditnog rizika 1 počinje da teče po kreiranju finansijskog instrumenta i očekivani kreditni gubitak za prvih 12 mjeseci se priznaje kao trošak uz formiranje rezervisanja za gubitak. Za finansijsku imovinu, prihod od kamata se izračunava na osnovu bruto knjigovodstvene vrijednosti. Ako ne dođe do promjene u kvalitetu kredita, postupak svaki put ostaje isti do dospijea.

Ukoliko dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika (Significant increase in credit risk-SICR) u odnosu na inicijalno priznavanje, imovina prelazi u nivo kreditnog rizika 2 prema definisanim kriterijumima Banke (kako je detaljnije opisano u nastavku). Od tog trenutka se primjenjuje puni, cjeloživotni očekivani kreditni gubitak, što ima za rezultat značajno povećanje rezervisanja.

Za potrebe utvrđivanja značajnog povećanja kreditnog rizika Banka primjenjuje kvalitativne i kvantitativne kriterijume, tako da se izloženosti koje ispunjavaju sledeće kriterijume klasifikuju kao izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika:

- kašnjenje u otplati obaveza prema Banci u materijalno značajnom iznosu duže od 30 dana
- relativno povećanje PD vrijednosti u odnosu na inicijalno priznavanje za više od 3 puta
- restrukturirane izloženosti: to su izloženosti za koje je Banka preduzela mjere restrukturiranja zbog toga što se dužnik susreo sa finansijskim teškoćama (forbearance). Mjere restrukturiranja mogu imati za rezultat da se ove izloženosti klasifikuju kao prihodujuće ili neprihodujuće, što zahtijeva prelaz u Nivo kreditnog rizika 2 ili 3.
- prelazak klijenta na listu izloženosti koje je potrebno posebno pratiti (watch list)
- klijenti čiji interni rejtinzi predstavljaju najlošije interne rejtinge za prihodujuće klijente (4D i 4E)

Povećanje PD vrijednosti odnosno vjerovatnoće neizmirenja obaveza mjeri se na bazi cjeloživotne vjerovatnoće neispunjenja obaveza (cjeloživotni PD) na izvještajni datum u odnosu na prvo priznavanje izloženosti, a značajnost se ocjenjuje prema različitim pragovima vjerovatnoće neispunjenja obaveza zavisno od portfolija. Ovi pragovi se redovno analiziraju iz kvalitativne i/ili kvantitativne perspektive kako bi se osiguralo da su kriteriji realni (pogledati poglavlje "Validacija"). Banka je uspostavila pragove za značajno povećanje kreditnog rizika na osnovu procentualnih (relativnih) promjena u PD-u u odnosu na početno priznavanje.

Kvantitativni PD prag koji se koristi je relativno povećanje PD od 300% pri čemu Banka primjenjuje i izuzeće niskog kreditnog rizika za sve klijente (osim klijenata u segmentu stanovništvo) koji imaju PD na izvještajni datum manji ili jednak 0,3%, te za klijente iz segmenta Banke i Države čiji trenutni rejting je bolji ili jednak rejtingu 1D.

Dodatni kvalitativni kriterijumi vezani za nadzorne liste i sisteme ranog upozoravanja se odražavaju na vjerovatnoću neispunjenja obaveza kroz automatsko pogoršanje ocjene klijenta (koja čini sastavni dio rejting modela i procesa) ili djeluju kao okidač za prelazak u određeni Nivo kreditnog rizika, zavisno od portfolija.

I kvalitativni i kvantitativni faktori koji se koriste za raspoređivanje po nivoima kreditnog rizika se kontinuirano provjeravaju i prate kako bi se osiguralo da su adekvatni i primjenjivi u svakom trenutku (pogledati poglavlje "Validacija").

Kao dodatni kriterijum za klasifikacije klijenta u nivo kreditnog rizika 2 tokom 2024. godine, Banka je koristila kriterijum značajnog povećanja kreditnog rizika usled značajnog rasta kamatne stope u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa.

Nivo kreditnog rizika 3 nastupa kada se kvalitet izloženosti pogorša do tačke nastanka kreditnih gubitaka, što znači da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine odnosno izloženost se nalazi u statusu neizmirenja obaveza. Cjeloživotni očekivani kreditni gubici se i dalje primjenjuju u ovom nivou kreditnog rizika, a prihod od kamata se računa na osnovu neto knjigovodstvene vrijednosti (tj. bruto knjigovodstvena vrijednost usklađena za rezervisanje za gubitak). Primjenjuje se važeća regulatorna definicija statusa neizmirenja obaveza definisana Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka :

- dužnik kasni sa otplatom dospjelih obaveza prema banci duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu
- banka smatra izvjesnim da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema banci ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz kolaterala (UTP)

Kriterijumi na osnovu kojih se određuje da li je finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke su definisani Politikom utvrđivanja defaulta.

Informacije o budućim događajima

Banka uključuje informacije o budućim događajima u svoju procjenu toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika po nekom instrumentu od početnog priznavanja i u svoje mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka. Banka je identifikovala i dokumentovala ključne pokretače kreditnog rizika za svaki portfolio finansijskih instrumenata koristeći analizu istorijskih podataka, procijenila je odnose između makroekonomskih varijabli i kreditnog rizika. Ovi ključni pokretači korišteni u analizi uključuju, pored drugih važnih faktora i sljedeće važne indikatore: stopu rasta BDP-a, cijene nekretnina, industrijsku proizvodnju, neto izvoz itd. Sve uvrštene varijable se utvrđuju na nivou zemlje i portfolija, ukoliko je to moguće i izvodljivo.

Prognoze ovih ekonomskih pokazatelja se redovno evaluiraju i ažuriraju. Ulazni podaci za ove prognoze se prikupljaju iz unutrašnjih i vanjskih izvora. Provođe se obimne interne provjere i (po potrebi) vrši se usaglašavanje da bi se osiguralo da prognoze odražavaju stavove Banke o budućim ishodima. To uključuje i različite scenarije za budućnost i vjerovatnoću njihovog ostvarenja. Scenariji obuhvataju prognoze za osnovni scenario, optimistični scenario i pesimistični scenario, te faktor vjerovatnoće (ponder) za svaki od njih. Prognozirani parametri se dosljedno primjenjuju u različitim internim procesima Banke.

Informacije o budućim događajima koje su sadržane u ovom izvještaju zasnivaju se na trenutnim procjenama, pretpostavkama i projekcijama Banke, kao i trenutno javno dostupnim informacijama. Za ove potrebe Banka koristi predviđanja Bečkog instituta za međunarodne ekonomske studije (wiiw). One ne garantuju buduće performanse i uključuju određene poznate i još uvijek nepoznate rizike i neizvjesnosti zasnovane na pretpostavkama o budućim događajima koji se možda neće pokazati tačnim. Mnogo faktora može uzrokovati da se trenutni rezultat ili ostvarenja znatno razlikuju od onih koji se mogu iskazati i implicirati takvim izvještajima.

Validacija

Metodologija i pretpostavke primijenjene u izračunu očekivanog kreditnog gubitka su ugrađene u interni proces validacije. To znači da su modeli/metodologije predmet kontinuiranog procesa provjere kvaliteta i unapređivanja. Validacioni standardi koji su u primjeni se unaprijed formalno propisuju da bi se osigurala dosljedna evaluacija u svakom trenutku. Validacija se generalno provodi na godišnjoj osnovi.

Banka pravi razliku između inicijalne i tekuće validacije:

- inicijalna validacija se vrši nakon izrade novog modela, većih izmjena postojeće metodologije i/ili značajnih promjena vrijednosti.
- tekuće validacije predstavljaju redovnu reviziju postojeće metodologije (u slučaju da početna validacija nije provedena).

Pored procesa koji se provodi na godišnjem nivou vrši se i mjesečno praćenje performansi modela putem model monitoring izvještaja i sastanaka da bi se pravovremeno identifikovao razvoj portfolija i modela i odgovorilo na već prijavljene nalaze. Odgovornosti i metodologija procesa validacije definisana je Politikom validacije za modele rizika.

Otpisi

Ukoliko Banka ne može realno očekivati povrat, pristupa se otpisu. Otpis je događaj prestanka priznavanja (u cjelini ili parcijalno) koji je tipično pokrenut ustupcima datim dužnicima koji se nalaze u ozbiljnim finansijskim poteškoćama i/ili odlukom Banke da više nije realno očekivati naplatu predmetnog iznosa.

Računovodstveni otpis je prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu, pri čemu Banka zadržava pravo na dalje preduzimanje mjera za naplatu potraživanja od dužnika.

Banka mora izvršiti računovodstveni otpis bilansne izloženosti dvije godine nakon što je knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglasila u potpunosti dospjelom.

Nakon zadovoljavanja prethodno navedenih uslova, potrebno je sve vrste bilansnog potraživanja (glavnica, kamata, naknada) koje se otpisuju računovodstveno otpisati i evidentirati u vanbilansnoj evidenciji.

Banka je implementirala funkcionalnost koji se odnosi na automatsko provođenje računovodstvenih otpisa u skladu sa kriterijima definisanih Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Ukoliko u toku procesa naplate dužnika, Banka prepozna da finansijska aktiva mjerena po amortizovanom trošku neće moći biti otplaćivana, djelimično ili u potpunosti, Banka može izvršiti trajni otpis u skladu sa internim politikama i prema MSFI pravilima, uz odobrenje nadležnog organa Banke.

13.3. Prestanak priznavanja i modifikacije ugovora

Modifikacije ugovora nastale kao rezultat pregovora sa korisnicima kredita mogu dovesti do dvije vrste modifikacija inicijalno ugovoreni novčanih tokova: značajne i beznačajne modifikacije.

Finansijska imovina se prestaje priznavati kada:

- ugovorna prava na primanja novčanih tokova od imovine isteknu; ili
- Banka prenese svoja prava na primanja novčanih tokova od imovine ili preuzme obavezu da plati primljene novčane tokove u punom iznosu bez materijalnog kašnjenja trećoj osobi u okviru "pass-through" aranžmana; ili
- ako je: (i) Banka prenijela suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ili (ii) nije ni prenijela niti zadržala suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ali je prenijela pravo kontrole nad imovinom.

Ugovorene izmjene koja su rezultat pregovora sa zajmoprimcima mogu dovesti do dvije vrste modifikacija početnih ugovoreni novčanih tokova.

Značajne modifikacije koje dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

Ako se ugovorni novčani tokovi finansijske imovine suštinski ponovo dogovaraju ili mijenjaju, to će rezultirati prestankom priznavanja (zbog isteka ugovornih prava na novčane tokove) te finansijske imovine. Priznaje se nova finansijska imovina sa modifikovanim uslovima, a razlika između amortizovanog troška finansijske imovine koja se prestaje priznavati i fer vrijednosti nove finansijske imovine se priznaje u Izvještaju o dobitku ili gubitku. Ako dužnik nije ispunio obaveze ili ako modifikacija vodi do prestanka priznavanja originalne finansijske imovine i stvaranja nove finansijske imovine sa velikim popustom koji odražava nastale kreditne gubitke, nova imovina će se pri početnom priznavanju smatrati kupljenom ili stvorenom imovinom umanjenom za kreditne gubitke (eng. POCI). Za finansijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke se ne formiraju rezervisanja za gubitke i cjeloživotni očekivani kreditni gubitak se prilikom početnog priznavanja odražava u efektivnoj kamatnoj stopi usklađenoj za kreditne gubitke. Shodno tome, iznos promjena u cjeloživotnom očekivanom kreditnom gubitku nakon početnog priznavanja finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke treba priznati kao dobitak ili gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti u Izvještaju o dobitku ili gubitku. Čak i ako su cjeloživotni očekivani kreditni gubici manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procjenjene novčane tokove prilikom početnog priznavanja, pozitivne promjene cjeloživotnih očekivanih gubitaka se moraju priznati kao dobit od umanjenja vrijednosti.

Sljedeći glavni kriteriji rezultiraju značajnim modifikacijama:

- Kvantitativni - značajna promjena ugovorenih novčanih tokova kada se sadašnja vrijednost novčanih tokova prema novim uslovima diskontovana po inicijalno ugovorenoj efektivnoj kamatnoj stopi razlikuje od diskontovane sadašnje vrijednosti originalnog finansijskog instrumenta za minimalno 10%.
- Kvalitativni:
 - promjena dužnika,
 - promjena valute,
 - promjena svrhe finansiranja,
 - uklanjanje ili uvođenje elemenata kritičnih za SPPI u ugovor o kreditu.

Beznačajne modifikacije koje ne dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

U slučaju ponovnog dogovora ili izmjene ugovornih novčanih tokova finansijske imovine koja ne rezultira prestankom priznavanja finansijske imovine, subjekti trebaju preračunati bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine na osnovu tako dogovorenih ili izmjenjenih ugovornih novčanih tokova diskontovanih po inicijalnoj efektivnoj kamatnoj stopi. Dobitak ili gubitak od modifikacije se priznaje u Izvještaju o dobitku ili gubitku u stavci "Ostali rezultat".

Finansijska obaveza prestaje se priznavati kada je ugovorna obaveza izvršena, otkazana ili istekla.

(14) Ugovori o reotkupu

Ugovor o reotkupu je ugovor između dvije ugovorne strane prema kojem jedna ugovorna strana drugoj ustupa vlasništvo nad predmetnom imovinom po dogovorenoj cijeni na ograničen vremenski period, pri čemu se istovremeno definiše da ta imovina po isteku dogovorenog roka treba ili može biti otkupljena za prethodno dogovoreni iznos. Prema MSFI 9, prodavač nastavlja priznavati imovinu u svom Izvještaju o finansijskom položaju ako prodavač u suštini zadržava sav rizik i dobit vezan za vlasništvo. Priljubljeni novčani iznos prodavač prikazuje kao obavezu, dok ga kupac prikazuje kao potraživanje. Banka nije imala ugovore o reotkupu u 2024. i 2023. godini

(15) Fiducijarne transakcije

Fiducijarne transakcije koje je Banka zaključila u svoje ime, ali za račun neke treće strane se prema MSFI-ju ne uključuju u Izvještaj o finansijskom položaju. Provizije su uključene u neto prihod od naknada i provizija u Izvještaju o dobitku ili gubitku.

(16) Finansijske garancije

Finansijske garancije su ugovori kojima se Banka obavezuje na isplatu naknade nosiocu garancije za nastale gubitke. Takvi gubici nastaju ako neki dužnik ne izvršava svoju obavezu plaćanja u skladu s odredbama i uslovima ugovora. Finansijske garancije se inicijalno priznaju kao obaveze po fer vrijednosti, uključujući transakcione troškove direktno povezane s izdatom garancijom. Inicijalno mjerenje je dobijena premija i ovaj iznos se naknadno amortizuje s prihodom od naknada. Obaveze se potom mjere u skladu s većim od iznosa rezervi za očekivani kreditni gubitak i amortizovanog salda inicijalno priznate premije.

(17) Novac i novčana sredstva

Novac i novčana sredstva obuhvataju gotovinu i novac na računima u Centralnoj banci koji dospijevaju na dnevnom nivou, plasmane bankama koji dospijevaju na dnevnom nivou, kao i obaveznu rezervu. Ovi iznosi su iskazani po amortizovanom trošku. Dužnički instrumenti koje izdaju javni organi prihvatljivi za refinansiranje u centralnim bankama se ne prikazuju u ovoj stavci već, u zavisnosti od njihove kategorije mjerenja, u finansijskoj imovini.

Minimalna obavezna rezerva je jedan od indirektnih instrumenata monetarne politike Centralne banke Bosne i Hercegovine i osnovu za njen obračun čine depoziti i pozajmljena sredstva. Minimalna obavezna rezerva iznosi 10% od iznosa prosječnih depozita i obračunava se svakih deset dana (3 puta mjesečno). Takođe predstavlja minimalni iznos koji je Banka dužna imati kod Centralne banke, barem u prosjeku u navedenom periodu (dekadi).

(18) Materijalna imovina: nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

Zemljište i objekti koje Banka koristi za obavljanje svoje poslovne djelatnosti, kao i poslovna i kancelarijska oprema prikazuje se pod stavkom nekretnine, postrojenja i oprema. Ovdje se prikazuje i imovina koja se iznajmljuje trećim stranama pod ugovorima o operativnom lizingu, za više detalja pogledati Napomenu (6) Lizing. Nekretnine kupljenje radi ostvarivanja povrata investicije prikazuje se pod stavkom ulaganje u nekretnine.

Nekretnine, postrojenja i oprema su iskazane po trošku sticanja umanjena za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Amortizacija se obračunava primjenom pravolinijske metode tokom korisnog vijeka upotrebe.

Na dan 31. decembra 2019. godine izvršeno je usklađivanje knjigovodstvene sa fer vrijednosti imovine, na osnovu urađene procjene od strane ovlaštenog procjenitelja.

Primjenjuju se sljedeće stope amortizacije i očekivani vijek upotrebe:

Stopa amortizacije ili vijek trajanja	u postocima	u godinama
za nepokretnu imovinu (objekti)	do 1,67%	do 60 g.
za pokretnu imovinu (postrojenja i oprema)	do 11,1%	do 9 g.

Investicione nekretnine predstavljaju zemljište i zgrade koje se drže radi zarade od zakupa ili radi očekivanog povećanja vrijednosti. Pod uslovom da se mogu dati u zakup ili prodati odvojeno, materijalni dijelovi nekretnina mješovite namjene koje koriste treće strane takođe se tretiraju kao investicione nekretnine.

Investicione nekretnine evidentiraju po trošku sticanja umanjena za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, prema metodi troška u skladu sa MRS 40, s linearnom amortizacijom koja se primjenjuje tokom korisnog vijeka trajanja imovine.

Obračunata amortizacija za nekretnine, postrojenja i opremu koje koristi Banka prikazuje se na poziciji „amortizacija“ u Izvještaju o dobitku ili gubitku. Dobit i gubitak ostvaren prilikom prodaje, kao i tekući prihod od zakupa investicionih nekretnina prikazuje se na poziciji „ostali operativni prihodi“ ili „ostali operativni rashodi“.

Na svaki izvještajni datum vrši se pregled imovine kako bi se identifikovala moguća umanjenja njene vrijednosti. U tu svrhu, trenutna knjigovodstvena vrijednost se upoređuje s nadoknadivim iznosom u skladu s MRS 36. Dakle, nadoknadivi iznos je viši iznos od sljedeća dva: fer vrijednost umanjena za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi. Ako je nadoknadivi iznos manji od knjigovodstvene vrijednosti, umanjenje se mora priznati. Ukoliko imovina generiše priliv koji u velikoj mjeri zavisi od novčanog priliva druge imovine, vrši se test umanjenja vrijednosti na osnovu pojedinačne imovine. U suprotnom, test umanjenja vrijednosti vrši se kod jedinice koja generiše gotovinu kojoj imovina pripada. MRS 36 definiše jedinicu koja generiše gotovinu kao najmanju prepoznatljivu grupu imovine koja generiše novčane prilive koji su u najvećoj mjeri nezavisni od novčanih priliva druge imovine ili grupa imovine. Umanjenje vrijednosti ili ukidanje umanjenja vrijednosti, ako ga ima, prikazuje se pod stavkom Ostali rezultat. U slučaju prestanka postojanja razloga za umanjenje vrijednosti, vrši se ukidanje prethodno priznatog umanjenja vrijednosti. Ukidanje je ograničeno tako da knjigovodstvena vrijednost imovine ne može biti veća od iznosa koji bi bio prikazan nakon amortizacije da u prethodnim godinama nije bio nikakav gubitak od umanjenja vrijednosti.

(19) Nematerijalna imovina

Pod nematerijalnom imovinom prikazuju se softver, kao i investicije za nematerijalnu imovinu. Ta imovina se mjeri po trošku nabavke umanjena za amortizaciju.

Amortizacija se obračunava linearnom metodom na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe sredstva pod stavkom amortizacija. Primjenjuju se sljedeće stope amortizacije i procijenjeni vijek upotrebe:

Stopa amortizacije ili vijek upotrebe	u %	u godinama
za softver	do 14,3%	do 7 g.

U slučaju da postoje naznake za umanjenja vrijednosti, provodi se test umanjenja vrijednosti u skladu s MRS 36 kako bi se identifikovala moguća umanjenja njene vrijednosti. U tu svrhu, trenutna knjigovodstvena vrijednost se upoređuje s nadoknadivim iznosom u skladu s MRS 36. Nadoknadivi iznos je viši iznos od sljedeća dva iznosa: fer vrijednost umanjena za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi. Ako je nadoknadivi iznos manji od knjigovodstvene vrijednosti, umanjenje se mora priznati. Ukoliko imovina generiše priliv koji u velikoj mjeri zavisi od o novčanog priliva druge imovine, vrši se test umanjenja vrijednosti na osnovu pojedinačne imovine. U suprotnom, test umanjenja vrijednosti vrši se kod jedinice koja generiše gotovinu kojoj imovina pripada. MRS 36 definiše jedinicu koja generiše gotovinu kao najmanju prepoznatljivu grupu imovine koja generiše novčane prilive koji su u najvećoj mjeri nezavisni od novčanih priliva druge imovine ili grupa imovine. Umanjenje vrijednosti ili ukidanje umanjenja vrijednosti, ako ga ima, prikazuje se u Napomeni (34) Ostali rezultat. U slučaju prestanka postojanja razloga za umanjenje vrijednosti, vrši se ukidanje prethodno priznatog umanjenja vrijednosti. Ukidanje je ograničeno tako da knjigovodstvena vrijednost imovine ne može biti veća od iznosa koji bi bio prikazan nakon amortizacije da u prethodnim godinama nije bio nikakav gubitak od umanjenja vrijednosti.

(20) Poreska imovina i poreske obaveze

Tekuća i odložena poreska imovina i obaveze se zajedno iskazuju u Izvještaju o finansijskom položaju pod stavkama "poreska imovina" i "poreske obaveze". Rashod po osnovu poreza na dobit na osnovu poreza na dobit predstavlja zbir tekućeg poreskog dugovanja i odloženog poreza.

Poreski trošak zasniva se na oporezivoj dobiti za navedenu godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti iskazane u Izvještaju o dobitku ili gubitku jer on ne uključuje stavke prihoda ili rashoda koje su oporezive ili odbitne u drugim godinama, kao ni stavke koje nikad nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Banke izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku podnošenja na datum bilansa.

Odložena poreska imovina i odložene poreske obaveze se obračunavaju metodom bilansne obaveze, između poreske osnovice stavki u Izvještaju o finansijskom položaju i iznosa iskazanih u skladu s MSFI-jem. U slučaju očekivanih oporezivih privremenih razlika, porezi su odloženi. Odložena poreska obaveza se priznaje ako će poništavanje oporezivih privremenih razlika dovesti do stvarnog poreskog opterećenja. Odložena poreska imovina se priznaje za oporezive privremene razlike koje rezultiraju poreskom olakšicom. Odložena poreska imovina i odložene poreske obaveze su smanjene na način propisan MRS 12. Priznavanje odloženog poreza dozvoljeno je samo ako postoje uvjerljivi dokazi da će biti dovoljno oporezive dobiti.

Odloženi porez se mjeri na osnovu poreskih stopa za koje se očekuje da će biti primijenjene na poreske razlike kad se one ponište, na osnovu poreskih stopa koje su uvedene ili naknadno uvedene na datum podnošenja izvještaja, i odražavaju neizvjesnost vezanu za porez na dobit, ako ga ima. U skladu s MRS 12, dugoročni odloženi porezi se ne diskontuju.

Na kraju svakog izvještajnog perioda vrši se provjera mogućnosti povrata odložene poreske imovine po osnovu prenesenih poreskih gubitaka i oporezivih privremenih razlika. Priznavanje i poništavanje poreske imovine i poreskih obaveza prikazuje se u Izvještaju o dobitku ili gubitku ili Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, iskazano na posebnoj poziciji.

(21) Ostala imovina

Ostala imovina se prvenstveno sastoji od razgraničene imovine i stečenih nekretnina, ali ne obuhvata finansijske instrumente.

Razgraničena imovina se iskazuje po njenoj nominalnoj vrijednosti, stečena imovina po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti: neto knjigovodstvena vrijednost potraživanja ili fer vrijednost umanjena za troškove prodaje.

(22) Imovina namijenjena prodaji

U skladu s MSFI 5, imovina (ili grupa za otuđenje) namijenjena prodaji klasifikuje se kao takva ako će njena knjigovodstvena vrijednost biti uglavnom nadoknađena putem prodaje prije nego stalnim korištenjem. Da bi bila klasifikovana kao takva u skladu s MSFI 5.7 i 5.8 neophodno je da ispunjava sljedeće uslove:

- odmah dostupna, tj. imovina mora biti raspoloživa za trenutnu prodaju u postojećem stanju, po uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine,
- opredjeljenost planu prodaje imovine, aktivna potraga za kupcem,
- velika vjerovatnoća prodaje,
- prodaja u periodu od 12 mjeseci.

Ako su ovi uslovi ispunjeni, imovina namijenjena prodaji se mjeri u skladu sa odredbama MSFI 5 na datum izvještavanja i iskazuje se po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti: knjigovodstvena vrijednost ili fer vrijednost umanjena za troškove prodaje.

Imovina klasifikovana kao imovina namijenjena prodaji i s njom povezane obaveze prikazuju se u posebnoj stavci Izvještaja o finansijskom položaju. Gubici po osnovu obezvređenja i ukidanje gubitaka od obezvređenja sredstava klasifikovanih kao grupa za prodaju i otuđenje prikazani su u stavci "Ostali rezultat". Dobici i gubici od otuđenja imovine klasifikovane kao grupe za prodaju i otuđenje prikazani su u "Ostali poslovni prihodi i ostali operativni rashodi".

Banka nije imala imovinu namijenjenu prodaji u 2024. i 2023. godini

(23) Rezervisanja

23.1. Kratkoročna primanja zaposlenih

Banka vrši plaćanje obaveza koje se odnose na poreze, doprinose na platu u skladu s pozitivnim propisima u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu, kao i prevoz, regres i jednokratne naknade. Ti troškovi se priznaju u Izvještaju o dobitku ili gubitku u istom periodu na koje se odnose troškovi plata radnika.

23.2. Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine

U skladu sa pozitivnim propisima i odredbama Pravilnika o radu, otpremnine se isplaćuju u zavisnosti od načina prestanka važenja ugovora o radu i u slučajevima gdje postoji obaveza Banke na isplatu otpremnine.

U slučaju prestanka važenja ugovora o radu zbog odlaska u penziju, Banka isplaćuje otpremninu u iznosu 3 (tri) prosječne mjesečne neto plate isplaćene radniku.

U slučajevima u kojima Banka otkazuje Ugovor o radu nakon najmanje 2 (dvije) godine neprekidnog rada radniku koji je sa Bankom zaključio Ugovor o radu na neodređeno vrijeme isplaćuje se otpremnina u zavisnosti od dužine rada radnika u Banci i iznosi 1/3 (jedna trećina) prosječne mjesečne neto plate isplaćene radniku u posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu za svaku navršenu godinu rada u Banci, osim ako nije drugačije određeno odlukom Banke.

Rezervisanja za otpremnine zasnivaju se na aktuarskim obračunima i koriste se isključivo u svrhu za koju su namijenjene. Na kraju svake godine vrši se obračun rezervisanja za otpremnine i neiskorištene dane godišnjeg odmora.

23.3. Rezervisanja za potencijalne obaveze i date garancije

Rezervisanja za rizike vezane za kreditne poslove vežu se za rizik koji proizilazi posebno iz predstojećih povlačenja iz okvirnih ugovora ili kao rezervisanja za obavezu preuzetu za transakcije klijenata (posebno izdate finansijske garancije i potencijalne kreditne obaveze). Rezervisanja se formiraju za pojedinačne slučajeve, kao i na nivou portfolija, a mjere se u skladu s MSFI 9 i Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka ABRS-a.

Promjene u rezervisanjima vezane za potencijalne obaveze i date garancije koje utiču na dobitak ili gubitak iskazuju se u Izvještaju o dobitku ili gubitku pod stavkom "Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine".

23.4. Rezervisanja za restrukturiranje

Rezervisanja za restrukturiranje iskazuju se samo ako su ispunjeni opšti kriteriji za iskazivanje rezervisanja u skladu s MRS 37.72. Za to je potrebno postojanje izvedene obaveze za restrukturiranje društva, koja je ispunjena ako postoji formalan, detaljan plan restrukturiranja i objava mjera navedenih u planu licima na koja se odnosi.

Za objelodanjivanje troškova restrukturiranja, pogledati Napomenu (30) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi.

23.5. Ostala rezervisanja

Ostala rezervisanja se evidentiraju ako prema nekoj trećoj strani postoji tekuća obaveza vezana za događaj iz prošlosti, ako je procjena relevantnog potraživanja vjerovatna i ako se iznos potraživanja može pouzdano utvrditi. Ako je uticaj značajan, vrši se diskont dugoročnih rezervisanja. Mjerenje rezervisanja za potencijalne obaveze i predstojeće gubitke zasniva se na pouzdanim (najboljim) procjenama u skladu s MRS 37.36 i dalje. Rezervisanja za pravne sporove obuhvataju sporove sa poslovnim partnerima, klijentima i eksternim institucijama, a formiraju se na osnovu procjene vjerovatnoće da Banka izgubi sudski spor. U određenim slučajevima, gubitak vezan za pravni rizik se izračunava korišćenjem statističkih metoda pri čemu je očekivana vrijednost zbir proizvoda vjerovatnoća rešavanja konkretnih sudskih sporova i gubitka izračunatih za svaki scenario, uzimajući u obzir alternativne metode predviđanja s obzirom na broj sporova u relevantnom vremenskom horizontu.

(24) Ostale obaveze

Ova stavka uključuje razgraničeni prihod i nefinansijske obaveze koje usljed svoje prirode ne mogu biti klasifikovane u specifične stavke bilansa.

(25) Plaćanja na osnovu akcija

25.1. Plaćanja na osnovu akcija izmirene u gotovini

Obaveze za plaćanja po osnovu akcija priznaju se kao rashodi zaposlenih tokom relevantnog perioda. Obaveze se ponovo procjenjuju po fer vrijednosti na svaki izvještajni datum do izmirenja i prikazuju se kao Rezervisanja u Izvještaju o dobitku ili gubitku. Krajnji trošak novčane nagrade je gotovina isplaćena korisniku, a to je fer vrijednost na datum odmjeravanja. Promjene u mjerenju obaveze se odražavaju u Izvještaju o dobitku ili gubitku.

25.2. Plaćanja na osnovu akcija izmirene u kapitalu

Banka nema obaveze za plaćanja na osnovu akcija izmirene u vlasničkim instrumentima.

(26) Kapital

Kapital predstavlja preostali udio u imovini subjekta nakon odbitka svih obaveza koje investitor ne može prekinuti.

Akcionarski kapital predstavlja iznose koje su akcionari uplatili u skladu sa statutom.

Zakonske rezerve predstavljaju fond rezervi formiran u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.

Rezerve fer vrijednosti uključuju rezultate mjerenja - nakon uzimanja u obzir odloženih poreza - finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Revalorizacione rezerve predstavljaju rezultate povećanja vrijednosti u skladu sa MRS 19.

Ostale rezerve uključivale su preneseno stanje sa računa formiranih rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu, na osnovu odluke Skupštine Banke.

Akumulirani dobitak uključuje ukupan neraspoređeni dobitak koji je Banka ostvarila.

Napomene uz Izvještaj o dobitku ili gubitku

(27) Neto prihod od kamata

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope	50.122	44.158
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.286	1.347
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	48.836	42.811
Ostali prihod od kamata	2.110	2.443
Ostala imovina	2.110	2.443
Ukupno prihod od kamata	52.232	46.601
Rashod od kamata na osnovu finansijskih obaveza mjerene po amortizovanom trošku	-8.228	-5.193
od čega: domaćinstva	-5.142	-3.204
od čega obaveze po lizingu	-54	-45
Ostale obaveze	0	-1
Negativna kamata od finansijske imovine	-2	-2
Ukupno rashod od kamata	-8.228	-5.196
Ukupno neto prihod od kamata	44.004	41.405

Rashod od kamata na osnovu finansijskih obaveza mjereno po amortizovanom trošku iznosi -8.228 hiljada BAM (2023: -5.196 hiljada BAM) i uključuje troškove u iznosu -5.307 hiljada BAM koji se odnose na depozite nefinansijskih društava i domaćinstava (2023: -3.401 hiljada BAM).

Prihodi po kamatama prikazan po instrumentima i sektorima:

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Dužnički vrijednosni papiri	2.484	1.833
Centralne vlade	2.341	1.634
Banke	143	199
Kredit i potraživanja	47.638	42.325
Centralne vlade	131	188
Banke	2.531	390
Druge finansijske institucije	385	511
Nefinansijska društva	8.755	9.973
Domaćinstva	35.836	31.263
Ostala imovina	2.110	2.443
Ukupno	52.232	46.601

Rashod od kamata prikazan po instrumentu i sektoru:

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Depoziti i primljeni krediti	-8.172	-5.148
Centralne vlade	-239	-156
Banke	-1.219	-183
Druge finansijske institucije	-1.407	-1.407
Nefinansijska društva	-165	-198
Domaćinstva	-5.142	-3.204
Ostale finansijske obaveze	-54	-45
Ostale obaveze	0	-1
Negativna kamata od finansijske imovine	-2	-2
Dužnički vrijednosni papiri	-2	-2
Ukupno	-8.228	-5.196

Od ukupnih rashoda od kamata na Depozite i primljene kredite, iznos od -227 hiljada BAM se odnosi na rashod po osnovu primljenih kredita (2023: -374 hiljada BAM)

(28) Neto prihod od naknada i provizija

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Računi i paketi	7.654	7.117
Transakcije	4.273	3.958
Kartice	4.880	4.253
Kreditni	1.697	1.492
Finansiranje trgovine	842	841
Bankosiguranje	2.511	2.169
Devizne transakcije i dinamička konverzija valuta	3.085	3.072
Ostalo	35	41
Prihodi od naknada i provizija	24.977	22.943
Transakcije	-774	-716
Kartice	-4.413	-3.881
Hartije od vrijednosti	-32	-48
Podsticaji klijentima	-90	-87
FX promjene	-6	-17
Kreditni	-57	0
Ostalo	-29	-31
Rashodi od naknada i provizija	-5.401	-4.780
Neto prihod od naknada i provizija	19.576	18.163

Stavka rashod od naknada i provizija po karticama za 2024. godinu uključuje iznos od 559 hiljada BAM (2023: 470 hiljada BAM) koji se odnosi na PDV na naknade za usluge izvršene od strane kartičnih kuća (detaljnije u Napomeni 34).

Priroda transakcija prihoda i rashoda od naknada i provizija opisana je u Napomeni (9).

(29) Neto rezultat finansijskih instrumenata

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Finansijska imovina za trgovanje	-69	-15
od čega: kursne razlike	-82	26
od čega: dobitak ili gubitak finansijskih instrumenata	13	-41
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	494	0
Dividende od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	4	4
Ukupno	429	-11

Iznos od 494 hiljade BAM odnosi se na dobitak od prestanka priznavanja finansijskih obaveza po amortizovanom trošku u 2024. godini.

Rezultat finansijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz Izvještaj o dobitku ili gubitku može se prikazati kako slijedi:

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	494	0
Dividende od finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	4	4
Ukupno	498	4

(30) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi

Ostali operativni prihodi i rashodi - neto

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Osiguranje depozita	-1.968	-1.802
Bankarski nameti i druge takse	-1.558	-1.191
Neto rezultat prodaje nefinansijske imovine	1.437	760
Rezultat od operativnog lizinga	5	196
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	64	36
Ukupno	-2.020	-2.001

Ostali operativni prihodi i rashodi - bruto

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Ostali operativni prihodi	1.775	1.340
Dobici od prodaje nefinansijske imovine	1.444	766
Prihodi od operativnog lizinga	56	28
Prihod od investicionih nekretnina	0	214
Ostali prihod	275	332
Ostali operativni rashodi	-3.795	-3.341
Gubitak od prodaje nefinansijske imovine	-7	-6
Troškovi nastali u sticanju prihoda od operativnog lizinga	-51	-46
Osiguranje depozita	-1.968	-1.802
Bankarski nameti i druge takse	-1.558	-1.191
Ostali rashodi	-211	-296
Ukupno	-2.020	-2.001

Bankarski nameti i druge takse uključuju iznos od -912 hiljada BAM koji se odnosi na naknade Agenciji za bankarstvo RS (2023: -720 hiljada BAM).

(31) Troškovi zaposlenih

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Plate	-9.493	-8.907
Doprinosi po osnovu zdravstvenog osiguranja	-1.782	-1.679
Varijabilna plaćanja	-1.739	-1.734
Bonusi i podsticaji prodaje	-1.426	-1.421
Plaćanja na osnovu akcija izmirene u gotovini	-313	-313
Ostale naknade zaposlenima	-18	-16
Dodatne socijalne pogodnosti	-572	-384
Doprinosi po osnovu penzionog osiguranja	-2.613	-2.459
Troškovi otpremnina	-42	-8
Prihod od smanjenje ukalkulisavanja i rezervisanja	347	450
Ostali troškovi zaposlenih	-111	-88
Ukupno	-16.023	-14.825

	31.12.2024	31.12.2023
Broj zaposlenih na izvještajni datum (puno radno vrijeme)	351,00	365,00
Prosječan broj zaposlenih tokom godine (puno radno vrijeme)	347,00	358,50

(32) Ostali administrativni troškovi

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
IT troškovi	-7.770	-7.320
Troškovi nekretnina (zakup i drugi troškovi nekretnina)	-3.027	-2.773
Pravni i savjetodavni troškovi	-1.568	-1.279
Marketinški troškovi	-1.657	-1.695
Ostali administrativni troškovi	-1.273	-1.340
Ukupno	-15.295	-14.407

(33) Amortizacija

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Nekretnine, postrojenja i oprema od čega: pravo korištenja imovine	-1.627	-1.449
Nematerijalna imovina	-717	-680
Ukupno	-2.730	-3.033

(34) Ostali rezultat

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Neto rezultat od sudskih sporova	-657	83
Smanjenje rezervisanja za sudske sporove i prihodi sudskih sporova	137	784
Povećanje rezervisanja za sudske sporove i rashodi sudskih sporova	-794	-701
Neto rezultat od operativnih rizika	-94	-1.823
Smanjenje rezervisanja i prihodi operativnih rizika	2	0
Povećanje rezervisanja i rashodi operativnih rizika	-96	-1.823
Dobici i gubici od modifikacija	-27	0
Umanjenja/ukidanje umanjena vrijednosti nefinansijske imovine	337	874
Ukidanje umanjena	394	1.265
Umanjenje	-57	-391
Ukupno	-441	-866

Pozicija „Umanjenje/ukidanje umanjena vrijednosti nefinansijske imovine“ u 2024. godini sastoji se od: umanjena Materijalne i nematerijalne imovine u iznosu -57 hiljada BAM i ukidanja umanjena stečene materijalne imovine zbog prodaje u iznosu 394 hiljada BAM (2023: umanjena Materijalne imovine zbog promjene modela naknadnog vredovanja u iznosu -385 hiljada BAM, umanjena vrijednosti stečene materijalne imovine u iznosu od - 6 hiljada BAM, ukidanje umanjena zbog prodaje Materijalne imovine u iznosu 881 hiljada BAM, ukidanje umanjena stečene materijalne imovine zbog prodaje u iznosu 384 hiljada BAM).

Pozicija „Povećanje rezervisanja i rashodi operativnih rizika“ za 2023. godinu uključuje iznos od 1.823 hiljada BAM koja proizlazi iz uticaja odluke Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine o primjeni PDV-a na usluge platnih kartica.

Pozicija „Smanjenje rezervisanja za sudske sporove i prihodi sudskih sporova“ uključuje iznos od 19 hiljada BAM direktnog prihoda po osnovu vansudskog poravnjanja (2023: 765 hiljada BAM).

(35) Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine

Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, po amortizovanom trošku i finansijske garancije i obaveze su predstavljeni u nastavku:

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Trošak kreditnih gubitaka finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	438	-61
Trošak kreditnih gubitaka finansijske imovine po amortizovanom trošku	-3.024	2.301
Neto promjena kreditnih gubitaka	-8.325	-2.903
Prihodi od naplaćenih računovodstveno otpisanih i suspendovanih potraživanja	5.312	5.220
Direktno priznati gubici umanjenja vrijednosti	-11	-16
Trošak kreditnih gubitaka za potencijalne obaveze i date garancije	-1.460	-455
Ukupno	-4.046	1.785

(36) Porez na dobit

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Porez na dobit za godinu	-2.191	-3.061
Odloženi porez	-5	384
Ukupno	-2.196	-2.677

36.1. Usklađivanje efektivne poreske stope

Usklađivanje između poreza na dobit prikazanog u poreskom bilansu i računovodstvenog poreza na dobit može se predstaviti kako slijedi:

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
Rezultat prije poreza	23.454	26.210
Trošak poreza na dobit na osnovu stope poreza na dobit u RS od 10 %	-2.345	-2.621
Usklađivanje poreske osnovice		
Efekti nepriznatih rashoda	-196	-808
Efekti nepriznatih prihoda	350	368
Efekti promjene odloženih poreza i privremene razlike prethodnih godina	-5	384
Porez na dobit (efektivna stopa poreza: 9,4% (2023: 10,2%))	-2.196	-2.677

36.2. Kretanje odložene poreske imovine i obaveza

Odložena poreska imovina nastala po osnovu privremenih razlika priznata je u tekućoj godini jer je vrlo vjerovatno da da će buduća oporeziva dobit omogućiti njenu upotrebu.

Odloženi porez (poreska imovina ili poreske obaveze) priznati su zbog razlike između knjigovodstvene vrijednosti za poreske svrhe i knjigovodstvene vrijednosti za sljedeće stavke:

2024	Neto stanje 1. januara	Izveštaj o dobitku ili gubitku	Ostala sveobuhvatna dobit	Neto	Stanje 31. decembra (000) BAM	
					Odložena poreska imovina	Odložene poreske obaveze
Rezervisanja za kredite i potraživanja	904	138	0	1.042	1.042	0
Ubrzana amortizacija za poreske svrhe	215	-79	0	136	136	0
Revalorizacija materijalne imovine	0	0	0	0	0	0
Revalorizacija vlasničkih HOV po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-12	0	-5	-17	0	17
Revalorizacija dužničkih HOV po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	463	0	-286	177	177	0
Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke investicionih HOV po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	62	0	-44	18	18	0
Otpremnine i ostale dugoročne obaveze prema zaposlenim	37	0	4	41	41	0
Ostalo	328	-64	0	264	264	0
Ukupno odloženi porez	1.997	-5	-331	1.661	1.678	17

Ukupna promjena u odloženom porezu u finansijskim izvještajima je -336 hiljada BAM (2023: 108 hiljada BAM). Od toga, -5 hiljada BAM (2023: 384 hiljada BAM) iskazano je u tekućoj godini u Izveštaju o dobitku ili gubitku kao odloženi poreski rashod, a iznos od -331 hiljada BAM (2023: -276 hiljade BAM) iskazan je u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u okviru kapitala.

2023	Neto stanje 1. januara	Izveštaj o dobitku ili gubitku	Ostala sveobuhvatna dobit	Neto	Stanje 31. decembra (000) BAM	
					Odložena poreska imovina	Odložene poreske obaveze
Rezervisanja za kredite i potraživanja	492	412	0	904	904	0
Ubrzana amortizacija za poreske svrhe	227	-12	0	215	215	0
Revalorizacija materijalne imovine	-13	0	13	0	0	0
Revalorizacija vlasničkih HOV po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-5	0	-7	-12	0	12
Revalorizacija dužničkih HOV po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	757	0	-294	463	463	0
Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke investicionih HOV po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	56	0	6	62	62	0
Otpremnine i ostale dugoročne obaveze prema zaposlenim	31	0	6	37	37	0
Ostalo	344	-16	0	328	328	0
Ukupno odloženi porez	1.889	384	-276	1.997	2.009	12

Kretanje odloženih poreza u neto iznosu je sljedeći:

	(000) BAM	
	2024	2023
Saldo na početku perioda (01.01.)	1.997	1.889
Poreski prihod/rashod priznat u Izveštaju o dobitku ili gubitku	-5	384
Poreski rashod/prihod priznat u Izveštaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	-331	-276
Saldo na kraju perioda (31.12.)	1.661	1.997

	(000) BAM	
	2024	2023
Odložena poreska imovina	1.678	2.009
Odložene poreske obaveze	-17	-12
Ukupno	1.661	1.997

Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju

(37) Novac i novčana sredstva

(000) BAM			
31.12.2024	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Novac ¹⁾	31.469	0	31.469
Novčana sredstva na računu Centralne banke	189.771	-190	189.581
Ostali depoziti po viđenju	46.883	-226	46.657
Ukupno	268.123	-416	267.707

¹⁾Novac u blagajni

(000) BAM			
31.12.2023	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Novac ¹⁾	31.119	0	31.119
Novčana sredstva na računu Centralne banke	160.728	-161	160.567
Ostali depoziti po viđenju	71.738	-361	71.377
Ukupno	263.585	-522	263.063

¹⁾Novac u blagajni

Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine i ostali depoziti po viđenju uključuju iznose koji dospjevaju na dnevnoj osnovi i obaveznu rezervu. Višak novčanih sredstava iznad obavezne rezerve na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine takođe služi za ispunjavanje uslova za obaveznu rezervu. Na dan 31. decembar 2024. godine, obavezna rezerva iznosi 82.930 hiljada BAM (2023: 80.382 hiljada BAM).

37.1. Novčana sredstva na računu Centralne banke i ostali depoziti po viđenju - kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti

(000) BAM				
	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2024	232.466	0	0	232.466
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	4.464	0	0	4.464
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-276	0	0	-276
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2024	236.654	0	0	236.654

(000) BAM				
	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	202.224	2.286	0	204.510
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	28.592	0	0	28.592
Prenos između nivoa kreditnog rizika	2.285	-2.285	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-635	-1	0	-636
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2023	232.466	0	0	232.466

37.2. Novčana sredstva na računu Centralne banke i ostali depoziti po viđenju - kretanje rezervisanja za očekivani kreditni gubitak

(000) BAM				
	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanja za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2024	-522	0	0	-522
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	106	0	0	106
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Rezervisanja za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2024	-416	0	0	-416

(000) BAM				
	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanja za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2023	-371	-114	0	-485
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-37	0	0	-37
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-114	114	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Rezervisanja za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2023	-522	0	0	-522

(38) Krediti i potraživanja

Banka sve kredite i potraživanja mjeri po amortizovanom trošku.

38.1. Krediti i potraživanja od banaka

(000) BAM			
31.12.2024	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Kredit i potraživanja od banaka	15.351	-66	15.285

(000) BAM			
31.12.2023	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Kredit i potraživanja od banaka	3.009	-1	3.008

Kredit i potraživanja od banaka uključuju iznos od 2.216 hiljada BAM koji se odnosi na izlaz gotovine iz ATM nakon vremena presjeka (2023: 2.298 hiljada BAM). Navedene ATM transakcije se odnose:

- 1.377 hiljada BAM (2023: 1.367 hiljada BAM) na klijente Banke koji su u momentu transakcije imali dovoljno sredstava na depozitnom računu (Napomena 44.2),
- 246 hiljada BAM (2023: 250 hiljada BAM) na klijente Banke koji bi u momentu transakcije koristili odobreno prekoračenje,
- 593 hiljada BAM (2023: 681 hiljada BAM) na klijente drugih banaka.

Kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti kredita i potraživanja od banaka

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2024	3.009	0	0	3.009
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	12.724	0	0	12.724
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-382	0	0	-382
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2024	15.351	0	0	15.351

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	13.811	0	0	13.811
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-11.306	0	0	-11.306
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	504	0	0	504
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2023	3.009	0	0	3.009

Kretanje rezervisanja za očekivani kreditni gubitak kredita i potraživanja od banaka

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2024	-1	0	0	-1
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-62	0	0	-62
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-3	0	0	-3
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2024	-66	0	0	-66

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2023	-59	0	0	-59
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	58	0	0	58
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2023	-1	0	0	-1

38.2. Krediti i potraživanja od klijenata

(000) BAM

31.12.2024	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Nivo kreditnog rizika 1	Očekivani kreditni gubitak Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Kredit i potraživanja	715.113				661.304
Centralne vlade	1.487	-30	0	-1	1.456
Druge finansijske institucije	3.344	-59	0	0	3.285
Nefinansijska društva	162.574	-1.691	-2.430	-7.019	151.434
Domaćinstva	547.708	-7.341	-11.040	-24.198	505.129
Ukupno	715.113	-9.121	-13.470	-31.218	661.304

(000) BAM

31.12.2023	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Nivo kreditnog rizika 1	Očekivani kreditni gubitak Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Kredit i potraživanja	687.134				635.446
Centralne vlade	2.126	-40	-17	0	2.069
Druge finansijske institucije	6.784	-80	-895	0	5.809
Nefinansijska društva	181.511	-2.114	-2.603	-3.865	172.929
Domaćinstva	496.713	-5.212	-12.196	-24.666	454.639
Ukupno	687.134	-7.446	-15.711	-28.531	635.446

Kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti kredita i potraživanja od klijenata

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2024	552.594	103.083	31.457	687.134
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	57.163	-22.630	-281	34.252
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-31.422	20.768	10.654	0
Otpisi	-2	-1	-6.245	-6.248
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	-27	0	0	-27
Kursne razlike i druga kretanja	-4	0	6	2
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2024	578.302	101.220	35.591	715.113

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	507.668	119.991	31.853	659.512
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	51.394	-15.875	-2.461	33.058
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-6.462	-1.032	7.494	0
Otpisi	-11	-2	-5.413	-5.426
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	5	1	-16	-10
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2023	552.594	103.083	31.457	687.134

Kretanje rezervisanja za očekivani kreditni gubitak kredita i potraživanja od klijenata

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2024	-7.446	-15.711	-28.531	-51.688
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	564	1.351	-10.485	-8.570
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-2.239	890	1.349	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Promjene u modelima / parametrima rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	6.237	6.237
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	212	212
Unwinding	0	0	210	210
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2024	-9.121	-13.470	-31.218	-53.809

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2023	-4.147	-21.717	-28.877	-54.741
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	1.008	3.134	-6.684	-2.542
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-4.307	2.871	1.436	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Promjene u modelima / parametrima rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	1	5.408	5.409
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	186	186
Unwinding	0	0	209	209
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2023	-7.446	-15.711	-28.531	-51.688

Kredit i potraživanja od domaćinstava

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2024	394.971	74.167	27.575	496.713
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	68.861	-10.207	-1.691	56.963
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-18.533	11.021	7.512	0
Otpisi	-1	-1	-5.965	-5.967
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-3	0	2	-1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2024	445.295	74.980	27.433	547.708

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	339.235	76.379	29.347	444.961
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	70.676	-11.184	-2.576	56.916
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-14.969	8.965	6.004	0
Otpisi	-1	-2	-5.205	-5.208
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	30	9	5	44
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2023	394.971	74.167	27.575	496.713

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2024	-5.212	-12.196	-24.666	-42.074
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	54	638	-7.368	-6.676
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-2.183	518	1.665	0
Otpisi	0	0	5.963	5.963
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	208	208
Unwinding	0	0	205	205
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2024	-7.341	-11.040	-24.198	-42.579

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2023	-2.961	-14.041	-26.586	-43.588
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	308	793	-4.935	-3.834
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-2.558	1.053	1.505	0
Otpisi	0	1	5.201	5.202
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-1	-2	149	146
Unwinding	0	0	187	187
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2023	-5.212	-12.196	-24.666	-42.074

Kredit i potraživanja od nefinansijskih društava

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2024	153.944	23.684	3.883	181.511
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-12.850	-7.192	1.410	-18.632
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-12.887	9.746	3.141	0
Otpisi	-1	0	-280	-281
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	-27	0	0	-27
Kursne razlike i druga kretanja	-1	0	4	3
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2024	128.178	26.238	8.158	162.574

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	158.536	38.379	2.507	199.422
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-15.038	-2.682	115	-17.605
Prenos između nivoa kreditnog rizika	10.513	-12.003	1.490	0
Otpisi	-10	0	-208	-218
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-57	-10	-21	-88
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2023	153.944	23.684	3.883	181.511

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2024	-2.114	-2.603	-3.865	-8.582
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	479	-199	-3.116	-2.836
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-56	372	-316	0
Otpisi	0	0	274	274
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	4	4
Unwinding	0	0	5	5
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2024	-1.691	-2.430	-7.019	-11.140

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2023	-1.030	-5.566	-2.291	-8.887
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	715	1.092	-1.749	58
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-1.800	1.869	-69	0
Otpisi	0	0	207	207
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	1	2	37	40
Unwinding	0	0	22	22
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2023	-2.114	-2.603	-3.865	-8.582

Kredit i potraživanja od drugih finansijskih institucija

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2024	1.693	5.091	0	6.784
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	1.649	-5.089	0	-3.440
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2024	3.342	2	0	3.344

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	6.600	4.932	0	11.532
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-2.933	-1.849	0	-4.782
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-2.006	2.006	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	32	2	0	34
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2023	1.693	5.091	0	6.784

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2024	-80	-895	0	-975
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	21	895	0	916
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Unwinding	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2024	-59	0	0	-59

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2023	-141	-2.074	0	-2.215
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	10	1.230	0	1.240
Prenos između nivoa kreditnog rizika	51	-51	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Unwinding	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2023	-80	-895	0	-975

Kredit i potraživanja od centralne vlade

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2024	1.986	141	-1	2.126
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-497	-142	0	-639
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-2	1	1	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2024	1.487	0	0	1.487

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	3.297	301	-1	3.597
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-1.311	-160	0	-1.471
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2023	1.986	141	-1	2.126

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2024	-40	-17	0	-57
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	10	17	-1	26
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Unwinding	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2024	-30	0	-1	-31

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2023	-15	-36	0	-51
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-25	19	0	-6
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Unwinding	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2023	-40	-17	0	-57

(39) Investicije u hartije od vrijednosti

(000) BAM

	31.12.2024	31.12.2023
Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI)	65.461	63.027
Po amortizovanom trošku	36.576	19.654
Ukupno	102.037	82.681

39.1. Fer vrijednost kroz Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Investicije u hartije od vrijednosti - kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti (dužnički vrijednosni papiri)

(000) BAM

	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2024	63.248
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	1.993
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2024	65.241

(000) BAM

	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	82.598
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-19.350
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2023	63.248

Investicije u hartije od vrijednosti - kretanje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke

	(000) BAM
	Nivo kreditnog rizika 1
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2024	-619
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	438
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2024	-181

	(000) BAM
	Nivo kreditnog rizika 1
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2023	-558
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-61
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2023	-619

	(000) BAM	31.12.2024	31.12.2023
Dužnički vrijednosni papiri		65.060	62.629
Centralne vlade		42.735	40.972
Banke		22.325	21.657
Vlasnički instrumenti		401	398
Druge finansijske institucije		401	398
Ukupno		65.461	63.027

U sljedećoj tabeli prikazani su vlasnički vrijednosni papiri mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobiti:

	(000) BAM	31.12.2024	31.12.2023
Banjalučka berza		175	175
S.W.I.F.T		79	76
Centralni registar hartija od vrijednosti, Banja Luka		147	147
Ukupno		401	398

39.2. Po amortizovanom trošku

Investicije u hartije od vrijednosti po amortizovanom trošku - kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti

	(000) BAM
	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2024	20.036
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	16.722
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2024	36.758

	(000) BAM
	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	0
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	20.036
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2023	20.036

Investicije u hartije od vrijednosti po amortizovanom trošku - kretanje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke

(000) BAM

	Nivo kreditnog rizika 1
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2024	-382
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	200
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2024	-182

(000) BAM

	Nivo kreditnog rizika 1
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2023	0
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-382
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2023	-382

(40) Materijalna imovina

(000) BAM

	31.12.2024	31.12.2023
Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema	18.732	18.545
Zemljište i objekti	16.975	16.820
Postrojenja i oprema	1.402	1.497
Investicije u toku	355	228
Imovina s pravom korištenja	2.013	1.298
Zemljište i objekti	986	1.005
Postrojenja i oprema	1.027	293
Investicione nekretnine	677	699
Ukupno	21.422	20.542

(41) Nematerijalna imovina

(000) BAM

	31.12.2024	31.12.2023
Softver	3.074	2.655
Investicije u toku	1.249	1.438
Ukupno	4.323	4.093

(42) Kretanje materijalne i nematerijalne imovine

42.1. Kretanje nabavne i knjigovodstvene vrijednosti

(000) BAM

2024	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema			Imovina s pravom korištenja			Ukupno
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Investicije u toku	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	
Nabavna vrijednost 01.01.	27.684	7.031	228	3.036	1.114	1.240	40.333
Nabavke	36	315	754	488	944	0	2.537
Otuđenje	-33	-585	0	0	0	0	-618
Ostale promjene	598	28	-626	-90	90	0	0
Nabavna vrijednost 31.12.	28.285	6.789	356	3.434	2.148	1.240	42.252
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.	-11.311	-5.387	0	-2.538	-1.031	-563	-20.830
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.	16.974	1.402	356	896	1.117	677	21.422

(000) BAM

2023	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema			Imovina s pravom korištenja			Ukupno
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Investicije u toku	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	
Nabavna vrijednost 01.01.	27.511	7.036	270	3.032	1.025	5.091	43.965
Nabavke	532	809	612	4	89	0	2.046
Otuđenje	-359	-814	-654	0	0	-3.851	-5.678
Ostale promjene	0	0	0	0	0	0	0
Nabavna vrijednost 31.12.	27.684	7.031	228	3.036	1.114	1.240	40.333
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.	-10.864	-5.534	0	-2.031	-821	-541	-19.791
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.	16.820	1.497	228	1.005	293	699	20.542

(000) BAM

2024	Nematerijalna imovina			Ukupno
	Softver	Investicije u toku		
Nabavna vrijednost 01.01.	28.952	1.438		30.390
Nabavke	53	1.337		1.390
Interni razvoj	0	0		0
Otuđenje	0	0		0
Ostale promjene	1.471	-1.471		0
Nabavna vrijednost 31.12.	30.476	1.304		31.780
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.	-27.402	-55		-27.457
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.	3.074	1.249		4.323

(000) BAM

2023	Nematerijalna imovina			Ukupno
	Softver	Investicije u toku		
Nabavna vrijednost 01.01.	27.557	1.644		29.201
Nabavke	84	1.106		1.190
Interni razvoj	0	0		0
Otuđenje	0	0		0
Ostale promjene	1.311	-1.311		0
Nabavna vrijednost 31.12.	28.952	1.439		30.391
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.	-26.298	0		-26.298
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.	2.654	1.439		4.093

42.2. Kretanje amortizacije

(000) BAM

2024	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema			Imovina s pravom korištenja			Ukupno
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Investicije u toku	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	
Ispravka vrijednosti 01.01.	-10.864	-5.534	0	-2.031	-821	-541	-19.791
Reklasifikacija sa imovine namijenjene prodaji	0	0	0	0	0	0	0
Otuđenje	33	578	0	0	0	0	611
Amortizacija	-480	-429	0	-507	-210	-22	-1.648
Umanjenje vrijednosti	0	-2	0	0	0	0	-2
Ostale promjene	0	0	0	0	0	0	0
Povećanje vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.	-11.311	-5.387	0	-2.538	-1.031	-563	-20.830

(000) BAM

2023	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema			Imovina s pravom korištenja			Ukupno
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Investicije u toku	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	
Ispravka vrijednosti 01.01.	-10.063	-5.983	0	-1.524	-648	-3.115	-21.333
Reklasifikacija sa imovine namijenjene prodaji	0	0	0	0	0	0	0
Otuđenje	52	796	0	0	0	1.767	2.615
Amortizacija	-422	-347	0	-507	-173	0	-1.449
Umanjenje vrijednosti	-311	0	0	0	0	-74	-385
Ostale promjene	-120	0	0	0	0	0	-120
Povećanje vrijednosti	0	0	0	0	0	881	881
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.	-10.864	-5.534	0	-2.031	-821	-541	-19.791

Stavka Umanjenje vrijednosti u iznosu 311 hiljada BAM i stavka Ostale promjene u iznosu 120 hiljada BAM u 2023. godini odražavaju promjenu modela za naknadno vrednovanje Materijalne imovine.

(000) BAM

2024	Nematerijalna imovina		Ukupno
	Softver	Investicije u toku	
Ukupna ispravka vrijednosti 01.01.	-26.298	0	-26.298
Otuđenja	0	0	0
Amortizacija	-1.104	0	-1.104
Umanjenje vrijednosti	0	-55	-55
Ostale promjene	0	0	0
Povećanje vrijednosti	0	0	0
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.	-27.402	-55	-27.457

(000) BAM

2023	Nematerijalna imovina		Ukupno
	Softver	Investicije u toku	
Ukupna ispravka vrijednosti 01.01.	-24.714	0	-24.714
Otuđenja	0	0	0
Amortizacija	-1.584	0	-1.584
Umanjenje vrijednosti	0	0	0
Ostale promjene	0	0	0
Povećanje vrijednosti	0	0	0
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.	-26.298	0	-26.298

(43) Ostala imovina

Ostala imovina se sastoji od sljedećih pozicija:

(000) BAM

	31.12.2024	31.12.2023
Pretplate i obračunati prihod	1.095	1.074
Stečena materijalna imovina	0	0
Zalihe	136	144
Potraživanja od fondova za isplaćene naknade bolovanja	236	81
Potraživanja od sudova po osnovu pologa depozita koji se refundiraju	133	133
Druga imovina	674	463
Ukupno	2.274	1.895

(44) Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
Depoziti i primljeni krediti	861.293	821.628
Depoziti banaka	13.999	14.005
Depoziti klijenata	831.823	793.718
Obaveze po kreditima	15.471	13.905
Ostale finansijske obaveze	8.069	7.083
od čega obaveze po lizingu	2.057	1.317
Ukupno	869.362	828.711

44.1. Depoziti banaka

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
Tekući računi / A'vista depoziti	306	277
Oročeni depoziti	13.693	13.728
Ukupno	13.999	14.005

44.2. Depoziti klijenata

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
Tekući računi / a'vista depoziti	545.732	504.627
Centralne vlade	23.172	29.347
Druge finansijske institucije	5.748	3.979
Nefinansijska društva	141.757	121.302
Domaćinstva	375.055	349.999
Oročeni depoziti	286.091	289.091
Centralne vlade	13.001	10.001
Druge finansijske institucije	58.313	57.858
Nefinansijska društva	11.152	11.497
Domaćinstva	203.625	209.735
Ukupno	831.823	793.718

Ukupan iznos depozita Domaćinstava uključuju iznos od 1.377 hiljada BAM (2023: 1.367 hiljada BAM) koji se odnosi na izlaz gotovine iz ATM klijenata koji su imali sredstva na računu nakon vremena presjeka. Poravnanje za navedene ATM transakcije je urađeno prvog radnog dana 2025. godine.

44.3. Obaveze po kreditima

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
Banke	5.845	1.649
Ostale finansijske institucije	9.626	12.256
Ukupno	15.471	13.905

Pregled po klijentu se može prikazati u sljedećoj tabeli:

	Kamatne stope u %	(000) BAM	
		31.12.2024	31.12.2023
EBRD	3,8	5.845	1.650
EFSE	6,4	9.626	0
Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske		0	5.008
Fond stanovanja Republike Srpske		0	6.656
Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske		0	591
Ukupno		15.471	13.905

EBRD (European Bank for Reconstruction and Development - Evropska banka za obnovu i razvoj) je plasirala dugoročni kredit Banci za nenamjensko finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća na dugi rok. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/-procentni poen, uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu, u skladu sa Ugovorom o finansiranju. Kompanije koje se finansiraju iz ovih izvora su u obavezi poštovanja propisanih ekoloških i socijalnih normi definisanih zakonima Bosne i Hercegovine/Republike Srpske. Dodatno, Banka je u decembru 2024. godine potpisala MREL ugovor o dugoročnom kreditu sa EFSE (European Fund For Southeast Europe - Evropski fond za jugoistočnu Evropu), kod koga je kamata takođe utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/-procentni poen.

Krediti Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske, Fonda za razvoj istočnog dijela Republike Srpske i Fonda stanovanja Republike Srpske prijevremeno su otplaćeni u septembru 2024. godine.

Usklađivanje kretanja obaveza po primljenim kreditima i novčanih tokova iz finansijskih aktivnosti može se prikazati kako slijedi:

	(000) BAM	
	2024	2023
Promjena novčanih tokova iz finansijskih aktivnosti		
Stanje 01.januara	13.905	22.519
Povećanje uzetih pozajmica	15.646	0
Smanjenje uzetih pozajmica	-13.919	-8.523
Plaćena kamata	-373	-437
Ukupno promjena novčanih tokova iz finansijskih aktivnosti	15.259	13.559
Ostale promjene vezane za obaveze		
Rashod kamate	212	346
Ukupno ostale promjene vezane za obaveze	212	346
Stanje 31.decembra	15.471	13.905

(45) Rezervisanja

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
Rezervisanja za sudske sporove	254	410
Potencijalne obaveze i date garancije	3.024	1.565
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	413	371
Rezervisanja za operativni rizik	208	199
Ostala rezervisanja	55	56
Ukupno	3.954	2.601

Stavka "Rezervisanja za sudske sporove" uključuje rezervisanja za pravne sporove povezane s klijentovim tužbama. Nadalje, pod ovom stavkom su iskazane i dodatne obaveze kao što su neriješeni sudski sporovi vezani za kreditno poslovanje prezentovani pod ovom stavkom. Dodatne informacije nisu objelodanjene u skladu s MRS 37.92 kako bi se zaštitila pozicija Banke u ovim sudskim sporovima. Detaljnije informacije u Napomeni (60) Pravni rizik.

Obračunati iznos rezervisanja za mjere restrukturisanja, neriješene sudske sporove, kao i druga rezervisanja na osnovu najboljih procjena očekivanog odliva ekonomski korisnih resursa na datum izvještavanja, uključujući uzimanje u obzir rizika i neizvjesnosti koji se očekuju u kontekstu izvršavanja obaveze. Procjene uzimaju u obzir rizike i neizvjesnosti. Odlivi ekonomski korisnih resursa koji proizlaze iz ovih mjera očekuju se tokom narednih pet poslovnih godina. Međutim, treba uzeti u obzir da je, posebno u odnosu na odredbe za pravne zahtjeve, ishod osnovnog postupka u mnogim slučajevima teško predvidjeti, pa bi iz tog razloga konačno vrijeme moglo značajno odstupati od izvorne procjene.

45.1. Rezervisanja - kretanje izloženosti i rezervisanja za potencijalne obaveze i date garancije

	(000) BAM			
	Nivo kred. rizika 1	Nivo kred. rizika 2	Nivo kred. rizika 3	Ukupno
Nominalna vrijednost na dan 01.01.2024	118.314	25.402	0	143.716
Primjene u neto nominalnoj vrijednosti	9.110	1.736	-2.746	8.100
Prenos između nivoa kreditnog rizika	1.599	-5.942	4.343	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Nominalna vrijednost na dan 31.12.2024	129.023	21.196	1.597	151.816

(000) BAM

	Nivo kred. rizika 1	Nivo kred. rizika 2	Nivo kred. rizika 3	Ukupno
Nominalna vrijednost na dan 01.01.2023	122.545	15.358	0	137.903
Primjene u neto nominalnoj vrijednosti	126	5.826	-139	5.813
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-4.357	4.218	139	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Nominalna vrijednost na dan 31.12.2023	118.314	25.402	0	143.716

(000) BAM

	Nivo kred. rizika 1	Nivo kred. rizika 2	Nivo kred. rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2024	-692	-873	0	-1.565
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	380	-433	-1.406	-1.459
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-321	512	-191	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2024	-633	-794	-1.597	-3.024

(000) BAM

	Nivo kred. rizika 1	Nivo kred. rizika 2	Nivo kred. rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2023	-345	-765	0	-1.110
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-251	-207	3	-455
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-96	99	-3	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2023	-692	-873	0	-1.565

45.2. Rezervisanja - kretanje drugih rezervisanja

(000) BAM

	Knjigovodstvena vrijednost 01.01.2024.	Povećanje	Upotreba	Smanjenje	Ostale promjene	Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2024.
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	371	84	-42	0	0	413
Rezervisanja za sudske sporove	410	118	-155	-119	0	254
Rezervisanja za operativni rizik	199	34	-25	0	0	208
Ostala rezervisanja	56	0	-2	0	0	54
Ukupno	1.036	236	-224	-119	0	929

(000) BAM

	Knjigovodstvena vrijednost 01.01.2023.	Povećanje	Upotreba	Smanjenje	Ostale promjene	Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2023.
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	309	69	-7	0	0	371
Rezervisanja za sudske sporove	332	115	-18	-19	0	410
Rezervisanja za operativni rizik	0	199	0	0	0	199
Ostala rezervisanja	63	0	-7	0	0	56
Ukupno	704	383	--32	-19	0	1.036

45.3. Rezervisanja - kretanje rezervisanja za otpremnine

U nastavku je prikazan razvoj sadašnje vrijednosti obaveza koje se odnose na otpremnine. Iz razloga nematerijalnosti, objelodanjivanja su sažeta.

	(000) BAM	
	2024	2023
Sadašnja vrijednost defnisanih planova primanja na 01.januar	371	309
+ Tekući troškovi plana	42	8
+ Doprinosi planu primanja	0	0
+/- Aktuarski dobiti/gubici	42	61
+/- Aktuarski dobiti/gubici od promjene demografskih pretpostavki	-5	31
+/- Aktuarski dobiti/gubici od promjene finansijskih pretpostavki	47	30
+/- Aktuarski dobiti/gubici od promjene iskustvenih pretpostavki	0	0
- Plaćanja iz plana	-42	-7
+ Prethodni troškovi plana	0	0
+/- poslovne kombinacije i otuđenje	0	0
+/- Ostale promjene	0	0
Sadašnja vrijednost defnisanih planova primanja na 31.decembar	413	371

Zbog niskog iznosa rezervisanja za zaposlene za Banku na dan 31. decembra 2024. godine, dalja objelodanjivanja prema MRS 19 su izostavljena.

(46) Ostale obaveze

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
Odgođeni prihod	190	204
Obaveze za bruto zarade	1.296	1.337
Pasivna vremenska razgraničenja	563	594
Obaveze za varijabilna plaćanja zaposlenim	2.042	1.910
Ostale obaveze	1.176	902
Ukupno	5.267	4.947

(47) Kapital

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
Kapital	198.060	174.698
Akcijski kapital	153.094	153.094
Zakonske rezerve	2.185	1.009
Revalorizacione rezerve	-143	-104
Rezerve fer vrijednosti	-1.232	-3.375
Zadržana dobit	44.156	24.074
Ostale rezerve	0	0
Nekontrolisani interes	0	0

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austria.

Ukupan iznos od 153.094 hiljada BAM (2023: 153.094 hiljada BAM) odgovara u potpunosti uplaćenom akcionarskom kapitalu, koji je podijeljen na 153.094.205 običnih akcija nominalne vrijednosti 1 BAM po akciji, koje su registrovane kod Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci 25. januara 2017. godine rješenjem br. 057-0-Reg-17-000103.

Zakonske rezerve se izdvajaju iz neto dobiti u iznosu od najmanje 5% dobiti sve dok ne dostigne iznos koji ne može biti manji od 10% osnovnog kapitala.

Revalorizacione rezerve uključuju rezultate mjerenja - nakon uzimanja u obzir odloženih poreza - za materijalnu i nematerijalnu imovinu mjerenu po modelu fer vrijednosti, kao i aktuarske dobitke i gubitke od definisanih planova. Banka je u toku 2023. godine promjenila model naknadnog vrednovanja Materijalne imovine iz modela revalorizacija u model troška te je shodno tome revalorizaciona rezerva ukinuta uz smanjenje knjigovodstvene vrijednosti Materijalne imovine.

Rezerve fer vrijednosti uključuju rezultate mjerenja - nakon uzimanja u obzir odloženih poreza - za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Zadržana dobit predstavlja preneseni akumulirani neto dobitak.

Banka je zabilježila dobitak u iznosu od 21.258 hiljada BAM u finansijskoj 2024. godini

(48) Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima prema MRS 7 predstavlja promjene u novcu i novčanim ekvivalentima Banke usljed novčanih tokova od poslovnih, investicijskih i finansijskih aktivnosti.

Novčani tok od poslovnih aktivnosti Banke sadrži prilive i odlive vezane za kredite i potraživanja od banaka i klijenata i obaveza prema bankama i klijentima.

Novčani tok od investicionih aktivnosti uključuje prilive i odlive gotovine po osnovu hartija od vrijednosti, nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme.

Novac i novčani ekvivalenti uključuju novac u blagajni, novac na računima u centralnim bankama koji dospijevaju na svakodnevnoj osnovi i depozite koji dospijevaju na svakodnevnoj osnovi.

Izveštavanje po segmentima

Izveštavanje po segmentima Banke baziran je na MSFI 8 Poslovni segmenti, i zasniva se na upravljačkom principu. U skladu s tim, podaci po segmentima su pripremljeni na osnovu internog izvještavanja menadžmenta. Poslovna segmentacija je podijeljena na Potrošački i SME segment, koji su i fokus segmenti Banke i na segmente koji nisu u fokusu, a to su Velika preduzeća, Javna preduzeća i portfolio stambenih i hipotekarnih kredita. Da bi se izvršila procjena rezultata predmetnih segmenata, Uprava kao primarni metod utvrđivanja poslovnog uspjeha koristi Izvještaj o dobitku ili gubitku naveden u nastavku, kao i iznos bruto prihodujućih kredita, obim depozita i pripadajuće KPI-jeve. U Izvještaju o dobitku ili gubitku izvještaja po segmentima, dobit od kamata i rashod od kamata su navedeni u neto iznosu na poziciji neto prihod od kamata, što odražava prezentaciju internog izvještavanja, te je osnova za daljnje upravljanje Bankom od strane Uprave.

Računovodstvene politike poslovnih segmenata su iste onima opisanim u značajnim računovodstvenim politikama. Banka vrši procjenu poslovnog uspjeha svakog segmenta na osnovu a) poslovnog rezultata prije poreza b) iznosa bruto prihodujućih kredita i c.) obima depozita kao najvažnijih stavki koje Uprava uzima u razmatranje kod ocjene rezultata predmetnih segmenata.

Segmentacija poslovanja

Izveštavanje po segmentima obuhvata sljedećih pet poslovnih segmenata:

Potrošači: Potrošački segment Banke opslužuje više od sto hiljada klijenata, što uključuje stanovništvo (bez hipotekarnih i stambenih kredita) putem mreže od 28 poslovnica i najsavremenijih digitalnih kanala.

Mala i srednja preduzeća: Banka nudi kompletan paket proizvoda za oko 3,9 hiljada aktivnih klijenata malih i srednjih preduzeća (društva s godišnjim bruto prihodom do 97.791 hiljada BAM). Mala i srednja preduzeća su glavni strateški segment Banke, gdje Banka cilja na realni sektor s obrtnim kapitalom, investicionim kreditima i jakim fokusom na dokumentarno poslovanje.

Hipotekarni: Portfolio stambenih i hipotekarnih kredita.

Velika preduzeća: Ovaj segment obuhvata pravne subjekte i preduzetnike s godišnjim bruto prihodom većim od 97.791 hiljada BAM. Banka pruža usluge domaćim i stranim kompanijama preko centralizovanih i specijalizovanih lokalnih timova.

Javna preduzeća: Segment Javnih preduzeća orijentisan je na učešće na javnim tenderima za potrebe ključnih javnih institucija u zemlji kao što su Ministarstvo finansija, državna preduzeća i lokalne vlade.

Korporativni centar: Ovaj segment se sastoji od poslova Riznice, kao i od stavki centralnih funkcija, kao što su režijski troškovi, operativni troškovi povezani sa projektima, doprinosa jedinstvenom fondu za sanaciju, taksu i drugih bankarskih nameta.

31.12.2024	Focus segmenti			Non-focus segmenti		Korporativni centar	Ukupno
	Potrošači	Mala i srednja preduzeća	Hipotekarni krediti	Velika preduzeća	Javna preduzeća		
Neto bankarski prihod	44.032	12.887	895	1.248	-47	4.565	63.580
Neto prihod od kamata	29.170	8.756	895	870	-231	4.544	44.004
Neto prihod od naknada i provizija	14.862	4.131	0	378	184	21	19.576
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	429	429
Ostali operativni rezultat	0	0	0	0	0	-2.020	-2.020
Operativni prihod	44.032	12.887	895	1.248	-47	2.974	61.989
Opšti administrativni troškovi	-20.507	-6.245	-27	-699	-609	-5.961	-34.048
Operativni rezultat prije umanjnja i rezervisanja	23.525	6.642	868	549	-656	-2.987	27.941
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	-441	-441
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-3.230	-3.440	1.335	583	566	140	-4.046
Rezultat prije poreza	20.295	3.202	2.203	1.132	-90	-3.288	23.454
Poslovni volumen							
Kreditni i potraživanja od čega bruto izloženost prihodujućih kredita klijenata	482.665	152.793	13.472	10.750	1.460	15.449	676.589
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	495.709	154.799	13.428	10.899	1.427	0	676.262
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	549.523	151.336	0	27.074	40.891	100.538	869.362

31.12.2023	Focus segmenti			Non-focus segmenti		Korporativni centar	Ukupno
	Potrošači	Mala i srednja preduzeća	Hipotekarni krediti	Velika preduzeća	Javna preduzeća		
Neto bankarski prihod	40.104	13.088	1.152	905	-11	4330	59.568
Neto prihod od kamata	26.198	9.417	1.152	454	-194	4378	41.405
Neto prihod od naknada i provizija	13.906	3.671	0	451	183	-48	18.163
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	-11	-11
Ostali operativni rezultat	0	0	0	0	0	-2.001	-2.001
Operativni prihod	40.104	13.088	1.152	905	-11	2.318	57.556
Opšti administrativni troškovi	-19.105	-4.445	-24	-1.252	-1.038	-6.401	-32.265
Operativni rezultat prije umanjnja i rezervisanja	20.999	8.643	1.128	-347	-1.049	-4.083	25.291
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	-866	-866
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-121	680	774	871	-352	-67	1.785
Rezultat prije poreza	20.878	9.323	1.902	524	-1.401	-5.016	26.210
Poslovni volumen							
Kreditni i potraživanja od čega bruto izloženost prihodujućih kredita klijenata	425.340	168.021	17.522	22.490	2.073	3.008	638.454
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	438.301	172.205	17.004	22.741	2.068	0	652.319
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	534.567	134.484	0	79.537	57.386	22.737	828.711

Odnos između neto prihoda od naknada i provizija i izvještajnih segmenata može se vidjeti u donjim tabelama:

(000) BAM

31. 12. 2024	Focus segmenti		Non-focus segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošači	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javna preduzeća		
Računi i paketi	5.778	1.745	60	32	39	7.654
Transakcije	2.427	1.499	148	182	17	4.273
Kartice	4.718	161	0	0	1	4.880
Krediti	1.612	82	3	0	0	1.697
Finansiranje trgovine	1	650	188	3	0	842
Hartije od vrijednosti	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	2.508	3	0	0	0	2.511
Devizne transakcije i dinamička konverzija valuta	2.660	419	6	0	0	3.085
Depoziti	0	0	0	0	0	0
Ostalo	32	3	0	0	0	35
Prihodi od naknada i provizija	19.736	4.562	405	217	57	24.977
Računi i paketi	0	0	0	0	0	0
Transakcije	-440	-271	-27	-33	-3	-774
Kartice	-4.265	-147	0	0	-1	-4.413
Hartije od vrijednosti	0	0	0	0	-32	-32
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Podsticaji klijentima	-90	0	0	0	0	-90
Finansiranje trgovine	0	0	0	0	0	0
FX promjene	-5	-1	0	0	0	-6
Krediti	-54	-3	0	0	0	-57
Ostalo	-20	-9	0	0	0	-29
Rashodi od naknada i provizija	-4.874	-431	-27	-33	-36	-5.401
Neto prihod od naknada i provizija	14.862	4.131	378	184	21	19.576

¹⁾ Segment potrošača je u potpunosti (100%) doprinio neto prihodu od naknada i provizija segmenta stanovništva

(000) BAM

31. 12. 2023	Focus segmenti		Non-focus segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošači	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javna preduzeća		
Računi i paketi	5.400	1.558	125	34	0	7.117
Transakcije	2.231	1.370	178	179	0	3.958
Kartice	4.110	141	2	0	0	4.253
Krediti	1.392	96	4	0	0	1.492
Finansiranje trgovine	4	666	168	3	0	841
Hartije od vrijednosti	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	2.169	0	0	0	0	2.169
Devizne transakcije i dinamička konverzija valuta	2.837	227	8	0	0	3.072
Depoziti	0	0	0	0	0	0
Ostalo	37	4	0	0	0	41
Prihodi od naknada i provizija	18.180	4.062	485	216	0	22.943
Računi i paketi	0	0	0	0	0	0
Transakcije	-403	-248	-32	-33	0	-716
Kartice	-3.751	-128	-2	0	0	-3.881
Hartije od vrijednosti	0	0	0	0	-48	-48
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Podsticaji klijentima	-87	0	0	0	0	-87
Finansiranje trgovine	0	0	0	0	0	0
FX promjene	-16	-1	0	0	0	-17
Krediti	0	0	0	0	0	0
Ostalo	-17	-14	0	0	0	-31
Rashodi od naknada i provizija	-4.274	-391	-34	-33	-48	-4.780
Neto prihod od naknada i provizija	13.906	3.671	451	183	-48	18.163

¹⁾ Segment potrošača je u potpunosti (100%) doprinio neto prihodu od naknada i provizija segmenta stanovništva

Izvještaj o upravljanju rizikom

(49) Kontrola i praćenje rizika

Banka vrši upravljanje i praćenje svojih rizika po svim poslovnim segmentima s ciljem optimizacije rizičnog profila /poslovnog uspjeha i garantovanja sposobnosti preuzimanja rizika u svakom trenutku, čime se štite povjerioci Banke.

Na postupke kontrole uopšteno u Banci se primjenjuju sljedeća ključna načela:

- Postoje jasno definisani procesi i organizacione strukture za sve vrste rizika, u skladu s kojim se mogu uskladiti svi zadaci, nadležnosti i odgovornosti učesnika.
- Front i back office, kao i jedinice za trgovinu (eng. trading) i rješavanje/praćenje su razdvojene kako bi se spriječio sukob interesa.
- Banka provodi odgovarajuće, uporedive procedure za identifikaciju, analizu, mjerenje, kombinovanje, kontrolu i praćenje svih vrsta rizika.
- Definišu se odgovarajući limiti i prate za sve vrste materijalnih rizika.

(50) Strategija rizika i Okvirna spremnost na preuzimanje rizika (eng. Risk Appetite Framework (RAF))

Strategija rizika Banke proizilazi iz njene poslovne strategije i opisuje planiranu poslovnu strukturu, strateške razvoje i rast, uzimajući u obzir procese, metode i organizacionu strukturu relevantne za upravljanje faktorima rizika. Kao takva, strategija rizika predstavlja most između poslovne strategije i orjentisanosti na rizik. Ona je i instrument upravljanja na najvišem nivou koji se koristi u svrhu upravljanja rizicima i kao takva pruža okvir za kontrolu, praćenje i ograničavanje rizika svojstvenih bankarskom poslovanju, te osigurava adekvatnost internog kapitala, likvidnosti banke i opštu profitabilnost kroz cijeli ciklus.

Strategija rizika Banke odraz je ključnih pristupa upravljanju rizicima uključenih u poslovnu strategiju banke. Ona se reflektuje u ciljevima Banke koji se odnose na rizike, a koji pružaju podršku sigurnom i održivom rastu i osiguravanju da Banka posluje u skladu s regulatornim zahtjevima.

Banka je uspostavila Okvir apetita za rizik (RAF) kojim se definiše spremnost na preuzimanje rizika dok Banka slijedi svoju poslovnu strategiju i strategiju rizika Banke. Nadalje, RAF-om su određeni rizici koji se preuzimaju u odnosu na kapacitet za preuzimanje rizika, a u obzir se uzimaju budžet, strategija rizika i Plan oporavka koji daju okvir za odgovarajuće interno upravljanje i nadzor.

(51) Organizacija rizika

Nadležni član Uprave za upravljanje rizicima (eng. Chief Risk Officer - CRO) je odgovoran za osiguravanje odgovarajućih struktura i procesa za upravljanje rizicima. CRO djeluje nezavisno od poslovnih segmenata.

Ključni zadaci upravljanja rizicima su individualno upravljanje rizicima neispunjavanja obaveza druge ugovorne strane, restruktura problematičnih kredita, zatvaranje kredita, kao i kontrola rizika i nadzor neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane, tržišnog, poslovnog i rizika likvidnosti, te drugih rizika na nivou portfolija.

U 2024. funkcionisale su sljedeće organizacione jedinice:

Odjel upravljanja rizikom - Banka ima odgovornost za upravljanje kreditnim rizikom za sve segmente klijenata koji su segmentirani ili kao retail ili non-retail (pravna lica), a pravna lica uključuju segmente Standard, Small, Medium, kao i Large i Public klijente. To uključuje operativnu i stratešku ulogu. Operativno pokriva analizu i odobravanje kreditnih zahtjeva, kao i monitoring i naplatu problematičnih plasmana, dok strateški definiše politike, procedure, priručnike, smjernice i sve ostale dokumente za gore navedene segmente upravljanja kreditnim rizikom, a sve u cilju pružanja podrške profitabilnom rastu portfolija, dok se osigurava da je kreditni rizik usklađen s okvirnim budžetom Banke.

Odjel kontrole rizika - unutar Odjela kontrole rizika organizaciono je locirana kontrolna funkcija upravljanja rizicima. Sastoji se od Tima kontrole kreditnih rizika i upravljanje podacima, Tima kontrole nekreditnih rizika i sprečavanja prevara i dvije ekspert funkcije: Ekspert funkcija CISO i Ekspert funkcija za procjenu nekretnina.

Tim kontrole kreditnih rizika i upravljanje podacima - osigurava strategiju rizika, vrši sprovođenje kontrole kreditnog rizika, izračun internih kapitalnih zahtjeva, testiranje otpornosti na stres, vrši koordinaciju izrade Plana oporavka, te ICAAP izvještaja, klasifikuje i vrednuje izloženosti, odnosno vrši raspoređivanje izloženosti u nivoe kreditnog rizika i utvrđuje očekivane kreditne gubitke, vrši planiranje ključnih finansijskih pokazatelja kvaliteta aktive, upravljanje i učešće u razvoju, implementaciji i unapređenju modela i alata za mjerenje i kontrolu izloženosti kreditnom riziku, te sprovodi upravljanje podacima i kvalitetom podataka u lokalnom DWH i relevantnim grupnim bazama podataka.

Tim kontrole nekreditnih rizika i sprečavanja prevara definiše pragove, prati pokazatelje rizika i pokreće mjere upravljanja tržišnim i rizikom likvidnosti Banke unutar definisanog kapaciteta za preuzimanje rizika, internih limita i regulatornih ograničenja, definiše strateški smjer okvira upravljanja operativnim rizikom koji uključuje identifikaciju, mjerenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje, dajući mehanizam za diskutovanje i eskaliranje problema što vodi boljem upravljanju rizikom i povećanju institucionalne otpornosti. Takođe, u odgovornost ovog tima spadaju i aktivnosti na prevenciji operativnih i fraud rizika te kreiranje okvira za praćenje i prevenciju kreditnih prevara. Tim je odgovoran i za koordinaciju i podršku u procesu eksternalizacije.

Ekspert funkcija CISO odgovorna je za definisanje strategije informacione sigurnosti, monitoring usklađenosti sa internim politikama informacione sigurnosti, koordinaciju aktivnosti procjene rizika informacione sigurnosti, implementaciju i monitoring relevantnih grupnih standarda, učesće u istragama incidenata u ovoj oblasti, koordinacija aktivnosti sačinjavanja analize uticaja na poslovanje (BIA), Koordinacija izrade planova za upravljanje kontinuitetom poslovanja.

Ekspert funkcija za procjenu nekretnina je odgovorna za izradu procjena, statističkih procjena i kontrolu eksternih procjena nepokretnosti, izradu akcionog plana u vezi sa procjenama, kao i izvještavanje o procjenama kolaterala i imovine banke.

(52) Interne smjernice za upravljanje rizicima

Banka definiše smjernice za standarde upravljanja rizicima kako bi se osiguralo da se svim rizicima pristupa na standardizovan način. Te smjernice se redovno prilagođavaju kako bi odražavale organizacione promjene, kao i promjene u regulativi ili dijelovima propisa kao što su postupci, metode i procedure. Godišnje se vrši revizija postojećih smjernica kako bi se utvrdilo da li je potrebno njihovo ažuriranje. Time se postiže usklađenost između aktuelnih i dokumentovanih postupaka.

Banka ima jasno definisane odgovornosti za sve smjernice upravljanja rizicima, uključujući pripremu, reviziju i ažuriranje. Usklađenost sa tim smjernicama se postiže putem lica direktno uključenih u postupak upravljanja rizicima. Kontrolu nezavisnu od samog procesa vrši Interna revizija.

(53) Kreditni rizik

53.1. Definicija

Prema Strategiji i poslovnoj politici i Strategiji upravljanja rizicima, kreditni rizik je najvažniji pokretač rizika u banci. Dijeli se na različite podtipove rizika od kojih je rizik druge ugovorne strane (osnovni; eng. Single name risk) najvažniji te zahtjeva poseban tretman.

53.2. Opšti uslovi

Strategija kreditnog rizika pruža konkretne smjernice za organizacione strukture banke u kreditnom poslovanju, kao i metode kontrole rizika, a dopunjena je politikama kao i konkretnim uputstvima.

U skladu s uputstvima nadležnih organa, kako je to definisano od strane Uprave i Nadzornog odbora, odluke o kreditnim plasmanima donosi Kreditni odbor kao i ključno osoblje u Odjelu upravljanja rizikom, u zavisnosti od visine izloženosti kreditnih plasmana.

Ukoliko kreditni zahtjev dovodi do ukupne izloženosti Banke veće od 10% priznatog kapitala prema GoB-u ili do svakog narednog povećanja te izloženosti, potrebno je ishodovati prethodnu saglasnost za zaključivanje pravnog posla od strane Nadzornog odbora odnosno tijela koje Nadzorni odbor imenuje.

Kreditni odbor je stalni odbor Banke i najviše tijelo za donošenje kreditnih odluka.

53.3. Mjerenje rizika

Banka koristi svoje postupke određivanja rejtinga kako bi se analizirao i ocijenio kreditni rejting svakog dužnika. Klasifikovanje dužnika po kategorijama rejtinga vrši se na osnovu vjerovatnoće neizvršenja obaveza na osnovu skale sa 20 performing klasa, dok non-performing klijenti imaju vjerovatnoću neizvršenja obaveza 1 (jer se default događaj već realizovao).

53.4. Ograničavanje rizika

Upravljanje ukupnim potencijalnim obavezama Banke u odnosu na pojedinačnog klijenta ili grupu povezanih klijenata ("grupa dužnika") zavisi od predmetnog segmenta klijenata i poslovnog područja.

Bilo koji klijent (pravno lice ili fizičko lice) koji ima bilo koju kreditno rizičnu izloženost ili obaveze unutar Banke mora biti povezan s drugim privatnim osobama ili u grupe povezanih klijenata, ukoliko je procjenjeno da predstavljaju jedinstven rizik za Banku.

Kada je riječ o procjeni/underwriting-u (preuzimanju kreditnog rizika) pojedinačnog klijenta ili GoB-a, koja/i se provodi kroz definisane procjene kreditnog rizika, bilo da je u svrhu novog poslovanja ili pregleda postojećeg, potrebno je razmotriti i analizirati sve vrste veza i uticaja posmatranog klijenta povezanog s jednim ili više drugih klijenata bez obzira imaju li drugi klijenti kreditno rizičnu izloženost u Banci ili ne. Izvori informacija koji se koriste su: detaljne informacije o glavnim kupcima, dobavljačima, vlasničkoj strukturi, upravljačkoj strukturi posmatrane kompanije, novčanim tokovima klijenta i svim ostalim aspektima ekonomske međusobne povezanosti bazirane na kontroli, upravljanju ili vlasništvu, kao i Centralni registar kredita.

Na osnovu spomenute procjene tj. kontrole odnosa i ekonomske zavisnosti, te u skladu s definicijom povezanih klijenata, dva ili više klijenata s izloženošću u Banci tretiraju se kao jedan rizik.

Kako bi se na odgovarajući način procijenio i mitigirao rizik, koji se javlja zbog različitih vrsta poslovanja i izloženosti prema bankama i prilikom investiranja u hartije od vrijednosti, Banka prati i ograničava navedeno prvenstveno kroz sistem uspostavljanja limita, primjenjujući različite kategorije limita u zavisnosti od vrste posla/izloženosti i ugovorne strane. Aplikiranje za limite, upravljanje izloženostima, kao i monitoring i izvještavanje, je u nadležnosti relevantnih lokalnih odjela i odbora, ali i Grupnih. U slučaju indentifikovanja prekoračenja limita, definisani su procesi eskalacije, pri čemu se definišu i mjere za mitigaciju navedenih rizika.

53.5. Usklađivanje između kategorija finansijskih instrumenata i izloženosti kreditnom riziku

Izloženost kreditnom riziku obuhvata bruto knjigovodstvenu vrijednost (bilans i vanbilans) bez uzimanja u obzir očekivanog kreditnog gubitka, kolaterala, efekata netiranja, te ostalih stavki s ciljem ublažavanja kreditnog rizika. Tržišne vrijednosti se koriste za izračunavanje relevantne izloženosti za vrijednosne papire vrednovanje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, dok se kod kredita i dužničkih obvezništva po amortizovanom trošku koristi metoda amortizovanog troška.

Sve otpisane izloženosti koje nisu otpisane kao dio procesa prodaje imovine ili rješavanja dugovanja se vode vanbilansno, i nastavljaju biti predmetom prinudne naplate.

Prikaz neto izloženosti u Banci u skladu s MSFI 7.35M na dan 31. decembar 2024:

(000) BAM

31.12.2024 Finansijski instrumenti	Prihodujući			Neprihodujući			Ukupno		
	Izloženost	ECL ²⁾	Neto	Izloženost	ECL ²⁾	Neto	Izloženost	ECL ²⁾	Neto
Novčana sredstva ¹⁾	236.654	-416	236.238	0	0	0	236.654	-416	236.238
Kredit i potraživanja	694.873	-22.657	672.216	35.591	-31.218	4.373	730.464	-53.875	676.589
od čega: banke	15.351	-66	15.285	0	0	0	15.351	-66	15.285
od čega: klijenti	679.522	-22.591	656.931	35.591	-31.218	4.373	715.113	-53.809	661.304
Investicije u hartije od vrijednosti ³⁾	101.999	-363	101.636	0	0	0	101.999	-363	101.636
Ukupno bilans	1.033.526	-23.436	1.010.090	35.591	-31.218	4.373	1.069.117	-54.654	1.014.463
Vanbilans	150.219	-1.427	148.792	1.597	-1.597	0	151.816	-3.024	148.792
Ukupno	1.183.745	-24.863	1.158.882	37.188	-32.815	4.373	1.220.933	-57.678	1.163.255
Prilagođavanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna izloženost kreditnom riziku	1.183.745	-24.863	1.158.882	37.188	-32.815	4.373	1.220.933	-57.678	1.163.255

¹⁾ Novčana sredstva ne uključuje gotovinu u blagajni

²⁾ Rezervisanja za kreditne gubitke

³⁾ Bez vlasničkih instrumenata

Prikaz neto izloženosti u Banci u skladu s MSFI 7.35M na dan 31. decembar 2023:

(000) BAM

31.12.2023 Finansijski instrumenti	Prihodujući			Neprihodujući			Ukupno		
	Izloženost	ECL ²⁾	Neto	Izloženost	ECL ²⁾	Neto	Izloženost	ECL ²⁾	Neto
Novčana sredstva ¹⁾	232.466	-522	231.944	0	0	0	232.466	-522	231.944
Kredit i potraživanja	658.686	-23.158	635.528	31.457	-28.531	2.926	690.143	-51.689	638.454
od čega: banke	3.009	-1	3.008	0	0	0	3.009	-1	3.008
od čega: klijenti	655.677	-23.157	632.520	31.457	-28.531	2.926	687.134	-51.688	635.446
Investicije u hartije od vrijednosti ³⁾	83.284	-1.001	82.283	0	0	0	83.284	-1.001	82.283
Ukupno bilans	974.436	-24.681	949.755	31.457	-28.531	2.926	1.005.893	-53.212	952.681
Vanbilans	143.716	-1.565	142.151	0	0	0	143.716	-1.565	142.151
Ukupno	1.118.152	-26.246	1.091.906	31.457	-28.531	2.926	1.149.609	-54.777	1.094.832
Prilagođavanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna izloženost kreditnom riziku	1.118.152	-26.246	1.091.906	31.457	-28.531	2.926	1.149.609	-54.777	1.094.832

¹⁾ Novčana sredstva ne uključuje gotovinu u blagajni

²⁾ Rezervisanja za kreditne gubitke

³⁾ Bez vlasničkih instrumenata

53.6. Izloženost riziku po kategoriji rejtinga

Na dan 31. decembra 2024 približno 24,7% (2023: 27,3%) izloženosti je klasifikovano u kategoriju rejtinga 1A do 1E. Ova izloženost je uglavnom povezana s potraživanjima od drugih finansijskih institucija, centralnih vlada i fizičkih lica.

Na ukupno kretanje neprihodujuće izloženosti (eng. NPE) u 2024. najveći uticaj imao je priliv novog NPL s jedne strane, ali i efekti računovodstvenog otpisa, uplata, nagodbe i naplate. Uzimajući u obzir sve ove efekte, tokom 2024. je ukupna neprihodujuća izloženost je povećana za 5,7 miliona BAM što je najvećim dijelom posledica odlaska u default dva klijenta sa značajnom izloženošću u SME segmentu.

U sljedećoj tabeli prikazana je bilansna i vanbilansna izloženost po kategorijama rejtinga i tržišnim segmentima na dan 31. decembar 2024:

(000) BAM

31.12.2024	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch	NPE	NR	Ukupno
Stanovništvo	162.595	264.014	63.733	34.081	25.869	236	550.528
Mala i srednja preduzeća	15.806	75.452	63.354	10.366	7.549	44	172.571
Non-Focus	69.415	83.265	88.157	1.220	3.771	0	245.828
od čega Velika preduzeća	19.945	76.016	30.483	93	2.245	0	128.782
od čega Hipotekarni krediti	4.039	7.249	1.106	1.127	1.526	0	15.047
od čega Javno finansiranje	45.431	0	56.568	0	0	0	101.999
Korporativni centar ¹⁾	53.885	2.746	195.375	0	0	0	252.006
Ukupno	301.701	425.477	410.619	45.667	37.189	280	1.220.933

¹⁾ Korporativni centar uključuje finansijske institucije koje uzimaju u obzir izloženost Centralne Banke, depozita i ukupne dužničke vrijednosne papire

U sljedećoj tabeli prikazana je bilansna i vanbilansna izloženost po kategorijama rejtinga i tržišnim segmentima na dan 31. decembar 2023:

(000) BAM

31.12.2023	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch	NPE	NR	Ukupno
Stanovništvo	201.721	148.478	61.416	47.715	24.890	3.855	488.075
Mala i srednja preduzeća	31.096	125.422	99.463	18.444	3.302	90	277.817
Non-Focus	17.353	40.160	55.297	10.442	3.206	4	126.462
od čega Velika preduzeća	0	26.258	7.897	8.289	655	1	43.100
od čega Hipotekarni krediti	369	13.819	897	2.010	2.551	0	19.646
od čega Javno finansiranje	16.984	83	46.503	143	0	3	63.716
Korporativni centar ¹⁾	63.844	28.801	164.610	0	0	0	257.255
Ukupno	314.014	342.861	380.786	76.601	31.398	3.949	1.149.609

¹⁾ Korporativni centar uključuje finansijske institucije koje uzimaju u obzir izloženost Centralne Banke, depozita i ukupne dužničke vrijednosne papire

Klasifikacija kreditnih sredstava u kategorije rizika vrši se na osnovu internog rejtinga Banke. U svrhu izvještavanja prema eksternim licima, interne rejting kategorije su grupisane u sljedećih pet rejting kategorija:

- 1A-1E: obuhvata klijente s vrlo malim rizikom, od najbolje do vrlo dobre kreditne sposobnosti;
- 2A-2E: obuhvata klijente od dobre do umjerene kreditne sposobnosti;
- 3A-3E: obuhvata klijente sa srednjim ili visokim kreditnim rizikom;
- Nadgledanje (eng. Watch): obuhvata klijente koji se nalaze na listi izloženosti koje je potrebno posebno pratiti, odnosno klijente s povećanim kreditnim rizikom a koje je Banka identifikovan na bazi interno definisanih kvantitativnih i kvalitativnih kriterijuma.
- NPE (neprihodujuće izloženosti): ispunjen je jedan ili više kriterija u skladu s Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka: kašnjenje u materijalno značajnom iznosu duže od 90 dana, ili banka smatra da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema banci (eng. Unlikelihood to pay-UTP)).

Na izvještajni datum se mogu identifikovati i izloženosti "Bez rejtinga" a koje se odnose na klijente koji su izašli iz statusa "default" i kojima se u narednom mjesečnom ciklusu obračuna dodjeljuje rejting.

Status neizmirenja obaveza (nivo kreditnog rizika 3) primijenjuje se na nivou klijenta, što znači da ako dužnik ne izvršava obaveze po jednom ugovoru, i njegove transakcije koje nisu neprihodujuće se klasifikuju kao neprihodujuće. U tabelama u nastavku prikazana je klasifikacija po kategorijama rejtinga i nivou kreditnog rizika.

Kreditni i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku:

(000) BAM				
31. 12. 2024	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija				
1A-1E	157.780	5.480	0	163.260
2A-2E	311.089	33.483	0	344.572
3A-3E	100.532	25.539	0	126.071
Watch	8.828	36.511	0	45.339
NPE	0	0	35.592	35.592
NR	72	207	0	279
Bruto knjigovodstvena vrijednost	578.301	101.220	35.592	715.113
Rezervisanja za kreditne gubitke	-9.121	-13.470	-31.218	-53.809
Knjigovodstvena vrijednost	569.180	87.750	4.374	661.304

(000) BAM				
31. 12. 2023	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija				
1A-1E	191.539	5.393	0	196.932
2A-2E	236.434	23.749	25	260.208
3A-3E	113.014	19.969	0	132.983
Watch	7.855	53.951	36	61.842
NPE	0	0	31.399	31.399
NR	3.750	20	0	3.770
Bruto knjigovodstvena vrijednost	552.592	103.082	31.460	687.134
Rezervisanja za kreditne gubitke	-7.446	-15.711	-28.531	-51.688
Knjigovodstvena vrijednost	545.146	87.371	2.929	635.446

Kreditni i potraživanja od banaka po amortizovanom trošku:

(000) BAM				
31. 12. 2024	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija				
1A-1E	13.112	0	0	13.112
2A-2E	0	0	0	0
3A-3E	2.239	0	0	2.239
Watch	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0
NR	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	15.351	0	0	15.351
Rezervisanja za kreditne gubitke	-66	0	0	-66
Knjigovodstvena vrijednost	15.285	0	0	15.285

(000) BAM				
31. 12. 2023	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija				
1A-1E	0	0	0	0
2A-2E	0	0	0	0
3A-3E	3.009	0	0	3.009
Watch	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0
NR	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	3.009	0	0	3.009
Rezervisanja za kreditne gubitke	-1	0	0	-1
Knjigovodstvena vrijednost	3.008	0	0	3.008

Dužničke hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:

(000) BAM

31.12.2024	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija				
1A-1E	39.717	0	0	39.717
2A-2E	0	0	0	0
3A-3E	25.524	0	0	25.524
Watch	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0
NR	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	65.241	0	0	65.241
Rezervisanja za kreditne gubitke	-181	0	0	-181
Knjigovodstvena vrijednost	65.060	0	0	65.060

(000) BAM

31.12.2023	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija				
1A-1E	38.762	0	0	38.762
2A-2E	0	0	0	0
3A-3E	24.486	0	0	24.486
Watch	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0
NR	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	63.248	0	0	63.248
Rezervisanja za kreditne gubitke	-619	0	0	-619
Knjigovodstvena vrijednost	62.629	0	0	62.629

Dužničke hartije od vrijednosti po amortizovanom trošku:

(000) BAM

31.12.2024	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija				
1A-1E	5.713	0	0	5.713
2A-2E	0	0	0	0
3A-3E	31.045	0	0	31.045
Watch	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0
NR	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	36.758	0	0	36.758
Rezervisanja za kreditne gubitke	-182	0	0	-182
Knjigovodstvena vrijednost	36.576	0	0	36.576

(000) BAM

31.12.2023	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija				
1A-1E	0	0	0	0
2A-2E	0	0	0	0
3A-3E	20.036	0	0	20.036
Watch	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0
NR	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	20.036	0	0	20.036
Rezervisanja za kreditne gubitke	-382	0	0	-382
Knjigovodstvena vrijednost	19.654	0	0	19.654

Potencijalne obaveze i date finansijske garancije:

(000) BAM

31.12.2024	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija				
1A-1E	36.838	2288	0	39.126
2A-2E	67.029	11.128	0	78.157
3A-3E	25.094	7.511	0	32.605
Watch	61	269	0	330
NPE	0	0	1597	1597
NR	1	0	0	1
Bruto knjigovodstvena vrijednost	129.023	21.196	1.597	151.816
Rezervisanja za kreditne gubitke	-633	-794	-1597	-3.024
Knjigovodstvena vrijednost	128.390	20.402	0	148.792

(000) BAM

31.12.2023	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija				
1A-1E	36.220	35	0	36.255
2A-2E	47.077	6.776	0	53.853
3A-3E	34.651	4.020	0	38.671
Watch	187	14.571	0	14.758
NPE	0	0	0	0
NR	179	0	0	179
Bruto knjigovodstvena vrijednost	118.314	25.402	0	143.716
Rezervisanja za kreditne gubitke	-691	-873	0	-1.564
Knjigovodstvena vrijednost	117.623	24.529	0	142.152

53.7. Izloženost prema industrijskom sektoru

U nastavku je prikazana bilansna izloženost pravnih lica po industrijskom sektoru na osnovu klasifikacije djelatnosti "NACE Code 2.0".

(000) BAM

31.12.2024	Nefinansijske korporacije Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	2.327	-78
B Vađenje ruda i kamena	1.734	-32
C Prerađivačka industrija	51.217	-1.777
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	12.074	-487
E Snabdjevanje vodom	825	-43
F Građevinarstvo	24.095	-480
G Trgovina na veliko i malo	44.908	-6.047
H Prevoz i skladištenje	11.656	-1.071
I Djelatnost pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane	4.139	-115
J Informacije i komunikacije	3.745	-82
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0	0
L Poslovanje nekretninama	219	-2
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	4.854	-912
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	269	-5
O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	0	0
P Obrazovanje	32	-1
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne njege	474	-8
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1	0
S Ostale uslužne djelatnosti	5	0
Kredit i potraživanja	162.574	-11.140

(000) BAM

31.12.2023	Nefinansijske korporacije Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	2.752	-83
B Vađenje ruda i kamena	2.219	-75
C Prerađivačka industrija	57.283	-1.298
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	24.387	-1.062
E Snabdjevanje vodom	1.424	-19
F Građevinarstvo	24.331	-574
G Trgovina na veliko i malo	43.379	-3.275
H Prevoz i skladištenje	12.862	-1.206
I Djelatnost pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane	4.512	-149
J Informacije i komunikacije	3.051	-38
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0	0
L Poslovanje nekretninama	0	0
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	4.701	-787
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	224	-5
O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	0	0
P Obrazovanje	44	-2
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne njege	272	-5
R Umjetnost, zabava i rekreacija	2	-1
S Ostale uslužne djelatnosti	68	-3
Kredit i potraživanja	181.511	-8.582

53.8. Prikaz izloženosti prema danima kašnjenja

(000) BAM

31.12.2024	Bez kašnjenja	- do 30 dana kašnjenja	- od 31 do 60 dana kašnjenja	- od 61 do 90 dana kašnjenja	- preko 90 dana kašnjenja	Ukupno
Stanovništvo	508.135	16.949	2.668	1.680	21.096	550.528
Mala i srednja preduzeća	159.406	5.885	66	3	7.211	172.571
Non-Focus	241.887	940	97	14	2.890	245.828
od čega Velika preduzeća	126.537	0	0	0	2.245	128.782
od čega Hipotekarni krediti	13.351	940	97	14	645	15.047
od čega Javno finansiranje	101.999	0	0	0	0	101.999
Korporativni centar	249.469	2.537	0	0	0	252.006
Ukupno	1.158.897	26.311	2.831	1.697	31.197	1.220.933

(000) BAM

31.12.2023	Bez kašnjenja	- do 30 dana kašnjenja	- od 31 do 60 dana kašnjenja	- od 61 do 90 dana kašnjenja	- preko 90 dana kašnjenja	Ukupno
Stanovništvo	450.797	14.209	2.108	1.381	19.580	488.075
Mala i srednja preduzeća	268.335	6.499	280	855	1.848	277.817
Non-Focus	123.339	839	34	221	2.029	126.462
od čega Velika preduzeća	42.445	0	0	0	655	43.100
od čega Hipotekarni krediti	17.178	839	34	221	1.374	19.646
od čega Javno finansiranje	63.716	0	0	0	0	63.716
Korporativni centar	257.255	0	0	0	0	257.255
Ukupno	1.099.726	21.547	2.422	2.457	23.457	1.149.609

53.9. Analiza finansijske imovine prema stepenu umanjenja

Neumanjena finansijska imovina u kašnjenju:

	(000) BAM			
	31.12.2024		31.12.2023	
	Izloženost	Kolateral	Izloženost	Kolateral
Kredit i potraživanja od klijenata (bilans i vanbilans)				
- kašnjenje do 30 dana	25.558	2.107	20.396	5.239
- kašnjenje 31 do 60 dana	2.454	35	2.016	34
- kašnjenje 61 do 90 dana	1.645	91	1.376	0
Ukupno	29.657	2.233	23.788	5.273

Umanjena finansijska imovina:

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
Kredit i potraživanja od klijenata (bilans i vanbilans)		
Izloženost	35.591	31.457
Rezervisanja	31.218	28.531
Kolateral	2.750	2.941

Forbearance mjere (restrukture)

Pod forbearance mjerama smatraju se olakšice odobrene korisniku kredita koji ima ili će vrlo vjerovatno imati problema s otplatom obaveza (finansijske poteškoće). Predstavljaju izmjene originalnih uslova i odredbi ugovora u cilju da pomogne klijentu da prevaziđe privremene finansijske teškoće. Za identifikaciju forbearance mjera odgovoran je Odjel upravljanja rizikom što je definisano Forbearance politikom Banke.

Pored toga, odobravanje mjere olakšice predstavlja okidač za vršenje testova umanjenja vrijednosti u skladu s MSFI zahtjevima.

Sljedeće tabele daju prikaz statusa odlaganja izvršenja u Banci tokom finansijske 2024. i 2023. godine:

	(000) BAM			
	1.1.2024	Dodaci imovini kod koje su produžene mjere odlaganja izvršenja (+)	Imovina koja se više ne može smatrati imovinom s odlaganjem izvršenja (-)	31.12.2024
Centralne vlade	0	0	0	0
Nefinansijska društva	0	2.497	0	2.497
Domaćinstva	3.903	434	-1.464	2.873
Kredit i potraživanja	3.903	2.931	-1.464	5.370

	(000) BAM			
	1.1.2023	Dodaci imovini kod koje su produžene mjere odlaganja izvršenja (+)	Imovina koja se više ne može smatrati imovinom s odlaganjem izvršenja (-)	31.12.2023
Centralne vlade	0	0	0	0
Nefinansijska društva	6.599	0	-6.599	0
Domaćinstva	6.525	436	-3.058	3.903
Kredit i potraživanja	13.124	436	-9.657	3.903

Stanje izloženosti u status odlaganja izvršenja, mogu se prikazati kako slijedi za 2024. i 2023. godinu:

(000) BAM					
2024	Krajnji saldo 31.12.2024	Bez kašnjenja u plaćanju i bez umanjenja vrijednosti	Kašnjenje u plaćanju ali bez umanjenja vrijednost (> 0 dana)	Umanjenje vrijednosti	Prihod od kamata priznat u vezi sa imovinom sa odgodom izvršenja (+)
Centralne vlade	0	0	0	0	0
Nefinansijska društva	2.497	168	0	2.329	228
Domaćinstva	2.873	1.017	396	1.460	112
Kredit i potraživanja	5.370	1.185	396	3.789	340

(000) BAM					
2023	Krajnji saldo 31.12.2023	Bez kašnjenja u plaćanju i bez umanjenja vrijednosti	Kašnjenje u plaćanju ali bez umanjenja vrijednost (> 0 dana)	Umanjenje vrijednosti	Prihod od kamata priznat u vezi sa imovinom sa odgodom izvršenja (+)
Centralne vlade	0	0	0	0	0
Nefinansijska društva	0	0	0	0	0
Domaćinstva	3.903	1.612	239	2.052	154
Kredit i potraživanja	3.903	1.612	239	2.052	154

Knjigovodstvena vrijednost zaliha (uključujući stečenu imovinu)

Tokom finansijske godine 2024., Banka je iskazala knjigovodstvenu vrijednost zaliha (stečenih nekretnina) u iznosu 0 hiljada BAM (2023: u iznosu 0 hiljada BAM). Zalihe (uključujući stečenu materijalnu imovinu) uglavnom se sastoje od kolaterala koje je stekla Banka zbog klijentovog neizvršavanja ugovora o kreditu. To posebno uključuje imovinu iz izuzimanja kolaterala iz bankarskog poslovanja (posebno nekretnine).

(54) Kretanje rezervisanja za gubitke

54.1. Metoda obračuna rezervisanja za rizike

Rezervisanja se obračunavaju u skladu s Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 9: Finansijski instrumenti (MSFI 9). Primjenjuju se različiti pristupi u zavisnosti od nivoa kreditnog rizika u koji je raspoređena transakcija. Nivo 1 zahtijeva priznavanje dvanaestomjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka. U slučaju značajnog povećanja kreditnog rizika, rezervisanja za umanjene vrijednosti moraju biti povećana na iznos očekivanog gubitka tokom vijeka trajanja (Nivo 2). U slučaju objektivne indikacije umanjenja vrijednosti (NPE, Nivo 3), priznaje se očekivani kreditni gubitak tokom vijeka trajanja.

Za neprihodujuće izloženosti (Nivo 3) relevantna su dva pristupa, kolektivna procjena na osnovu parametara rizika za male izloženosti i individualna ekspertska procjena novčanog toka za veće izloženosti.

Za dio neprihodujućeg portfolija gdje je izloženost pri neispunjenju obaveza (eng. EAD) na nivou grupe dužnika ispod određenog praga značajnosti definisano lokalnom regulativom¹, obračun rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti vrši se kao kolektivna procjena. Kolektivna procjena vrši se na osnovu izračunatih parametara kreditnog rizika na nivou portfolia /segmenta odnosno homogene grupe koja predstavlja grupu izloženosti sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika.

¹ U 2024. godini prag značajnosti za Banku je iznosio 100.000 BAM, a na bazi iznosa neto aktive u skladu sa Uputstvom za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive

Individualna procjena, ili obračun konkretnih rezervisanja za rizike na osnovu pojedinačne procjene gubitaka zbog umanjenja vrijednosti uzima u obzir da je odnosna kreditna izloženost predmet posebne analize u skladu s propisima koji se odnose na obračun rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti. U tom obračunu, otplate iz operativnog poslovanja dužnika (primarni novčani tokovi) i iz korištenja kolaterala i garancija (sekundarni novčani tokovi) uzimaju se u obzir. U zavisnosti od pretpostavljenog scenarija povrata (restrukturiranje, izmirenje, prodaja duga, sudski postupak i/ili sticanje kolaterala), očekivane otplate se procjenjuju pojedinačno u smislu vrste, iznosa i vremena, temeljne pretpostavke se dokumentuju i obrazlažu u zavisnosti od slučaja, a očekivani novčani tokovi diskontovani na neto sadašnju vrijednost odbijaju se od preostale trenutne izloženosti. Za obračun povrata novčanih tokova iz potencijalnog sticanja raspoloživih kolaterala (prvenstveno nekretnine), Banka zasniva svoje pretpostavke na tržišnoj vrijednosti kolaterala, koja se godišnje ažurira. Korektivni faktori primijenjeni na tržišnu vrijednost dodjeljuju se pojedinačno prema slučaju, u zavisnosti od utvrđene iskoristivosti i na osnovu različitih faktora kao što su konkretne ponude ili prodaja sličnih kolaterala, tržišna likvidnost, lokacija, period korištenja i pravna situacija odnosno nekretnine.

Rezervisanja za kreditni rizik uključuju i očekivanja budućih ekonomskih okolnosti („forward-looking“) u skladu sa MSF19 standardom i lokalnom regulativom. Za ove potrebe Banka koristi predviđanja Bečkog instituta za međunarodne ekonomske studije (u daljem tekstu wiiw). Bečki institut dostavlja makroekonomske projekcije za osnovni, optimistični i pesimistični scenario (koji se koriste u obračunu očekivanih kreditnih gubitaka) te nepovoljni (adverse) scenario koji se koristi za potrebe stres testiranja.

Osnovni scenario (Baseline) je rezultat procjene trenutnih ekonomskih kretanja, srednjoročnih izgleda u realnom i finansijskom sektoru i rizika koji ih okružuju. Scenariji se razlikuju po:

- (i) ekonomski i geopolitički rizici, koji uglavnom odražavaju produžene ratne uslove u Ukrajini, dalju fragmentaciju trgovine i blagi povratak protekcionizma, više kamatne stope, rasprostranjenu recesiju;
- (ii) rizici klimatske tranzicije koji odražavaju pretpostavke o politikama dekarbonizacije koje utiču na ključne ekonomske scenarije.

Sljedeća tabela daje prikaz ostvarenih i prognoziranih ključnih makroekonomskih parametara za period 2021-2028 za Bosnu i Hercegovinu.

Makroekonomski parametar	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BDP%, godišnja stopa rasta	4,2	1,7	2,6	2,9	3,1	3,1	3,1	3,1
Nezaposlenost %	15,4	13,2	13,3	13	12,8	13	12,8	12,6
Inflacija, % godišnja stopa	14	6,1	2,2	2,1	2,5	2,5	2,1	2,1
Budžetski balans % od BDP	-0,4	-1,2	-0,5	-0,7	-1	-1	-1	-1
Vanjska trgovina % od BDP	-4,3	-2,8	-3,6	-3,4	-3,3	-3,3	-3,6	-3

Vjerovatnoća pesimističkog scenarija je postavljena na 30%, što je treća uzastopna revizija naniže koja odražava visok i uporan inflacioni šok koji tržišta postepeno apsorbuju, uz prilagođavanje monetarne politike neko vrijeme. Ipak, u ovom trenutku su prisutna tri velika rizika, koji su u velikoj mjeri iskrivljeni u korist negativnih ishoda. Prvo, moguće je da bi široko očekivana labavija monetarna politika do 3Q24 mogla da poništi neke (iako vjerovatno ne većinu) nedavnih dobitaka u smislu usporavanja inflacije. Drugo, ako centralne banke nastave da se kolebaju u pogledu monetarnog popuštanja, to će proizvesti rastuće rizike među finansijskim institucijama i preduzećima zbog visokih kamatnih stopa. Treće, geopolitički rizici mogu dovesti do dalje fragmentacije trgovine što bi dovelo do novog kruga inflacije i makrofinansijske nestabilnosti. Kao posledica toga, vjerovatnoća optimističkog scenarija ostaje niska (na 5%), čime je verovatnoća osnovnog scenarija uvek visoka (65%).

Vjerovatnoće scenarija ¹	Osnovni scenario	Optimistični scenario	Pesimistični scenario
Izveštaj o predviđanjima za oktobar 2023.	60%	5%	35%
Izveštaj o predviđanjima za oktobar 2024.	65%	5%	30%

¹ wiiw kalibriše i negativan scenario koji odražava ekstremnu ozbiljnost kalibrisanih šokova, koji se koristi u svrhe statičkog i dinamičkog testiranja stresa.

Sljedeća tabela pokazuje iznos očekivanih kreditnih gubitaka za nivo kreditnog rizika 1 i nivo kreditnog rizika 2 po svakom pojedinačnom scenariju te vjerovatnoćom ponderisani očekivani kreditni gubitak (eng. ECL) uz pondere vjerovatnoće od 65% za osnovni, 30% za pesimistični i 5% za optimistični scenario.

Na ovako izračunat iznos očekivanih kreditnih gubitaka u sledećem koraku se primjenjuju minimalne stope pokriva propisane Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, te Odlukom o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa donesenim od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

(000) BAM				
31.12.2024	Vjerovatnoćom Ponderisan ECL	Optimistični scenario	Osnovni scenario	Pesimistični scenario
FL sa osiguranjem	310	294	305	323
FL ostali	16.956	16.070	16.694	17.673
Model finansijskih institucija	106	60	95	138
Države	338	279	325	377
Opštine	9	5	8	14
Corporate model	1.860	1.048	1.584	2.595
Standard	253	196	230	312
Ukupno (nivo kreditog rizika 1 i 2)	19.833	17.952	19.240	21.432

(000) BAM				
31.12.2023	Vjerovatnoćom Ponderisan ECL	Optimistični scenario	Osnovni scenario	Pesimistični scenario
FL sa osiguranjem	376	370	374	381
FL ostali	13.616	13.400	13.507	13.833
Model finansijskih institucija	427	311	401	487
Države	308	259	295	337
Opštine	9	9	9	9
Corporate model	3061	3061	3061	3061
Standard	267	242	256	288
Ukupno (nivo kreditog rizika 1 i 2)	18.064	17.652	17.903	18.396

54.2. Razvoj rezervisanja za rizike

Glavni pokretač razvoja troška rezervisanja u 2024. bio je prije svega priliv novog NPL u SME segmentu gdje su dva klijenta sa značajnom izloženosti klasifikovana kao default te priliv NPL u segmentu stanovništva koji je bio nešto veći od planiranog. S druge strane ostvareni su značajno bolji rezultati od planiranih u naplati otpisanih potraživanja, te su značajna uštede ostvarene usled zatvaranja izloženosti kod nekoliko pravnih lica koja su imala visoke stope pokriva. U je u decembru 2024. godine izvršeno otpuštanje cjelokupnog iznosa Post model adjustmen-a (PMA) u iznosu od 0,76 miliona BAM.

54.3. Promjene u izračunu rezervisanja za rizike portfolija

Ažuriranja internih ECL modela se redovno provode kako bi se osigurala pouzdanost istih i uključile najnovije dostupne informacije (FLI komponenta). U 2024. godini Banka je razvila i implementirala novi rejting model za segment stanovništva koji se primjenjuje kako u procesu odobravanja novih plasmana tako i u procesu obračuna očekivanih kreditnih gubitaka. Pored toga, u skladu sa redovnom dinamikom izvršeno je ažuriranje PD modela za sve segmenate. Ažuriranje PD modela je uključivalo produženje vremenskih serija s najnovijim dostupnim podacima koji se koriste za izračun PD-a, unapređenje same metodologije, kao i korištenje najnovijih dostupnih makroekonomskih podataka koje je obezbijedio Bečki institut za međunarodne ekonomske studije (wiiw). Banka je tokom 2024. godine nastavila koristiti minimalno propisane LGD stope u skladu sa Uputstvom za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive.

Ažuriranje PD modela u toku 2024. godine rezultiralo je povećanjem nivoa očekivanih kreditnih gubitaka od 0,34 miliona BAM. Banka je u decembru 2024. godine izvršila rekalkulaciju iznosa prilagođavanja nakon ažuriranja modela (PMA), po istoj metodologiji kao prethodne godine te je po tom osnovu došlo do potpunog oslobađanja cjelokupnog iznosa PMA (0,76 miliona BAM) Navedeni iznos dobijen je kao razlika između iznosa očekivanih kreditnih gubitaka dobijenih korištenjem TTC matrica i iznosa dobijenog korištenjem PIT matrica.

54.4. Kretanje racia pokrícia

Racio pokrivenosti 1 koji prikazuje pokrivenost NPE izloženosti rezervisanjima je blago smanjen u odnosu na prethodnu godinu prije svega u segment SME usled priliva novih NPE izloženosti. Racio pokrivenost 3 koji pored rezervisanja uključuje i kolaterale je, takođe, niži nego prethodne godine usled postepenog smanjenja NPE izloženosti obezbjeđene hipotekama u segmentu stanovništva (otplate, sporazumi o plaćanju, preuzimanje materijalne aktive, otpisi).

Slijedeća tabela pokazuje kretanje NPE i racia pokrícia u 2024. i 2023. godini

(000) BAM								
31.12.2024	Izloženost	NPE	Rezervisa- nja	Kolateral (NPE)	NPE Racio	NPE Racio (Bilansna izloženost)	Racio pokrive- nosti 1	Racio pokrive- nosti 3
Stanovništvo	550.528	25.868	23.000	132	4,7%	4,9%	88,9%	89,4%
Mala i srednja preduzeća	172.571	7.549	6.379	1.072	4,4%	4,5%	84,5%	98,7%
Non-Focus	245.828	3.771	3.435	1.547	1,5%	3,0%	91,1%	132,1%
od čega Velika preduzeća	128.782	2.245	2.245	82	1,7%	28,7%	100,0%	103,7%
od čega Hipotekarni krediti	15.047	1.526	1.190	1.465	10,1%	10,1%	78,0%	174,0%
od čega Javno preduzeće	101.999	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Korporativni centar	252.006	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ukupno	1.220.933	37.188	32.814	2.751	3,0%	3,5%	88,2%	95,6%

(000) BAM								
31.12.2023	Izloženost	NPE	Rezervisa- nja	Kolateral (NPE)	NPE Racio	NPE Racio (Bilansna izloženost)	Racio pokrive- nosti 1	Racio pokrive- nosti 3
Stanovništvo	488.075	24.942	22.473	354	5,1%	5,4%	90,1%	91,5%
Mala i srednja preduzeća	277.817	3.309	3.281	27	1,2%	1,9%	99,1%	100,0%
Non-Focus	126.462	3.206	2.777	2.560	2,5%	3,0%	86,6%	166,5%
od čega Velika preduzeća	43.101	655	655	82	1,5%	2,8%	100,0%	112,5%
od čega Hipotekarni krediti	19.645	2.551	2.122	2.478	13,0%	13,0%	83,2%	180,3%
od čega Javno preduzeće	63.716	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Korporativni centar	257.255	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ukupno	1.149.609	31.457	28.531	2.941	2,7%	3,1%	90,7%	100,0%

(55) Mjerenje kolaterala u obliku nekretnina i drugog kolaterala

Na osnovu Politike upravljanja nekretnina u Banci svi kolaterali u obliku nekretnina se redovno prate i njihova vrijednost redovno se ponovo procjenjuje na godišnjem nivou za sve komercijalne nekretnine, a najmanje jednom u tri godine za stambene nekretnine i nekretnine koje su kolateral za NPE.

Procjena svih komercijalnih i stambenih nekretnina vrši se na pojedinačnom nivou ako je tržišna vrijednost veća od 1.956 hiljada BAM za CRE i iznad 782 hiljade BAM za RRE. Tržišna vrijednost onih s manjom vrijednošću preispituje se pomoću određenih statističkih metoda i alata.

Interne vrijednosti kolaterala (ICV) prikazane su u tabeli ispod za 31.12.2024. kao i za 31.12.2023.:

(000) BAM		
Raspodjela kolaterala	31.12.2024	31.12.2023
Izloženost	1.220.933	1.149.609
Interna vrijednost kolaterala (ICV)	51.547	64.044
od čega CRE	27.654	28.223
od čega RRE	15.056	18.510
od čega finansijski kolateral	1.005	1.582
od čega garancije	0	0
od čega drugo	7.832	15.729
Omjer pokrivenosti ICV	4,2%	5,6%

Najveći dio navedenih kolaterala je za kredite i potraživanja (nezatni kolaterali za druge vrste izloženosti). U odnosu na prethodnu godinu došlo je do smanjenja interno prihvaćene vrijednosti kolaterala najvećim dijelom usled značajnog smanjenja izloženosti kod nekoliko pravnih lica koje su bile osigurane kolateralom velike vrijednosti, te usled postepenog smanjenja portfolia kredita obezbijedenih hipotekom jer Banka unazad nekoliko godina ne plasira ove kredite. Navedeno je imalo za posledicu i smanjenje pokrivenost kolateralima što je i očekivano imajući u vidu fokus Banke na potrošačke kredite i kredite malim i srednjim preduzima.

(56) Tržišni rizik

56.1. Definicija

Tržišni rizici sastoje se od potencijalnih gubitaka koji proizilaze iz promjene u tržišnim cijenama. Banka strukturira rizike tržišnih cijena prema faktorima rizika u kamatnoj stopi, kreditnoj marži i valuti. Banka sprovodi sljedeće aktivnosti u procesu upravljanja tržišnim rizikom: identifikovanje, mjerenje, analizu i praćenje tržišnog rizika. Rizike tržišnih cijena mogu izazvati hartije od vrijednosti (i proizvodi slični hartijama od vrijednosti), novac i devizni proizvodi, derivati, zaštita od rizika deviznog kursa i zaštita od rizika od rezultata, imovina slična vlasničkim instrumentima ili iz upravljanja imovinom i vlasničkim instrumentima/obavezama.

56.2. Mjerenje rizika

Banka svakodnevno obračunava i prati tržišni rizik pomoću metoda rizika vrijednosti na osnovu jednodnevnog perioda držanja, s nivoom pouzdanosti od 99,0%. VaR mjera rizika procjenjuje potencijalni gubitak tokom datog perioda držanja HoV za određeni nivo pouzdanosti. VaR metodologija je statistički definisan pristup zasnovan na vjerovatnoći koji uzima u obzir nestabilnost tržišta kao i diverzifikaciju rizika prepoznavanjem kompenzacionih pozicija i korelacija između proizvoda i tržišta. Rizici se mogu konzistentno mjeriti na svim tržištima i proizvodima, a mjere rizika se mogu agregirati kako bi se došlo do jedinstvenog broja rizika. Jednodnevni VaR broj od 99,0% koji koristi Banka odražava vjerovatnoću od 99% da dnevni gubitak ne bi trebao premašiti nivo VaR-a iz izvještaja. VaR metodologija koja se koristi za procjenu dnevnih rizika je Monte Carlo simulacija sa 10.000 pokušaja, ili simulacija prema metodi varijanse-kovarijanse. Dok se metod varijanse-kovarijanse koristi za procjenu rizika kamatne stope za aktivnosti netrgovanja, Monte Carlo pristup se koristi za procjenu potencijalnih gubitaka drugih vrsta tržišnog rizika. Banka koristi VaR za evidentiranje potencijalnih gubitaka koji proizlaze iz promjena bezrizičnih stopa, kreditnih marži izdavaoca hartija od vrijednosti, deviznih kurseva i cijena akcija. Sve VaR metode počivaju na pretpostavci eksponencijalno ponderisanih pokretnih prosjeka i korelacija u faktorima tržišnog rizika prikupljenim za istorijski niz od 250 dana.

56.3. Pregled - rizik tržišnih cijena

RIZIK KAMATNE STOPE

Vrijednost izloženosti riziku kamatne stope za Banku na 31. decembar 2024. godine je 343 hiljada BAM (2023.: 476 hiljada BAM).

Profil kamatne stope za Banku sadrži sve stavke osjetljive na kamatne stope (imovina, obaveze i vanbilansne stavke u knjizi pozicija kojima se ne trguje) koje su ili ugovorno utvrđene, promjenjive ili se zasnivaju na biheioralnim pretpostavkama. Stohastički novčani tokovi prikazani su korištenjem jedinstvenih standarda i lokalnih modela za transakcije specifične za zemlju. Sve stavke osjetljive na kamate u Izvještaju o dobitku ili gubitku uzete su kao osnova za obračun ekonomske vrijednosti i mjera zasnovanih na prinosu, kao i drugih mjera kamatnog rizika u bankarskoj knjizi (eng. IRRBB), na osnovu stres scenarija i šokova kamatnih stopa. Stavke koje nisu osjetljive na kamate nisu uvrštene u obračun kamatnog rizika, nego su pokrivena u vezi s drugim faktorima rizika, kao što je rizik od učešća.

Regulatorni zahtjevi navode da uticaj koji na ekonomsku vrijednost kapitala (eng. EVE) ima šokove kamatnih stopa za paralelne +/-200 promjene baznih poena krive prinosa u ukupnim vlastitim sredstvima ne može biti veći od 20% osnovnog kapitala.

Promjena u sadašnjoj vrijednosti knjige banke s paralelnim povećanjem krive kamatne stope za 1 bazni bod u svim korpama dopijeva i valutama na 31. decembar 2024. godine iznosi 13 hiljada BAM (cijeli agregatni efekat ove simulacije kamatne stope) - agregatni efekat 2023. godine bio je 33 hiljada BAM.

RIZIK KURSNIH RAZLIKA

Baza podataka za utvrđivanje izloženosti riziku za devizni rizik zasnovana je na podacima iz regulatornog izvještaja kao i pozicijama po osnovu učešća, a sadrži operativne poslovne aktivnosti. Devizni rizik na taj način pokriva cjelokupni devizni rizik Banke. Glavni pokretač rizika kursnih razlika su CHF i DKK valute. Ukupno stanje otvorenih valutnih pozicija na 31. decembar 2024. godine je približno 629 hiljada BAM (2023: približno 133 hiljada BAM), pri čemu se većina pripisuje EUR valuti. VaR kursnih razlika bio je približno 1,8 hiljada BAM dnevno na 31. decembar 2024 (2023: 2,8 hiljada BAM), u intervalu pouzdanosti od 99%. Limit od 31.293 hiljada BAM ispoštovan je na 31. decembar 2024.

Banka nije imala značajnu izloženost deviznom riziku na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine. EUR nije analiziran s obzirom da je kurs BAM fiksno vezan za kurs EUR.

RIZIK VLASNIČKIH INSTRUMENTATA

Banka ima samo neznatne količine akcija u svom portfoliju. Var za rizik vlasničkih instrumenata u Banci iznosi 0 BAM na 31. decembar 2024. godine (rizičnost vrijednosti na 31. decembar 2023. godine: 0 BAM) s jednodnevnim periodom držanja i nivoom pouzdanosti od 99%.

RIZIK KREDITNE MARŽE

Rizik kreditne marže u Banci iznosi 53 hiljada BAM na 31. decembar 2024. godine s jednodnevnom rizičnosti vrijednosti i nivoom pouzdanosti od 99% (2023: 66 hiljada BAM). Ograničenje od 469 hiljade BAM je ispoštovano na 31. decembar 2024. Najveći faktor uticaja na rizik kreditne marže je držanje rezervi za likvidnost u formi hartija od vrijednosti u Banci. Pored praćenja VaR u odnosu na rizik kreditne marže, Banka prati i rizike koncentracije u portfoliju obveznica - u okviru odnosnih izvještaja o riziku, prate se koncentracije na bankarskom nivou portfolija obveznica, kao i koncentracije obveznica u kategorijama državnih obveznica, finansijskih obveznica i korporacijskih obveznica.

Sljedeća tabela predstavlja pregled iskorištenosti kapitala prema pokazateljima tržišnih rizika

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
Rizik kamatne stope	6.408	8.893
Rizik kreditne marže	998	1.226
Rizik deviznog kursa	33	52

Pad ukupne izloženosti tržišnom riziku se može posmatrati uopšteno kao efekat povećane stabilnosti i smanjene volatilnosti na finansijskim tržištima u 2024. godini, u poređenju sa 2023. godinom.

(57) Rizik likvidnosti

57.1. Definicija

Banka definiše rizik likvidnosti kao rizik od nemogućnosti potpunog ili blagovremenog ispunjenja obaveza dospjelih plaćanja, ili - u slučaju krize likvidnosti - rizik od refinansiranja samo po povećanim tržišnim stopama, ili od mogućnosti prodaje imovine samo po tržišnim cijenama ako je uvršten diskont.

57.2. Opšti zahtjevi

U Banci upravljanje likvidnošću na nivou banke je odgovornost Odjela upravljanja bilansom i riznica, a kontrola je pod Odjelom kontrole rizika.

Banka ima uspostavljeno planiranje hitne likvidnosti u pismenom obliku. Ono navodi procese i kontrolu ili instrumente zaštite od rizika koji su potrebni za sprečavanje neposrednih kriza ili prevazilaženje akutnih kriza. U slučaju krize likvidnosti, glavni prioriteti Banke su strogo održavanje solventnosti i sprečavanje štete po ugled Banke.

57.3. Kontrola rizika

Rezerva za likvidnost osigurava likvidnost Banke u svakom trenutku, čak i tokom kriznih situacija. Ta rezerva za likvidnost podliježe različitim scenarijima opterećenja za održavanje pregleda raspoloživih resursa likvidnosti. Pored toga, Banka održava svoj zaštitni sloj likvidnosti za stresne situacije, koji se sastoji od prihvatljivih hartija od vrijednosti za ECB i hartija od vrijednosti koje se mogu brzo prodati.

Tokom 2024. godine, koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR) kreće se između svog najnižeg nivoa od 367% u avgustu 2024. i svog najvišeg nivoa od 580% u decembru 2024. godine.

Ukupan kapacitet likvidnosne pokrivenosti ima sljedeću strukturu

	(000) BAM	
Kapacitet likvidnosne pokrivenosti	31.12.2024	31.12.2023
Novčanice i kovanice	31.469	31.119
Sredstva kod Centralne banke iznad obavezne rezerve	108.802	80.317
Visoko kvalitetne obveznice nivoa 1	71.125	59.639
Ukupno kapacitet likvidnosne pokrivenosti	211.396	171.075

Kontrola likvidnosti za Banku sprovodi se na lokalnom nivou s jedne strane i na centralnom nivou putem Holdinga s druge strane. Klasifikacije novčanih tokova sastoje se od determinističkih, stohastičkih, prognostičkih podataka (planirane ili budžetske prognoze) i nerelevantnih novčanih tokova na osnovu procjene i izvještavanja o manjku likvidnosti.

Svi nastali nedostaci u unaprijed utvrđenim razredima ročnosti porede se s potencijalom likvidnosne pokrivenosti - dobro diverzifikovan skup rezervi za likvidnost dostupnih za odgovarajuće upravljanje likvidnošću. Rezerve za likvidnost predmet su redovnog pregleda i, kako je opisano iznad, testiraju se raznim situacijama opterećenja (blage, snažne, teške/preživljavanje) pomoću simulacija.

Osim tekućih aktivnosti strukturalne kontrole, osigurano je poštivanje opštih regulatornih zahtjeva.

57.4. Pregled - likvidnosna situacija

Stanje likvidnosti Banke u 2024. godini bilo je stabilno, i nisu bile potrebne aktivnosti na tržištu kapitala.

Na 31. decembar 2024. godine, Banka je u okviru LCR izračuna evidentirala stabilan nivo depozita od oko 213.872 hiljada BAM. Na osnovu predviđenih priliva i odliva, očekuje se stabilno stanje likvidnosti u 2024. godini.

Koncentracija rizika likvidnosti u skladu je s diverzifikacijom finansiranja na osnovu glavnih proizvoda i najvažnijih valuta. Najveće pozicije u finansiranju, osim kapitala, su a-vista i oročeni depoziti. Najvažnija valuta u finansiranju su BAM i EUR. Proizvodi i valute prate se kroz različite vremenske korpe i vremenske okvire.

Uz to, Banka prati uticaj klijenata s velikim obimom poslovanja: deset najvećih depozitara koji se upoređuju sa obimom ukupnih finansijskih obaveza.

U tabelama ispod nalazi se pregled ugovorenih nediskontovanih novčanih tokova po osnovu obaveza Banke:

(000) BAM

31. 12. 2024	Knjigovodstvena vrijednost	Ugovoreni novčani tok	dnevno dospijeće ili bez dospijeća	do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	> 5 godina
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	869.362	880.074	561.297	50.617	163.465	104.691	4
Depoziti klijenata	831.823	838.334	554.955	48.589	159.905	74.881	4
Depoziti banaka	13.999	15.126	262	275	837	13.752	0
Obaveze po kreditima	15.471	18.545	68	1.574	2.186	14.717	0
Ostale finansijske obaveze	8.069	8.069	6.012	179	537	1.341	0
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	94.339	94.339	94.339	0	0	0	0
Finansijske garancije	10.578	10.578	10.578	0	0	0	0
Ostale potencijalne obaveze	46.899	46.899	46.899	0	0	0	0
Ukupno	1.021.178	1.031.890	713.113	50.617	163.465	104.691	4

(000) BAM

31. 12. 2023	Knjigovodstvena vrijednost	Ugovoreni novčani tok	dnevno dospijeće ili bez dospijeća	do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	> 5 godina
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	828.711	835.608	512.680	46.867	156.169	118.278	1.614
Depoziti klijenata	793.718	797.841	506.431	45.007	151.798	94.600	5
Depoziti banaka	14.005	16.236	227	310	837	14.862	0
Obaveze po kreditima	13.905	14.448	255	1.399	3.080	8.105	1.609
Ostale finansijske obaveze	7.083	7.083	5.767	151	454	711	0
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	86.419	86.419	86.419	0	0	0	0
Finansijske garancije	12.027	12.027	12.027	0	0	0	0
Ostale potencijalne obaveze	45.270	45.270	45.270	0	0	0	0
Ukupno	972.427	979.324	656.396	46.867	156.169	118.278	1.614

(58) Operativni rizik

58.1. Definicija

Banka definiše operativni rizik (OpRisk) kao rizik od gubitaka koji proizlaze iz neadekvatnih ili neuspješnih internih procesa, sistema, ljudi ili vanjskih faktora. Ova definicija uključuje pravni rizik, ali isključuje reputacioni rizik i strateški rizik.

58.2. Opšti zahtjevi - Okvir upravljanja operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom (ORM) je u središtu poslovanja banke i integriše prakse upravljanja rizikom u procese, sisteme i kulturu.

Snažan okvir za upravljanje operativnim rizikom koji uključuje identifikovanje, mjerenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o operativnom riziku pruža mehanizam za pregovaranje i efektivnu eskalaciju pitanja što vodi ka boljem upravljanju rizikom i jačanju institucionalne otpornosti.

Sveobuhvatno prikupljanje podataka, koje podržava okvir, omogućava analizu kompleksnih pitanja i olakšava preduzimanje prilagođenih aktivnosti za ublažavanje rizika.

Upravljanje operativnim rizikom je neprekidan ciklični proces koji uključuje samoprocjenu rizika i kontrole, donošenje odluka o riziku, analizu scenarija i provođenje kontrole rizika, što rezultira prihvatanjem, ublažavanjem ili izbjegavanjem rizika.

58.3. Praćenje rizika

Tim kontrole nefinansijskih rizika podnosi redovno izvještaje relevantnim odborima (na mjesečnoj osnovi Izvršnom odboru grupe za rizik i na kvartalnoj osnovi Upravi, Nadzornom odboru, Odboru za reviziju, Odboru za rizike i OpRisk odboru) u cilju obezbjeđivanja pregleda situacije sa aspekta izloženosti operativnom riziku, kako bi se omogućilo adekvatno upravljanje odnosnim rizikom i integrisanje upravljanja operativnim rizikom u procese Banke.

58.4. Izloženost i pregled kapitala

Operativni rizik, u svom cikličnom procesu, pokazuje promjene u realizaciji gubitaka koje utiču na upravljanje operativnim rizikom što je vidljivo kroz prikupljanja podataka o gubitku i procese samoprocjene rizika i kontrola, koji su ujedno i dva osnovna alata u upravljanju operativnim rizikom.

Operativni rizik u vezi sa kapitalnim zahtjevom Pillar 1 (Prvi stub) računa se na osnovu Pristupa osnovnog pokazatelja, (eng. BIA), a u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka (koristeći relevantni pokazatelj). Model mjerenja operativnog rizika za ICAAP računa se na isti način kao za Pillar 1 i uključuje pravni rizik te ostale podtipove operativnih rizika za koje se odredi značajnost za potrebe Pillar 2 (Drugog stuba).

(59) Ostali rizici

Sljedeće vrste rizika su pokrivena kapitalom pod „Ostalim rizicima“:

- Reputacijski rizik,
- Makroekonomski rizici/sistemi,
- Poslovni rizik/Strateški rizik,
- Rizik profitabilnosti,
- Rizik usklađenosti/Regulatorni rizik.

Za materijalne „Ostale rizike“, ekonomski kapital se uzima u obzir pri izračunu kapaciteta za preuzimanje rizika.

Rizici životne sredine, društva i upravljanja (ESG)

ESG rizici obuhvataju sve rizike koji proizilaze iz potencijalnih negativnih uticaja, direktnih ili indirektnih, na životnu sredinu, ljude i zajednice i uopšteno sve zainteresovane strane, pored onih koji proističu iz korporativnog upravljanja. ESG rizik može uticati na profitabilnost, reputaciju i kreditni kvalitet i može dovesti do pravnih posledica.

Banka se najprije fokusira na upravljanje rizikom životne sredine. Zbog granularnosti i diverzifikacije kreditnog portfolija, ne postoji neposredna materijalna prijetnja kvalitetu imovine, dok potencijalni uticaj na makroekonomiju znači da će Banka biti uglavnom afektirana putem makroekonomskih kanala prenosa.

Akutni i hronični klimatski i ekološki rizici već utiču na makroekonomske pokazatelje, pri čemu ozbiljnost ovog uticaja u srednjoročnom i dugoročnom periodu u velikoj mjeri zavisi od mjera poduzetih za suzbijanje klimatskih promjena.

Iako nije identifikovana nikakva neposredna opasnost za Banku, neizvjesnost ESG rizika zahtijevaju kontinuirano praćenje.

Banka je već identifikovala industrije koje su i mogle bi u budućnosti biti pogođene klimatskim i ekološkim rizicima, ali na kraju 2024. godine kreditni portfolio ne pokazuje nikakvu koncentraciju u tim industrijama, a mjere se uvode za praćenje i ograničavanje takvih izloženosti.

U okviru operativnog procesa odobravanja kredita, Banka je definisala mjere za prepoznavanje potencijalnog uticaja klimatskog i ekološkog rizika na kvalitet imovine klijenata u pogođenim industrijama. Odgovarajuća procjena je neophodna kako bi se spriječile potencijalne finansijske, pravne ili reputacione posljedice po banku koje bi mogle nastati u slučaju da Banka podržava finansiranje dotične kompanije.

Nakon što se analiziraju gore navedeni aspekti i u slučaju da se ta transakcija podržava implementira se/uspostavlja adekvatan sistem ublažavanja i praćenja koji će osigurati kontrolu nad transakcijom.

(60) Pravni rizik

Kako bi naplatila potraživanja po zajmovima, garancijama, akreditivima ili drugim osnovama, Banka ima ukupno 5.827 aktivna pravna spora u ukupnoj vrijednosti od 86.467 hiljada BAM koje vodi Odjel upravljanje rizikom - Tim naplate.

60.1. Pasivni sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2024. godine bilo je 62 otvorenih sudskih postupaka protiv Banke, ukupne nominalne vrijednosti 15.530 hiljada BAM, ne računajući potencijalne zakonske zatezne kamate. Ukupan broj pasivnih sudskih sporova, te ukupna vrijednost spora značajno se smanjila se u 2024. godini.

U 2024. godini Banka nije imala značajnih neplaniranih troškova vezanih za pasivne sudske sporove.

Banka procjenjuje iznos rezervisanja za troškove u vezi sudskih postupaka. Procjena se temelji na procijenjenoj vjerovatnoći budućih novčanih tokova koji proizlaze iz prošlih zakonskih ili drugih proizašlih obaveza. Banka je za sudske postupke i potraživanja na dan 31. decembar 2024. godine rezervisala sredstva u iznosu od 254 hiljada BAM, što Uprava smatra dovoljnim iznosom za rizike gubitka pasivnih postupaka.

Strategije postupanja Banke u sudskim postupcima redovno se uspostavljaju, te je uspostavljeno adekvatno pravno zastupanje i koordinacija odbrane Banke, kao i postupak vansudskog rješavanja sporova, evidentiranje i izvještavanje o parnicama i zahtjevima. To je rezultiralo okončanjem većeg broja postupaka sa pozitivnim ishodom za Banku i z smanjenjem ukupne vrijednosti sudskih sporova.

U nastavku je pregled sudskih sporova sa stanjem na dan 31.12.2024

Vrsta postupka	Broj predmeta	Vrijednost spora	(000) BAM
			Rezervisanja
Naknada štete	8	13.953	0
Sticanje bez osnova	4	2	0
Radni spor	8	63	181
Stara devizna štednja	3	216	66
Utvrdjenje	32	1.157	0
Valutna klauzula/marža	6	132	7
Isplata duga	1	7	0
Ukupno	62	15.530	254

60.2. Praćenje i formiranje rezervisanja sa sudske sporove

Rezervisanja za sudske sporove koji je svojstven pasivnom sudskom postupku, posebno rizik od gubitka predmeta i povezanih troškova, generalno se izračunavaju u skladu sa važećim međunarodnim računovodstvenim principima. Shodno tome, nije potrebno formiranje rezervisanja ako će Banke vrlo vjerovatno dobiti postupak. Ako je vjerovatnoća uspjeha ispod 50%, rezervisanja se moraju formirati. Odjel pravnih poslova je upoznata sa predmetom i/ili spoljni procjenitelji su odgovorni za procjenu šansi za uspjeh. Ovo posljednje se posebno primjenjuje u slučaju posebno složenih predmeta ili posebno visokih iznosa u sporu. Pored ovih opštih uslova, zakonske odredbe se formiraju i za posebno složene i/ili pravne sporove visokog profila, koji naravno nose veći inherentni pravni rizik.

Pored pravne baze podataka, u kojoj se podaci mogu vidjeti na dnevnom nivou, aktivno se pripremaju redovni izvještaji o lokalnoj pravnoj situaciji i najnovijim dešavanjima u nerješanim pravnim postupcima, kao i ad-hoc izvještaji o novim pravnim sporovima. Rezultirajuća inventarizacija omogućava, u bilo kom trenutku, pregled ukupnog broja nerješanih sudskih postupaka, kao i pravnog rizika svojstvenog ovim postupcima (mjereno šansama za uspjeh), evidentiranje rezervisanja u odgovarajućem iznosu, efikasno praćenje promjena i donošenje mjera, ako je potrebno.

Dodatne informacije koje zahtjevaju objelodanjivanje

(61) Analiza preostalih dospjeća

(000) BAM

Analiza preostalog dospjeća 31.12.2024	dnevno ili bez dospjeća	do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	> 5 godina	do 1 godine	preko 1 godine	Ukupno
Novac i novčana sredstva	267.707	0	0	0	0	267.707	0	267.707
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	58.019	0	0	7.442	0	58.019	7.442	65.461
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	10.195	99.234	130.782	319.402	153.552	240.211	472.954	713.165
Materijalna imovina	21.422	0	0	0	0	21.422	0	21.422
Nematerijalna imovina	4.323	0	0	0	0	4.323	0	4.323
Poreska imovina	2.291	0	0	0	0	2.291	0	2.291
Tekuća poreska imovina	630	0	0	0	0	630	0	630
Odložena poreska imovina	1.661	0	0	0	0	1.661	0	1.661
Ostala imovina	2.274	0	0	0	0	2.274	0	2.274
Ukupno	366.231	99.234	130.782	326.844	153.552	596.247	480.396	1.076.643
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	558.261	49.766	159.717	101.614	4	767.744	101.618	869.362
Rezervisanja	708	1.737	979	480	50	3.424	530	3.954
Poreske obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0
Tekuće poreske obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0
Odložene poreske obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostale obaveze	3.135	2.042	0	90	0	5.177	90	5.267
Ukupno	562.104	53.545	160.696	102.184	54	776.345	102.238	878.583

(000) BAM

Analiza preostalog dospjeća 31.12.2023	dnevno ili bez dospjeća	do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	> 5 godina	do 1 godine	preko 1 godine	Ukupno
Novac i novčana sredstva	182.681	80.382	0	0	0	263.063	0	263.063
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	63.027	0	0	0	0	63.027	0	63.027
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	12.054	67.205	130.156	305.647	143.046	209.415	448.693	658.108
Materijalna imovina	20.542	0	0	0	0	20.542	0	20.542
Nematerijalna imovina	4.093	0	0	0	0	4.093	0	4.093
Poreska imovina	1.997	0	0	0	0	1.997	0	1.997
Tekuća poreska imovina	0	0	0	0	0	0	0	0
Odložena poreska imovina	1.997	0	0	0	0	1.997	0	1.997
Ostala imovina	1.834	0	0	61	0	1.834	61	1.895
Ukupno	286.228	147.587	130.156	305.708	143.046	563.971	448.754	1.012.725
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	512.615	46.378	152.452	115.688	1.578	711.445	117.266	828.711
Rezervisanja	637	116	656	1.164	28	1.409	1.192	2.601
Poreske obaveze	1.768	0	0	0	0	1.768	0	1.768
Tekuće poreske obaveze	1.768	0	0	0	0	1.768	0	1.768
Odložene poreske obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostale obaveze	2.935	1.910	0	102	0	4.845	102	4.947
Ukupno	517.955	48.404	153.108	116.954	1.606	719.467	118.560	838.027

Preostalo dospjeće odnosi se na period između datuma izvještavanja i očekivanog datuma plaćanja za potraživanje ili obavezu. Kada potraživanja ili obaveze dospjevaju u djelomičnim iznosima, preostalo dospjeće prijavljuje se posebno za svaki djelomični iznos. Predstavljena je analiza povrata ili izmirenja do 1 godine nakon datuma izvještavanja i više od 1 godine nakon datuma izvještavanja, kako se traži u MRS 1. Podjela po preostalim dospjećima zasniva se na knjigovodstvenim iznosima uvrštenim u Izvještaj o finansijskom položaju.

(62) Lizing kod kojih je Banka korisnik lizinga

Banka ima u lizingu većinu svojih kancelarija i poslovnica prema različitim ugovorima o lizingu. Banka takođe ima u lizingu opremu i vozila. Većina ugovora o lizingu zaključena je prema uobičajenim uslovima i sadrži klauzule o usklađenosti cijena u skladu s tržišnim uslovima za zakup poslovnih prostora. Ugovori o lizingu se obično prave za dogovorene periode. Opcije produženja i ukidanja ugovora, uključene su u brojne ugovore o zakupu nekretnina i opreme. Nisu nametnuta nikakva ograničenja korisniku lizinga zaključenjem ovih ugovora. Ne postoje ugovori o lizingu s promjenjivim plaćanjima osim onih u zavisnosti od indeksa ili stope. Za više podataka o ugovorima o lizingu pogledati Napomenu (6) Lizing, kao i Napomenu (4) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih nezvjesnosti u vezi s procjenama.

Ugovori o lizingu ne sadrže klauzule koje utiču na sposobnost Banke da plaća dividende, vrši transakcije za finansiranje duga ili zaključuje druge ugovore o lizingu.

Banka je imala ukupna plaćanja za lizing u iznosu od 1.058 hiljada BAM (2023: 1.265 hiljada BAM) .

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
Plaćanje glavnice lizing obaveze	-749	-653
Plaćanje kamate lizing obaveze	-54	-45
Plaćanje kratkoročnog i lizinga male vrijednosti koji nisu uključeni lizing obavezu	-255	-567
Ukupno	-1.058	-1.265

Analiza nediskontovanog dospijeca obaveza lizinga prema MSFI 16 bila je kako slijedi:

	(000) BAM	
Analiza dospijeca - ugovorni nediskontovani novčani tok	31.12.2024	31.12.2023
do 1 godine	797	653
od 1 godine do 5 godina	1.399	1.228
više od 5 godina	0	0
Ukupno nediskontovane obaveze lizinga	2.196	1.881

Trošak koji se odnosi na plaćanja koja nisu uključena u obavezu lizinga je kako slijedi:

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
Kratkoročni lizing	118	112
Lizing male vrijednosti	137	455
Ukupno	255	567

(63) Lizing kod kojih je Banka davalac lizinga

Buduće očekivane naplate po operativnom lizingu za svaku godinu prikazane su kako slijedi:

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
do 1 godine	37	13
od 1 godine do 5 godina	13	0
više od 5 godina	0	0
Ukupno	50	13

Prihod po osnovu zakupa za poslovnu 2024.godinu za Banku iznosi 56 hiljada BAM (u 2023: 242 hiljada BAM).

(64) Imovina/obaveze izražene u stranim valutama

Sljedeći iznosi u Izvještaju o finansijskom položaju izraženi su u stranim valutama:

	31.12.2024	31.12.2023
	(000) BAM	
Imovina	1.076.643	1.012.725
od čega EUR	221.675	292.541
od čega USD	18.044	12.426
od čega CHF	14.286	10.942
od čega BAM	820.908	694.476
od čega RSD	39	39
od čega HRK	0	0
od čega ostale valute	1.691	2.301
Obaveze	878.583	838.027
od čega EUR	319.572	332.943
od čega USD	18.028	12.438
od čega CHF	14.073	10.871
od čega BAM	525.464	479.634
od čega RSD	0	0
od čega HRK	0	0
od čega ostale valute	1.446	2.141

Iznos obaveza izražen u stranim valutama ne uključuje vlasničke instrumente u stranoj valuti. Većina razlika između neto iznosa po valutama zaštićena je od deviznog rizika putem valutnih swapova (FX swap) i terminskih transakcija.

(65) Potencijalne obaveze i druge obaveze koje nisu uvrštene u Izvještaj o finansijskom položaju

Sljedeće bruto obaveze koje nisu uvrštene u Izvještaj o finansijskom položaju postojale su na datum izvještavanja:

	31.12.2024	31.12.2023
	(000) BAM	
Potencijalne kreditne obaveze	94.339	86.419
Finansijske garancije, date	10.578	12.027
Druge potencijalne obaveze, date	46.899	45.270
Ukupno	151.816	143.716

Pozicija drugih potencijalnih obaveza, datih uključuje uglavnom nefinansijske garancije, kao što su garancije za ispunjenje obaveza ili jamstvene garancije i garantni okviri.

Potencijalne obaveze u odnosu na sudske postupke

Banka se suočava s pasivnim sudskim postupcima u kojima su klijenti podnijeli tužbene zahtjeve protiv Banke u kojima su tražili naknadu za štetu, uglavnom u vezi s valutnom klauzulama i klauzulama o jednostranim izmjenama kamatne stope. Ne vrše se nikakva dalja objavljivanja u skladu sa MRS 37.92 za zaštitu položaja Banke u ovim pravnim sporovima.

(66) Objelodanjivanja fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prenos duga redovnom transakcijom između učesnika na tržištu na datum mjerenja. Banka koristi različite tehnike procjene da bi odredila fer vrijednost. MSFI 13 utvrđuje hijerarhiju fer vrijednosti u odnosu na inpute i pretpostavke koje se koriste za mjerenje finansijske i nefinansijske imovine i obaveza po fer vrijednosti. Uočljivi inputi odražavaju tržišne podatke dobijene iz nezavisnih izvora, dok neuočljivi inputi odražavaju pretpostavke Banke. Ova hijerarhija daje najveći prioritet vidljivim inputima kada su dostupni, a najniži prioritet neuočljivim inputima. Banka uzima u obzir relevantne i vidljive inpute u svojim procjenama, gdje je to moguće.

Hijerarhija fer vrijednosti se sastoji od slijedećih nivoa:

- Kotirane cijene na aktivnim tržištima (Nivo I) - Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima najbolje se utvrđuje putem kotiranih cijena identičnih finansijskih instrumenata gdje te kotirane cijene predstavljaju tržišne vrijednosti/cijene korištene u redovnim transakcijama. To se koristi prvenstveno za vlasničke instrumente kojima se trguje na aktivnom tržištu, dužničke instrumente kojima se trguje na međubankovnom tržištu i kotirane derivate.
- Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara (Nivo II) - Ako nema kotiranih cijena za pojedinačne finansijske instrumente, tržišne cijene uporedivih finansijskih instrumenata ili prihvaćeni modeli mjerenja koji primjenjuju direktno ili indirektno uočljive cijene ili parametre (kamatne stope, krivulje prinosa, implicirane volatilnosti i kreditni rasponi) moraju se koristiti za utvrđivanje fer vrijednosti. Ovaj nivo uključuje većinu OTC derivata i nekotiranih dužničkih instrumenata. Finansijski instrument je klasifikovan u Nivo II ako su svi značajni podaci u vrednovanju uočljivi na tržištu.
- Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara (Nivo III) - Ova kategorija uključuje finansijske instrumente za koje nema uočljivih tržišnih stopa ili cijena. Fer vrijednost se stoga utvrđuje korištenjem modela mjerenja i neuočljivih podataka (obično interno dobijenih kreditnih raspona) koji su adekvatni za odnosni finansijski instrument. Ovi modeli koriste upravljačke pretpostavke i procjene u zavisnosti od transparentnosti utvrđivanja cijena i složenosti finansijskog instrumenta. Finansijski instrument klasifikovan je u nivo III ako jedan ili više značajnih podataka nisu direktno uočljivi na tržištu.

Modeli vrednovanja redovno se revidiraju, potvrđuju i kalibriraju. Sva vrednovanja vrše se nezavisno od odjela za trgovanje.

Kraj izvještajnog perioda utvrđen je kao vrijeme reklasifikacije između različitih nivoa hijerarhije fer vrijednosti.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrumenti prijavljeni su pod nivoom I ako su cijene kotirane na aktivnom tržištu. Ako nema raspoloživih kotiranih cijena, one se prijavljuju pod nivoom III. Modeli vrednovanja uključuju metodu usklađene neto vrijednosti imovine, pojednostavljeni pristup prihoda, diskontni model dividendi i višestruku metodu društva.

Derivati

Fer vrijednost derivata koji nisu opcije utvrđena je diskontovanjem odnosnih novčanih tokova s odnosnim krivuljama prinosa. Oni se prijavljuju pod nivoom II ako se mjere na osnovu faktora uočljivih podataka. Ako se koriste neuočljivi faktori značajnih podataka, ti derivati se prijavljuju pod nivoom III. Fer vrijednost strukturiranih finansijskih proizvoda obračunava se u skladu s vrstom uvrštenog derivata korištenjem modela mjerenja; oni se prijavljuju pod nivoom II ili nivoom III u zavisnosti od korištenih faktora podataka

Dužnička finansijska imovina i obaveze

Metoda korištena za mjerenje dužničke finansijske imovine i obaveza zavisi od likvidnosti na odnosnom tržištu. Likvidni instrumenti mjereni na osnovu relevantne tržišne vrijednosti prijavljuju se pod nivoom I. Fer vrijednost se utvrđuje korištenjem tehnika vrednovanja pri čemu se očekivani novčani tokovi diskontuju krivuljama usklađene riziko premije u slučaju da nema aktivnog tržišta. Približnost korištene krivulje riziko premije utvrđuje da li se ti instrumenti prijavljuju pod nivoom II ili nivoom III. Prijavljuju se pod nivoom III u slučaju da se koristi značajna, neuočljiva riziko premija. Tržišne cijene utvrđene ili pri niskoj učestalosti ili samo iz jednog izvora prijavljuju se pod nivoom III.

66.1. Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji se vode po fer vrijednosti

U tabeli ispod prikazana je raspoređenost finansijskih instrumenata vođenih po fer vrijednosti na njihov nivo u hijerarhiji fer vrijednosti.

(000) BAM

	Nivo I - kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	Ukupno
31.12.2024				
Imovina				
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	39.674	25.465	322	65.461
Vlasnički instrumenti	0	79	322	401
Dužnički vrijednosni papiri	39.674	25.386	0	65.060
Ukupno	39.674	25.465	322	65.461

(000) BAM

	Nivo I - kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	Ukupno
31.12.2023				
Imovina				
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	38.622	24.083	322	63.027
Vlasnički instrumenti	0	77	322	399
Dužnički vrijednosni papiri	38.622	24.006	0	62.628
Ukupno	38.622	24.083	322	63.027

Transferi između nivoa I i nivoa II

Banka priznaje transfere između nivoa hijerarhije fer vrijednosti na kraju izvještajnog perioda tokom kojeg finansijski instrument više ne ispunjava opisane kriterijume za kategorizaciju u odgovarajućem nivou.

U tekućem izvještajnom periodu došlo do transfera dužničkih hartija između nivoa I i nivoa II.

Usklađivanje vrijednosti imovine u nivou III na 31. decembar 2024. godine bilo je kako slijedi:

(000) BAM

	01.01.	Dobici/ gubici vrednovanja- kroz dobitak ili gubitak	Dobici/ gubici vrednovanja- kroz ostali ukupan rezultat	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Transfer u/iz nivoa I	31.12.
2024							
Imovina							
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	322	0	0	0	0	0	322
Vlasnički instrumenti	322	0	0	0	0	0	322
Ukupno	322	0	0	0	0	0	322

Usklađivanje vrijednosti imovine u nivou III na 31. decembar 2023. godine bilo je kako slijedi:

(000) BAM

2023	01.01.	Dobici/ gubici vrednovanja-kroz dobitak ili gubitak	Dobici/ gubici vrednovanja-kroz ostali ukupan rezultat	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Transfer u/iz nivoa I	31.12.
Imovina							
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	205	0	117	0	0	0	322
Vlasnički instrumenti	205	0	117	0	0	0	322
Ukupno	205	0	117	0	0	0	322

Metode mjerenja korištene za utvrđivanje fer vrijednosti stavki Nivoa II i Nivoa III

Prihvaćeni modeli mjerenja prema MSFI 13 su tržišni pristup, troškovni pristup i prihodovni pristup. Metoda mjerenja koja koristi tržišni pristup zasniva se na identičnoj ili uporedivoj imovini i obavezama. Sa prihodovnim pristupom, budući novčani tokovi, rashodi ili prihod diskontovani su na datum mjerenja. Fer vrijednost utvrđena na ovaj način odražava trenutna tržišna očekivanja za te buduće iznose. Ona prvenstveno obuhvata modele trenutne vrijednosti i modele opcije cijena koji se koriste za mjerenje finansijskih instrumenata ili novčanih tokova na bazi opcija. Troškovni pristup se ne koristi.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata s kratkim rokovima, gdje je knjigovodstveni iznos adekvatno približan fer vrijednosti, nije zasebno utvrđena.

Sljedeće tehnike mjerenja koriste se za stavke koje se mjere interno na osnovu modela:

- Sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova (metoda diskontnog novčanog toka) - Stavke Nivoa II i III kojima se ne trguje na aktivnim tržištima, ali kada su datum i iznos novčanih tokova poznati, mjere se po trenutnoj vrijednosti budućih novčanih tokova. Diskontovanje uzima u obzir riziko premiju. Svi značajni faktori podataka su uočljivi za instrumente Nivoa II dok se neki značajni parametri ne mogu direktno posmatrati za Nivo III.
- Modeli mjerenja opcija - Postojeći portfelj stavki Nivoa III uključuje novčane tokove s iznosima vezanim na različite tržišne varijable kao što su stope zamjene, berzanski indeksi i kursne stope, ili sa datumima koji ne mogu biti utvrđeni. Prihvaćeni modeli mjerenja kamata i opcija kalibrirani svakodnevno s tržišnim podacima (cijene opcije zamjene, tržišne cijene, kursne stope) koriste se za mjerenje tih novčanih tokova.

Neuočljivi faktori podataka za stavke Nivoa III:

- Volatilnosti i korelacije - Volatilnosti su važni parametri podataka za sve modele mjerenja opcija. Volatilnosti se dobivaju iz tržišnih podataka korištenjem prihvaćenih modela.
- Riziko premije - Premije kreditnog rizika ukazuju na rizik od neispunjenja obaveza klijenta. One daju informacije o očekivanom gubitku ako klijent ne ispuni obaveze i time odražava gubitak zbog neispunjenja obaveza i vjerovatnoću neispunjenja obaveza. Za neke klijente, riziko premije se mogu posmatrati direktno na tržištu. Kada CDS krivulje koje se odnose na jedan subjekat nisu na raspolaganju za klijenta, riziko premije moraju biti procijenjene na osnovu sličnosti po druge klijente ili na osnovu zemlje i sektora klijenta. Povećanje (smanjenje) premija kreditnog rizika smanjilo bi (povećalo) fer vrijednost.
- Gubitak zbog neispunjenja obaveza - Gubitak zbog neispunjenja obaveza je parametar koji nikada nije direktno uočljiv prije neispunjenja obaveza subjekta.
- Vjerovatnoća neispunjenja obaveza - Riziko premije i gubitak zbog neispunjenja obaveza koriste se za procjenu vjerovatnoće neispunjenja obaveza, što se koristi za moguće usklađenosti fer vrijednosti.

Usklađenost fer vrijednosti

Usklađenost kreditne vrijednosti (CVA) i usklađenost vrijednosti duga (DVA) se izvještavaju za sve OTC derivate. Obračun se zasniva na simulaciji Monte Carlo budućih zamjenskih vrijednosti (izloženost), uzimajući u obzir učinke CSA ugovora (sporazum o osiguranju od rizika, CSA) po pravcu. Rezultat toga je raspodjela zamjenskih vrijednosti za sve buduće datume. Za utvrđivanje CVA, apsolutne očekivane vrijednosti od pravaca pozitivne izloženosti množe se marginalnim vjerovatnoćama neispunjenja obaveza ugovorne strane i diskontuju. DVA, s druge strane, utvrđuje se množenjem i diskontovanjem apsolutnih očekivanih vrijednosti iz pravaca negativne izloženosti marginalnim vjerovatnoćama neispunjenja obaveza banke.

Za ugovorne strane s ugovorom o kolateralu, CVA i DVA moraju biti obračunate na nivou portfolija. Obračun uzima u obzir ugovorne parametre kao što su minimalni iznos prenosa, prag, zaokružnje i netiranje. Relativni CVA pristup koristi se za dodjelu CVA portfolija konkretnim stavkama. Ovdje, CVA portfelj se raspoređuje proporcionalno pojedinačnim CVA. Puni CVA pristup primjenjuje se na stavke koje nisu osigurane kolateralom. Ovaj pristup obračunava CVA na nivou pojedinačne stavke. Princip redoslijeda otplate koristi se za utvrđivanje vjerovatnoća neispunjenja obaveza. Prvo, vjerovatnoće neispunjenja obaveza izvode se iz krivulja CDS. Sintetičke krivulje koriste se ako nema raspoloživih krivulja koje se odnose na jedan subjekat; i sastoje se od krivulja specifičnih za zemlju i internog rejtinga.

OIS diskontovanje

Banka mjeri derivat uzimajući u obzir uticaje bazne marže računa primjenom različitih kamatnih krivulja za obračun terminskih stopa i diskontnih faktora (okvir s više krivulja). Prema trenutnim tržišnim standardima, prekonoćne indeksne stope razmjene (OIS kamatne stope) koriste se za diskontovanje u mjerenju OTC derivata osiguranih kolateralom. Međuvalutna bazna marža uzima se u obzir za devizne zamjene, gdje su kolateral i novčani tokovi u različitim valutama.

66.2. Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji se ne vode po fer vrijednosti

Knjigovodstveni iznosi priznatih finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti upoređuju se sa odgovarajućim donjim vrijednostima:

					(000) BAM	
31.12.2024	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Razlika	Nivo I - kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara
Imovina						
Novac i novčana sredstva	267.707	267.738	31	0	0	267.738
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	713.165	753.314	40.149	0	36.787	716.527
Kredit i potraživanja	676.589	716.527	39.938	0	0	716.527
Obveznice	36.576	36.787	211	0	36.787	0
Ukupno	980.872	1.021.052	40.180	0	36.787	984.265
Obaveze						
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	869.362	870.621	1.259	0	0	870.621
Depoziti	845.822	845.835	13	0	0	845.835
Uzeti krediti	15.471	16.717	1.246	0	0	16.717
Ostale finansijske obaveze	8.069	8.069	0	0	0	8.069
Ukupno	869.362	870.621	1.259	0	0	870.621

					(000) BAM	
31.12.2023	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Razlika	Nivo I - kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara
Imovina						
Novac i novčana sredstva	263.063	263.046	-17	0	0	263.046
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	638.454	676.367	18.259	0	19.654	656.713
Kredit i potraživanja	638.454	656.713	18.259	0	0	656.713
Obveznice	19.654	19.654	0	0	19.654	0
Ukupno	901.517	939.413	18.242	0	19.654	939.413
Obaveze						
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	828.711	822.511	-6.200	0	0	822.511
Depoziti	807.723	802.027	-5.696	0	0	802.027
Uzeti krediti	13.905	13.401	-504	0	0	13.401
Ostale finansijske obaveze	7.083	7.083	0	0	0	7.083
Ukupno	828.711	822.511	-6.200	0	0	822.511

Finansijskim instrumentima koji nisu vođeni po fer vrijednosti ne upravlja se na osnovu fer vrijednosti i njihove fer vrijednosti obračunavaju se samo u svrhe objavljivanja i ne utiču na Izvještaj o finansijskom položaju i Izvještaj o dobitku ili gubitku. Fer vrijednost potraživanja i obaveza utvrđuje se u skladu sa trenutnom vrijednosti budućih novčanih tokova. Iznosi riziko premije za potraživanja zavise od internog ili eksternog rejtinga dužnika uzimajući u obzir rizik zemlje. Za obaveze, vlastiti kreditni raspon uzima se u obzir u diskontnom faktoru. Zbog činjenica da kreditne obaveze Banke nisu plasirane na tržište, obračun krivulja kreditnog raspona za nadređene neosigurane obaveze zasniva se na krivuljama kotirane zamjene kreditnog rizika ili kreditnim rasponima iz nadređenih neosiguranih obveznica u ponderisanoj ravnopravnoj grupi koja se sastoji od bankarskih grupa koje posluju u CSEE čija su tržišta i procijenjeni kreditni položaj su što sličniji sa Bankom. Za pokrivene obaveze korištena je krivulja ponderiranog kreditnog raspona od raspoloživih obveznica pokrivenih referentnom vrijednosti iz ravnopravne grupe. Zbog postojećih nesigurnosti postoji širok raspon za fer vrijednosti koje trebaju biti utvrđene.

Uprava je procijenila da fer vrijednost novčanih pozicija približno odgovara njihovim knjigovodstvenim iznosima uglavnom zbog kratkoročnih dospjeća na tim instrumentima.

(67) Derivatni finansijski instrumenti

67.1. Derivati koji se drže za trgovanje

Sljedeće transakcije još uvijek nisu izmirene na datum izvještavanja:

	(000) BAM	
	Nominalni iznos	
	31.12.2024	31.12.2023
Devize i zlato		
OTC ostalo	15.647	7.823

	31.12.2024			31.12.2023		
	Fer vrijednosti			Fer vrijednosti		
	Nominalni iznos	Pozitivne	Negativne	Nominalni iznos	Pozitivne	Negativne
Devize i zlato						
OTC-proizvodi	15.647	0	0	7.823	0	0
OTC ostalo	0	0	0	7.823	0	0

Volumen knjige trgovanja Banke može se prikazati kako slijedi:

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
Derivati u knjizi trgovanja (nominalni iznos)	15.647	7.823
Dužničke hartije od vrijednosti (knjigovodstveni iznos)	0	0
Volumen knjige trgovanja	15.647	7.823

(68) Objelodanjivanje povezanih lica

U skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom ("MRS") 24: "Objelodanjivanje povezanih lica", povezane strane su strane ili subjekti koji predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika, kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno sa drugim subjektima (što uključuje maticu, zavisne subjekte i sestrinska društva);
- pridružene osobe - društva u kojima Banka ima značajan uticaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju s Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontroliranje aktivnosti Banke, uključujući direktore i službene osobe Banke i članove njihovih užih porodica; i
- društva u kojima bilo koja osoba navedena pod (c) ili (d) ima značajan interes u glasačkim pravima ili koje je direktno ili indirektno u vlasništvu navedenih osoba, odnosno u kojima iste mogu imati značajan uticaj. To uključuje društva u vlasništvu direktora ili većinskih dioničara Banke, kao i poduzetnike čiji rukovodioci na ključnim položajima su istovremeno na istim ili sličnim položajima u Banci.

Prilikom razmatranja svake moguće transakcije s povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

Poslovni odnosi sa povezanim licima na izvještajne datume prikazani su ispod:

							(000) BAM
31.12.2024	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABSA	Ključne funkcije
Finansijska imovina							
Kredit i potraživanja	0	0	0	0	0	0	454
Ostali depoziti po viđenju	2.344	281	843	207	0	1.371	0
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Ostala imovina	73	0	0	0	0	0	0
Finansijske obaveze							
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Depoziti	13.791	0	0	25	78	0	5.316
Ostale finansijske obaveze	114	0	5	239	0	104	1
Ostale obaveze	0	0	0	0	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	80
Druge potencijalne obaveze i izdate garancije	0	0	0	0	0	0	0

							(000) BAM
31.12.2023	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABSA	Ključne funkcije
Finansijska imovina							
Kredit i potraživanja	0	0	0	0	0	18	319
Ostali depoziti po viđenju	28.517	374	1.051	140	0	865	0
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Ostala imovina	43	0	0	0	0	0	0
Finansijske obaveze							
Derivati							
Depoziti	13.825	0	0	11	58	0	4.808
Ostale finansijske obaveze	87	0	89	143	0	131	0
Ostale obaveze	0	0	0	0	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	73
Druge potencijalne obaveze i izdate garancije	0	0	0	0	0	0	0

							(000) BAM
31.12.2024	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABSA	Ključne funkcije
Prihod od kamata	1.279	0	0	0	0	0	23
Rashod od kamata	-1.114	0	0	0	0	0	-111
Prihod od naknada i provizija	0	0	0	0	0	0	20
Rashod od naknada i provizija	-9	-1	-56	-1	0	0	0
Ostali administrativni troškovi	-210	0	-549	-239	0	0	0
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0	0	0	0	0	0
Ostali operativni prihodi	0	0	0	0	0	0	0
Ostali operativni rashodi	0	0	0	0	0	0	0
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-50	1	2	0	0	3	-2
Ukupno	-104	0	-603	-240	0	3	-70

							(000) BAM
31.12.2023	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABSA	Ključne funkcije
Prihod od kamata	912	0	0	0	0	0	14
Rashod od kamata	-39	0	0	0	0	0	-45
Prihod od naknada i provizija	0	0	0	0	0	0	14
Rashod od naknada i provizija	-8	-1	-63	-2	0	0	0
Ostali administrativni troškovi	-40	0	-537	-245	0	0	0
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0	0	0	0	0	0
Ostali operativni prihodi	0	0	0	0	0	0	0
Ostali operativni rashodi	0	0	0	0	0	0	0
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-23	1	4	1	0	107	-1
Ukupno	802	0	-596	-246	0	107	-18

U sljedećoj tabeli prikazane su ukupne naknade članova Uprave i Nadzornog odbora prema MRS 24.17. Troškovi prema MRS 24 su priznati na obračunskoj osnovi u skladu sa odgovarajućim pravilima osnovnih standarda MRS 19 i MSFI 2. Objelodanjeni iznosi odgovaraju procjenjenoj isplati na dan izvještavanja i mogu da odstupaju od onih koji će biti konačno plaćeni:

(000) BAM

	31.12.2024	31.12.2023
Kratkoročne naknade zaposlenim	960	1.001
Ostale dugoročne naknade	0	0
Otpremnine	0	0
Ukupno	960	1.001

(69) Plaćanja na osnovu akcija

Banka je još 2021. godine, pored godišnjeg bonusa, uspostavila i Okvir za stimulaciju povećanog radnog učinka (PAIF) na osnovu kojeg je Banka članovima Uprave odobrila varijabilne komponente naknade koja se zasniva na vrijednosti akcija. Program ima za cilj da uskladi interese učesnika sa interesima akcionara. Struktura predmetnog Okvira je tokom 2023. godine revidirana, te je definisana za trogodišnji vremenski period, 2023-2025. godine, te obuhvata dugogodišnje i godišnje komponente. Program se aktivira ukoliko su ispunjeni unaprijed definisani kriterijumi (knock-out) koji zavise od adekvatnosti kapitala, LCR, NPE, dobiti nakon oporezivanja, ali i individualnog učinka.

PAIF program se obračunava u skladu sa MSFI 2.

Isplate zasnovane na akcijama: U okviru PAIF šeme Banke za 2024. godinu, članovi Uprave Banke i izabrani direktori na nivou B-1 primaju dodatnu varijabilnu naknadu čija vrijednost zavisi od ukupnog prinosa akcionara (TSR). Ciljne vrijednosti/iznosi TSR-a za dugoročnu komponentu se određuju na početku trogodišnjeg perioda, a ciljne TSR-ove za godišnje komponente prije početka svake godine trogodišnjeg ciklusa. Ciljana vrijednost TSR za dugoročnu komponentu PAIF ciklusa 2023-2025 i ciljna vrijednost TSR za godišnju komponentu 2023. godine su izračunate u odnosu na VWAP akcija ADKO u četvrtom kvartalu 2023. godine, koji je bio jednak BAM 25,3475568 (EUR 12,9600 EUR).

Tokom 2024. Banka je izvršila isplatu po osnovu rezultata ostvarenih u 2023. godini, ali i odloženih isplata po osnovu rezultata ostvarenih u prethodnim godinama.

Sve isplate po osnovu akcija mogu se isplatiti samo ako su ispunjeni regulatorni zahtjevi u pogledu vlastitih sredstava i likvidnosti i ako nije došlo do kršenja specifičnih indikatora rizika u unaprijed definisanom vremenskom okviru.

(70) Upravljanje kapitalom

70.1. Vlastita sredstva i upravljanje kapitalom

Na osnovu Zakona o bankama (Službeni glasnik Republike Srpske no. 04/17, 19/18, 54/19) minimalni iznos uplaćenog kapitala Banke i najniži nivo kapitala koji Banka mora održavati ne može biti manji od 15.000 hiljada BAM. Upisani kapital Banke iznosio je 153.094 hiljada BAM u skladu s ovim odredbama.

Regulatorni kapital predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala, nakon regulatornih usklađivanja.

Osnovni kapital Banke sastoji se od zbira redovnog osnovnog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Stavke redovnog osnovnog kapitala Banke sastoje se od vlasničkih instrumenata, premija na akcije, zadržane dobiti, akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti i drugih rezervi. Banka od stavki redovnog osnovnog kapitala odbija gubitak tekuće finansijske godine, nepokrivene gubitke prethodnih godina, nematerijalnu imovinu, odložena poreska sredstva i drugo. Dodatni osnovni kapital Banke čine stavke dodatnog kapitala nakon regulatornih prilagođavanja. Stavke dodatnog kapitala su vlasnički instrumenti i premijski računi povezani sa instrumentima.

Dopunski kapital sastoji se od stavki dodatnog osnovnog kapitala nakon odbitaka za regulatorne usklađivanja. Dopunski kapital ne može biti više od jedne trećine osnovnog kapitala.

Cilj upravljanja kapitalom Banke je:

- omogućiti usklađenost sa zahtjevima Agencije za bankarstvo RS,
- omogućiti usklađenost sa standardima Addiko Grupe,
- omogućiti čvrstu osnovu kapitala kao podršku za dalji razvoj poslovanja Banke,
- omogućiti prilike za dugoročno poslovanje uz omogućavanje dobiti za akcionare.

U svrhu izračunavanja rizikom ponderisane aktive (RWA) za regulatorno izvještavanje, primjenjuju se sljedeći pristupi:

- Standardizovani pristup za kreditni rizik (SA-CR) i
- Pristup osnovnog pokazatelja (BIA) za operativni rizik.

Upravljanje kapitalom je potpuno integrisano u proces poslovnog planiranja Banke kako bi bila omogućena usklađenost sa regulatornim zahtjevima i ciljnom stopom kapitala tokom perioda planiranja.

Pored minimalnih pokazatelja kapitala koji zahtevaju regulatorni organi, Banka definiše nivo ranog upozoravanja i oporavka u planu oporavka Banke i odgovarajućim procesima. Sistemi ranog upozorenja odnose se na likvidnost kao i na iznose regulatornog i raspoloživog kapitala.

Pored toga, Banka prati sve nove regulatorne promjene, npr. nove regulatorne odluke o upravljanju kapitalom. Procenjuje se uticaj novih regulatornih promjena, a očekivani efekti na kapitalni položaj Banke predstavljaju se odgovarajućim šefovima odeljenja i članovima Uprave Banke. Ovaj proces treba da osigura da Banka na vrijeme prilagodi svoje postupke upravljanja kapitalom novom bonitetnom zahtjevu.

70.2. Implementacija nove regulatorne odluke

U junu 2019. godine, Agencija za bankarstvo objavila je konačnu verziju nove regulatorne Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, koja je obavezna za izvještajne periode koji počinju 1. januara 2020. godine. Zahtjevi nove regulatorne odluke predstavljaju značajnu promjenu u odnosu na MSFI 9 jer su propisani minimalni pragovi. Efekti primjene nove regulatorne odluke inicijalno su priznati u kapitalu na dan 1. januara 2020. godine na poziciju Ostale rezerve u iznosu od -4.511 hiljada BAM.

70.3. Vlastita sredstva i kapitalni zahtjevi

Vlastita sredstva prema odlukama Agencije za bankarstvo sastoje se od Redovnog osnovnog kapitala (CET1), Dodatnog osnovnog kapitala (AT1) i Dopunskog kapitala (T2). Za utvrđivanje stope kapitala, svaka odgovarajuća komponenta kapitala - nakon primjene svih regulatornih odbitaka i filtera - razmatra se u odnosu na ukupnu izloženost riziku.

Regulatorne minimalne stope kapitala uključujući regulatorne zaštite na 31. decembar 2024. i 31. decembar 2023. iznose:

	31.12.2024			31.12.2023		
	CET1	T1	TCR	CET1	T1	TCR
Minimalni kapitalni zahtjevi	6,75%	9,00%	12,00%	6,75%	9,00%	12,00%
Zaštitni sloj kapitala	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
SREP zahtjev	1,50%	1,50%	1,50%	2,00%	2,00%	2,00%
Ukupni kapitalni zahtjev	10,75%	13,00%	16,00%	11,25%	13,50%	16,50%

Banka je dužna da održava adekvatnost kapitala na najmanje 16,0%, odnosno da obim i strukturu svog poslovanja uskladi sa pokazateljima uspješnosti koji su definisani propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, posebno Odlukom o izračunavanju kapitala Banke i druge odluke Agencije za bankarstvo u oblasti nadzora i kontrole bankarskog poslovanja banke, kao i Zakonom o bankama Republike Srpske.

Uprava Banke redovno prati koeficijente adekvatnosti i druge poslovne pokazatelje. Izvještaji o indikatorima dostavljaju se Agenciji za bankarstvo kvartalno u propisanom formatu.

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
Redovni osnovni kapital (CET1)		
Instrumenti kapitala i povezani računi premije akcija	153.094	153.094
Zadržana dobit	22.898	0
Zakonske rezerve	2.185	1.009
Ostala sveobuhvatna dobit	-1.374	-3.479
CET1 prije regulatornih usklađivanja	176.803	150.624
CET1 kapital: regulatorna usklađivanja		
Nematerijalna imovina	-2.384	-4.093
Ostale odbitne stavke osnovnog kapitala	-1.678	-1.998
Ukupna regulatorna usklađivanja osnovnog kapitala (CET1)	-4.062	-6.091
Ukupan osnovni kapital (CET1)	172.741	144.533
Dopunski kapital (T2) kapital		
Dopunski kapital (T2)	0	0
Ukupan kapital (TC = CET1 + T2)	172.741	144.533
Ukupna izloženost kreditnom riziku	723.219	625.257
Ukupni iznos rizika pozicije, devizni i robni rizik	0	0
Izloženost operativnom riziku	72.393	63.357
Ukupan iznos rizikom ponderisane aktive	795.612	688.614
Koeficijenti kapitala %		
Stopa osnovnog kapitala	21,7%	21,0%
Stopa adekvatnosti kapitala	21,7%	21,0%

* iznosi kapitala i druge stavke bilansa stanja u tabeli iznad obračunavaju se u skladu s propisima ABRS-a.

Ukupan kapital je veći za 28.208 hiljada BAM u odnosu na prošlu godinu.

Kapitalni zahtjevi koji su bili na snazi tokom godine, uključujući i dovoljan zaštitni sloj, bili su ostvareni u svakom trenutku.

Kapitalni zahtjevi (rizikom ponderisana aktiva)

Kreditni rizik, operativni rizik i tržišni rizik su u djelokrugu regulatornih rizika za izračunavanje rizikom ponderisane aktive (RWA). RWA se povećala za 106.998 hiljada BAM tokom izvještajnog perioda najvećim dijelom usled primjene regulatorne Odluke o dopuni odluke o uključivanju posebnih uslova za ugovaranje dugoročnih nenamjenskih i zamjenskih kredita fizičkim licima u sistem upravljanja rizicima u Banci, kojom se ponder rizika 100% dodjeljuje za izloženosti po osnovu dugoročnih nenamjenskih i zamjenskih kredita fizičkim licima sa preostalim rokom dospijeca dužim od 5 godina. Primjena navedene odluke povećala je kreditnu RWA za 80 miliona BAM. Povećanje RWA za kreditni rizik iznosi 97.962 hiljada BAM. RWA za za operativne rizike povećao se za 9.036 hiljada BAM.

Koeficijent finansijske poluge

Koeficijent finansijske poluge za Banku, izračunat u skladu sa Odlukom ABRS-a o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom Banke, iznosio je 15,3% na dan 31. decembar 2024. godine, u odnosu na dan 31. decembar 2023. godine kada je iznosio 13,6 %. Rast je izazvan povećanjem osnovnog kapitala.

	(000) BAM	
	31.12.2024	31.12.2023
Osnovni kapital	172.741	144.533
Ukupna izloženosti finansijske poluge	1.132.150	1.063.582
Koeficijent finansijske poluge %	15,3%	13,6%

* Iznosi kapitala i druge stavke u tabeli iznad obračunavaju se u skladu s propisima ABRS-a.

70.4. MREL zahtjevi

Regulativa ABRS propisuje da su banke dužne da ispunjavaju minimalan iznos regulatornog kapitala i prihvatljivih obaveza koji obezbjeđuju dovoljne količine instrumenata koji se mogu otpisati ili pretvoriti u kapital u slučaju gubitaka, a nakon čega bi se omogućilo dalje nesmetano poslovanje.

Banka ispunjava MREL zahtjev u skladu sa definisanom dinamikom.

(71) Založena imovina

Na dan 31. decembar 2024. godine Banka ima založene obveznice Republike Italije u iznosu od 7.041 hiljada BAM. Navedena imovina je založena u svrhu dobijanja kredita od EBRD-a (European Bank for Reconstruction and Development).

(72) Troškovi revizije

Ugovoreni troškovi revizije mogu se prikazati kako slijedi:

	31.12.2024	(000) BAM 31.12.2023
Revizija godišnjih finansijskih izvještaja	144	128
Revizija informacionog sistema	18	9
Ukupno	162	137

U skladu sa ugovorom o reviziji godišnjeg izvještaja, grupnog paketa i regulatornih izvještaja za Agenciju za bankarstvo Republike Srpske za 2024. godinu Banka je ugovorila sa KPMG B-H d.o.o. iznos od 144 hiljada BAM bez uključenog PDV-a i troškova (2023: 128 hiljada BAM bez uključenog PDV-a i troškova).

U skladu sa ugovorom o reviziji informacionih sistema za 2024. godinu (obavezno izvještavanje Agenciji za bankarstvo Republike Srpske) Banka je ugovorila sa KPMG B-H d.o.o. iznos od 18 hiljada BAM bez uključenog PDV-a i troškova (2023: 9 hiljada BAM bez uključenog PDV-a i troškova).

Ukupni ugovoreni iznos troškova za reviziju i druge usluge povezane s davanjem mišljenja u 2024. godini je iznosio 162 hiljada BAM bez PDV-a i troškova (2023: 137 hiljada BAM bez uključenog PDV-a i troškova).

(73) Događaji nakon dana bilansa

Do datuma izdavanja ovih finansijskih izvještaja, nije bilo događaja nakon dana bilansa koji bi značajnije uticali na finansijske izvještaje Banke, i koji bi zahtijevali dodatna objelodanjivanja ili korekcije.

(74) Odbori Banke

od 1. januara 2024.

Nadzorni odbor**Predsjednik nadzornog odbora:**

Tadej Krašovec (od 26.11.2021. i dalje)

Zamjenik predsjednika**Nadzornog odbora**

Petra Hildegard Zirhan-Wagner (od 26.11.2021. i dalje)

Članovi Nadzornog odbora

Stevo Pucar (od 23.12.2020. i dalje)

Radomir Savić (od 23.12.2020. i dalje)

Biljana Vujović (od 24.07.2023. i dalje)

Uprava

Slađan Stanić, predsjednik Uprave (od 01.10.2024. i dalje)

Srđan Kondić, predsjednik Uprave (od 01.10.2020. do 30.09.2024.)

Mile Todorović, član Uprave (od 26.08.2021. i dalje)

Slađan Stanić, član Uprave (od 01.10.2020. do 30.09.2024.)

Vladimir Telebak, v.d. član Uprave (od 01.10.2024. do 31.12.2024)

Nataša Kragulj, član Uprave (od 01.01.2025. i dalje)

Odbor za reviziju

Đorđe Lazović, predsjednik (od 16.05.2019. i dalje)

Siniša Radonjić, član (od 16.05.2019. i dalje)

Ines Krnić, član (od 25.05.2022 i dalje)

Banja Luka, 26. februar 2025. godine
Addiko Bank a.d. Banja Luka

UPRAVA

Slađan Stanić
Predsjednik

Nataša Kragulj
Član Uprave

Mile Todorović
Član Uprave

Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njihovog poslovanja i novčanih tokova, u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na osnovu principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Banja Luka, 26. februar 2025. godine
Addiko Bank a.d. Banja Luka

UPRAVA

Slađan Stanić
Predsjednik

Nataša Kragulj
Član Uprave

Mile Todorović
Član Uprave

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima Addiko Bank a.d. Banja Luka

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Addiko Bank a.d. Banja Luka („Banka“), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2024. godine, izvještaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak materijalnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2024. godine i njenu finansijsku uspješnost i njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju u odjeljku *Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Banke u skladu s *Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom)* i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima Addiko Bank a.d. Banja Luka (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom prosuđivanju, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja za tekući period. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja od klijenata

Na dan 31. decembra 2024. godine, bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od klijenata: 715 miliona KM, pripadajuće umanjeње vrijednosti: 54 miliona KM i neto umanjeње vrijednosti priznato u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 4,5 miliona KM (31. decembar 2023.: bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od klijenata: 687 miliona KM, pripadajuće umanjeње vrijednosti: 52 milion KM i neto dobiti od otpuštanja umanjeња vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 1,8 miliona KM).

Vidjeti Značajne računovodstvene politike, Napomenu 4 Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjenosti u vezi sa procjenama, Napomenu 38 Krediti i potraživanja, te Napomenu 53 Kreditni rizik.

Ključno revizijsko pitanje

Umanjenje vrijednosti predstavlja najbolju procjenu Uprave o očekivanim kreditnim gubicima (eng. „ECLs“) unutar kredita i potraživanja od klijenata (zajedno, „krediti“, „izloženost“) na izvještajni datum. Usredotočili smo se na navedeno područje s obzirom da određivanje iznosa umanjeња vrijednosti zahtjeva kompleksne i subjektivne procjene i pretpostavke.

Banka obračunava ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske („ABRS“), koja objedinjuje zahtjeve MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ sa propisanim minimalnim zahtjevima za rezervisanje od strane ABRS-a.

Umanjenje vrijednosti prihodujućih izloženosti (Faza 1 i Faza 2 po hijerarhiji računovodstvenog okvira) i Faza 3 za pojedinačne izloženosti ispod 100 hiljada KM određuju se temeljem tehnika modeliranja koje se zasnivaju na ključnim parametrima kao što su vjerovatnost nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. PD), izloženost u trenutku statusa neispunjenja obaveza (eng. EAD) i gubitak zbog nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. LGD), uzimajući u obzir istorijsko iskustvo, prepoznavanje izloženosti kod kojih je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta i informacije o predviđanjima budućih kretanja (zajedno „kolektivno umanjeње vrijednosti“).

Kako je naša revizija adresirala pitanje

Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, obavljene, gdje je to bilo primjenjivo, uz pomoć naših stručnjaka za upravljanje finansijskim rizicima („FRM“) i informacione tehnologije („IT“), između ostalog, uključivale su:

- Pregled Bančinih metodologija umanjeња vrijednosti te procjenu njihove usklađenosti sa relevantnim zahtjevima regulatornog okvira i okvira za finansijsko izvještavanje. Kao dio toga, identifikovali smo relevantne modele, pretpostavke i izvore podataka, i ocijenili prikladnost primjene takvih modela na pretpostavke i podatke. Takođe smo preispitali Upravu o adekvatnosti nivoa detalja same metodologije sagledavanjem faktora relevantnih za Banku;
- Postavljanje relevantnih upita zaposlenicima iz odjela upravljanja kreditnim rizicima, finansija i odjela informacionih tehnologija (IT) Banke, kako bismo razumjeli proces umanjeња vrijednosti, korištenih IT aplikacija, izvora ključnih informacija i pretpostavki o podacima koji su korišteni u modelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka. Takođe, proveli smo procjenu i testiranje IT kontrolnog okruženja Banke na sigurnost i pristup podacima;
- Testiranje dizajna, implementacije i operativne efikasnosti odabranih kontrola vezanih uz odobravanje, evidentiranje i praćenje kredita, uključujući one kontrole koje se odnose na prepoznavanje značajnog povećanja kreditnog rizika, gubitaka i neispunjavanja obaveza, primjerenost klasifikacije izloženosti na uspješne i nekvalitetne i njihovu segmentaciju u homogene grupe, izračun dana kašnjenja, procjenu kolaterala i izračun ispravki vrijednosti.

Izveštaj nezavisnog revizora Akcionarima Addiko Bank a.d. Banja Luka (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

Ključno revizijsko pitanje (*nastavak*)

Očekivani kreditni gubici za pojedinačno značajne Faza 3 (neprihodujuće) izloženosti (jednako ili iznad 100 hiljada KM) procjenjuju se na individualnoj osnovi temeljem analize diskontovanih novčanih tokova. Ovaj proces uključuje subjektivnost i brojne značajne pretpostavke, uključujući i očekivane prilive od realizacije pripadajućeg kolaterala i minimalnog perioda potrebnog za prodaju kolaterala.

U kolektivnu i individualnu procjenu uključena su i posebna pravila ABRS u vezi sa različitim minimalnim stopama rezervisanja.

Iako je ekonomsko okruženje u 2024. godini pokazalo mješovite znakove stabilizacije, i dalje postoje inherentne neizvjesnosti, posebno u vezi sa određenim tržištima i pretpostavkama o kreditnom riziku.

U svjetlu navedenih faktora, smatrali smo da je umanjene vrijednosti kredita i potraživanja povezano sa značajnim rizikom od materijalno pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, što je zahtijevalo našu pojačanu pažnju tokom revizije.

U skladu s tim, smatrali smo da je ovo područje ključno revizijsko pitanje.

Kako je naša revizija adresirala pitanje (*nastavak*)

- Za umanjena vrijednosti koje se računaju na kolektivnoj osnovi:
 - Preispitivanje ključnih parametara rizika (PD, EAD i LGD) primjenjenih u kolektivnom ECL modelu, pozivajući se na Bančine podatke o istorijskim neizvršenim obavezama, ostvarenim gubicima po tim neizvršenim obavezama i amortizaciji kredita;
 - Pribavljanje relevantnih informacija o predviđanjima budućih kretanja i makroekonomskim projekcijama korištenim od strane Banke u procjeni očekivanih kreditnih gubitaka. Nezavisna procjena tih informacija potvrđujući navode uprave ispitivanjem javno dostupnih izvora;
- Za umanjena vrijednosti koja se računaju na individualnom nivou:
 - za odabrani uzorak izloženosti, uzimajući u obzir poslovanje klijenta, tržišne uslove i istorijat plaćanja; kritičko procjenjivanje postojanja bilo kakvih pokretača za razvrstavanje u Fazu 2 ili Fazu 3 pozivanjem na prateću dokumentaciju (kreditne datoteke) i kroz razgovor s kreditnim službenicima i osobljem za upravljanje kreditnim rizikom.
- Za umanjene vrijednosti u cjelini:
 - Razmatranje adekvatnosti očekivanih kreditnih gubitaka u odnosu na različite minimalne zahtjeve za rezervisanja propisane od strane ABRS;
 - Kritičko procjenjivanje adekvatnosti sveukupnih rezervacija za umanjene vrijednosti, uključujući razvoj pokrivenosti izloženosti rezervacijama i udio bruto naplativih i nenaplativih izloženosti u ukupnoj bruto pokrivenosti izloženosti naplativih i nenaplativih kredita.

Ispitivanje da li Bančine objave u vezi sa umanjnjem vrijednosti i objavama povezanim s kreditnim rizikom u finansijskim izvještajima na odgovarajući način uključuju i opisuju relevantne kvantitativne i kvalitativne informacije zahtijevane primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja.

Izveštaj nezavisnog revizora Akcionarima Addiko Bank a.d. Banja Luka (*nastavak*)

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže Ključne pokazatelje poslovanja, Pismo Izvršnog direktora i Izveštaj Uprave ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije i mi nećemo izraziti bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno protivrječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahtjeva da tu činjenicu saopštimo u izvještaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izvještaju.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj, i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške i izdati izvještaj revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni, ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.

Izveštaj nezavisnog revizora Akcionarima Addiko Bank a.d. Banja Luka (nastavak)

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primijereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- zaključujemo o primjerenosti Upravinog korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranom djelokrugu i vremenskom rasporedu revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi takođe dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima vezanim za nezavisnost i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koje se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i s toga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba komunicirati u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobit javnog interesa od takvog saopštavanja.

Angažovani partner u reviziji, koja je rezultovala ovim izvještajem nezavisnog revizora je Vedran Vukotić.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju
Podružnica Banja Luka
Ovlašteni revizori

Svetozara Markovića 5
78000 Banja Luka
Bosna i Hercegovina

Manal Bećirbegović
Izvršni direktor

26. februara 2025. godine

Vedran Vukotić
Ovlašteni revizor

Skraćenice

ABC	Addiko Bank d.d., Hrvatska
ABBL	Addiko Bank a.d., Bosna i Hercegovina (Banja Luka)
ABH	Addiko Bank AG, Austrija (Holding)
ABM	Addiko Bank a.d., Crna Gora
ABS	Addiko Bank d.d., Slovenija
ABSA	Addiko Bank d.d., Bosna i Hercegovina (Sarajevo)
AC	Amortizirani troškovi
Povezano društvo	Društvo nad kojim se vrši materijalni uticaj u smislu poslovanja ili finansijske politike i koje je priznato u konsolidovanim izvještajima upotrebom metode udjela
Knjiga banke	Sve bilansne i vanbilansne pozicije banke koje nose rizike i koje nisu raspoređene u knjigu trgovanja
Bank@Work	Alternativni kanal prodaje usmjeren na pružanje pogodnosti kao glavne prednosti klijentu. Timovi poslovnica redovno posjećuju sjedišta velikih društava s mobilnom opremom, predstavljaju ponudu proizvoda iz usluga Banke, otvaraju proizvode na licu mjesta ili pomažu potencijalnim klijentima koji podnose zahtjev za kredit
CDS	Zamjena kreditnog rizika; finansijski instrument koji osigurava kreditne rizike, na primjer one koji se odnose na kredite ili vrijednosne papire
Promjena CL/GPL	Promjena u CL / bruto naplativi krediti
CL	Kreditni gubitak
CMA & CML	Imovina koja čini maržu klijenta (CMA) i Obaveze koje čine maržu klijenta (CML) je bruto marža u odnosu na imovinu, odnosno obaveze, uključujući uknjiženi redovni i prihod od kamata i slično i obračunski troškovi i koristi, definisani u okviru metodologije za utvrđivanje cijena prenosa sredstava
Omjer troškova i prihoda (CIR)	Operativni troškovi / (Neto kamatni prihod + Neto prihod od naknada i provizija)
Pokazatelj troška rizika	Troškovi kreditnih gubitaka na finansijskoj imovini / Izloženosti koje nose kreditni rizik
CRB	Snošenje kreditnog rizika
Banka	Bilo koja institucija čije poslovanje je primanje depozita i sredstava sa obavezom vraćanja i davanje kredita za vlastiti račun u skladu sa Zakonom o bankama
CSF	"Centralne upravljačke funkcije" i utvrđene usluge koje imaju prirodu aktivnosti akcionara i koje se stoga pružaju i naplaćuju isključivo Banci. CSF se odnose na strateško usmjeravanje, koordinaciju, podršku, praćenje i upravljanje, npr. ljudski resursi, pravni poslovi, marketing
Kreditni klijentima	Izloženost kredita iz bilansa uključujući obračunatu kamatu, bruto iznos rezerviranja za naplative i nenaplative kredite
Derivati	Finansijski instrumenti čija vrijednost zavisi od vrijednosti odnosno imovine (kao što su dionice ili obveznice). Najvažniji derivati su fjučersi, opcije i zamjene
Fer vrijednost	Cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prenos obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja
FDI	Direktno strano ulaganje
FVTOCI	Fer vrijednost putem OCI
FVTPL	Fer vrijednost putem dobiti ili gubitka
Devizne transakcije i dinamička konverzija valuta	Kursne razlike i Dinamički devizni kursevi

Centralne vlade	Centralne vlasti, državne ili regionalne vlasti i lokalne vlasti, uključujući administrativne organe i neprofitna društva, ali isključujući javna društva i privatna društva u vlasništvu tih uprava koji imaju komercijalnu aktivnost (što se objelodanjuje pod “banke”, “druge finansijske institucije” ili “nefinansijska društva” u zavisnosti od njihove djelatnosti); fondovi socijalnog osiguranja; i međunarodne organizacije, kao što su institucije Evropske unije, Međunarodni monetarni fond i Banka za međunarodne namire
Plasmani kredita	Uključuju isplate kredita (potrošačko-hipotekarnih i stambenih kredita, bez revolving kredita) i interno refinansiranje koje se odnosi na transakcije unutar banke
Bruto izloženost	Izloženost kredita iz bilansa i vanbilansnih kredita uključujući obračunate kamate, bruto iznos rezerviranja za naplative i nenaplative kredite
Bruto naplativi krediti	Izloženost kredita iz bilansa bez obračunate kamate i bez odbitka rezerviranja za naplative kredite
GSS	Znači "zajedničke usluge grupe", odnosno utvrđene usluge kojima je cilj pružanje ekonomske ili komercijalne vrijednosti članovima Grupe putem unapređenja ili održavanja njihovog poslovnog položaja, npr. transakcijsko bankarstvo, pozadinski uredi, digitalno bankarstvo. GSS se ne odnose na aktivnosti dioničara, tj. aktivnosti koje se obavljaju samo zbog dioničkog udjela u jednom ili više drugih članova Grupe i koje se pružaju i obračunavaju na odnosnog člana Grupe koji je njihov primatelj
Domaćinstva	Pojedinci ili grupe pojedinaca kao potrošači i proizvođači robe i nefinansijskih usluga isključivo za vlastitu konačnu potrošnju i kao proizvođači tržišne robe i nefinansijskih i finansijskih usluga, pod uslovom da njihove aktivnosti nisu aktivnosti tih kvazidruštava. Neprofitne institucije koje služe domaćinstvima (“NPISH”) i koje se prvenstveno bave proizvodnjom netržišnih roba i usluga namijenjenih određenim grupama domaćinstava su uključene
Velika društva	Segment Velika društva obuhvata pravne subjekte i preduzetnike s godišnjim bruto prihodom do 97.791 hiljada BAM
LCR	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti; omjer visokokvalitetne likvidne imovine i neto novčanih tokova u narednih 30 dana
Omjer finansijske poluge	Omjer redovnog osnovnog kapitala na određene izloženosti u Izvještaju o finansijskom položaju i van njega obračunat u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Kredit i potraživanja	Bruto knjigovodstveni iznos kredita i potraživanja umanjeno za rezerviranja za ECL (očekivane kreditne gubitke)
Omjer kredita i depozita	Označava sposobnost banke da refinansira svoje kredite depozitima, a ne velikim izvorima finansiranja. Zasniva se na neto kreditima klijentima i obračunava s kreditima nefinansijskim društvima i domaćinstvima u vezi s depozitima od nefinansijskih društava i domaćinstava. Nivo segmenta: Krediti i potraživanja podijeljeni finansijskim obavezama po amortiziranim troškovima
Period utvrđivanja gubitaka (LIP)	Vremenski period od trenutka neispunjenja obaveze klijenta do trenutka kada neispunjenje obaveze bude priznato u Banci
Neto prihod banke	Zbir neto kamatnog prihoda i neto prihoda od naknada i provizija
Neto kamatni prihod (nivo segmenta)	Neto kamatni prihod na nivou segmenta uključuje ukupan kamatni prihod koji se odnosi na efektivnu kamatnu stopu od bruto naplativih kredita, kamatni prihod od NPE, prihod od kamata i slično, rashode po osnovu kamata od depozita klijenata, naknade od utvrđivanja cijena prenosa sredstava i raspoređeni prinos od kamata i manjka likvidnosti
NIM	Neto kamatna marža koristi se za vanjsko poređenje s drugim bankama i kao interno mjerenje profitabilnosti proizvoda i segmenata. Obračunava se s neto kamatnim prihodom utvrđenim u odnosu na prosječnu kamatonosnu imovinu (ukupna imovina umanjena za ulaganja u podružnice, zajedničke pothvate i povezana društva, nematerijalna trajna imovina, materijalna trajna imovina, poreska imovina i druga imovina)

Nefinansijska društva	Društva i kvazidruštva koja se na bave finansijskim posredovanjem nego prvenstveno proizvodnjom tržišnih roba i usluga
NPE	Neprihodujuća izloženost u statusu neispunjenja obaveza (Bruto knjigovodstveni iznos). Status neispunjenja obaveza i time neprihodujuća izloženost primjenjuje se ako se može pretpostaviti sa je malo vjerovatno da će klijent ispuniti sve svoje kreditne obaveze prema banci, ili ako dužnik kasni s plaćanjem najmanje 90 dana po bilo kojoj materijalnoj kreditnoj obavezi prema Banci
Omjer NPE	Ekonomski omjer koji pokazuje omjer kredita koji su klasificirani kao nenaplativi u statusu neispunjenja obaveza u odnosu na cijeli kreditni portfelj klijenta. Definicija neprihodujućeg usvojena je iz regulatornih standarda i smjernica i obuhvata generalno klijente kod kojih je otplata upitna, realizacija kolaterala se očekuje i koji su zato premješteni u segment rejtinga klijenta u statusu neispunjenja obaveza. Ovaj omjer odražava kvalitet kreditnog portfolia banke i daje indikator za provođenje upravljanja kreditnim rizikom banke. Neprihodujuća izloženost/izloženost koja nosi kreditni rizik (bilansna i vanbilansna)
Omjer pokrivenosti NPE	Opisuje u kojoj mjeri je neprihodujuća izloženost u statusu neispunjenja obaveza pokrivena umanjnjima vrijednosti (rezerviranja za kreditne gubitke pojedinačna i na osnovu portfolia) i time takođe izražava sposobnost banke da apsorbira gubitke iz svoje NPE. Obračunava se s gubicima umanjjenja vrijednosti utvrđenim u odnosu na neprihodujuću izloženost u statusu neispunjenja obaveza
Pokriće kolaterala za NPE	Kolaterali dodijeljeni neprihodujućoj izloženosti / neprihodujuća izloženost
Opcija	Pravo na kupovinu (poziv) ili prodaju (ponuda) odnosno referentne imovine po ugovorenoj cijeni u utvrđenom vremenskom periodu ili trenutku
OTC	Vanberzovno; trgovina nestandardiziranim finansijskim instrumentima direktno između učesnika na tržištu umjesto putem zamjene
Druga finansijska društva	Sva finansijska društva i kvazidruštva osim kreditnih institucija kao što su investicione firme, investicioni fondovi, osiguravajuća društva, penzionirani fondovi, zajednička ulaganja i klirinške kuće, kao i ostali finansijski posrednici, pomoćne finansijske institucije i vlastite finansijske institucije i zajmodavci
PI	Fizička lica
POCI	Kupljena ili stečena imovina umanjena za kreditne gubitke
Javne finansije	Segment Javne finansije uključuje sve subjekte u državnom vlasništvu
Redovni kamatni prihod	Redovni kamatni prihod povezan je s nominalnom kamatnom stopom iz bruto naplativih kredita isključujući prihod od naknada za izdavanje, zateznih kamata i cijena prenosa sredstava
Stečena materijalna imovina	Imovina stečena tokom postupka prisilne naplate kredita
Stanovništvo (PI/Micro)	Segment Stanovništvo uključuje sljedeće kategorije PI, fizička lica koja ne predstavljaju grupu, društvo ili organizaciju
Rizikom ponderirana imovina (RWA)	Bilansne i vanbilansne pozicije, koje su rizikom ponderirane u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Povrat na materijalni kapital	Obračunat kao rezultat nakon poreza podijeljen prosjekom kapitala umanjen za nematerijalnu imovinu matičnog društva za dati period
SME	U ovom korporativnom segmentu uključeni su standard klijenti kao i mala mala i srednja društva s godišnjim bruto do 97.791 hiljada BAM.
Nivo kreditnog rizika 1	Nivo umanjjenja vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje nije evidentirano značajno povećanje kreditnog rizika od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka
Nivo kreditnog rizika 2	Nivo umanjjenja vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje je značajno povećanje kreditnog rizika evidentirano od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka

Nivo kreditnog rizika 3	Nivo umanjnja vrijednosti koje se odnosi na finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i koji su umanjni za kreditne gubitke. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka
Stopa ukupnog kapitala (TCR)	Sva prihvatljiva vlastita sredstva, predstavljena u % ukupnog rizika prema Odluci o upravljanju kapitalom
Dopunski kapital	Dopunski kapital (Tier 2 capital - T 2) banke sastoji se od stavki dopunskog kapitala banke nakon umanjnja za regulatorna usklađenja u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke
TLOF	Ukupne obaveze i vlastita sredstva
Viber	Viber je besplatna usluga razgovora za pametne telefone i desktop kompjutere. Ovaj program omogućava IP telefoniju i instant poruke između korisnika Vibera putem interneta
Prinos od GPL	Redovni kamatni prihod / bruto naplativi krediti
DWH	Baza podataka
CRE	Komercijalna nekretnina kao kolateral
RRE	Rezidencijalna nekretnina kao kolateral
TTC	Kroz ciklus (eng. Through-the-cycle)
PIT	Trenutak u vremenu (eng. Point-in-time)
K&E rizici	Klimatski i ekološki rizici

Oznaka

**Izdavač Finansijskog izvještaja
i odgovorna za sadržaj:**

Addiko Bank a.d.

Aleja Svetog Save 13

78 000 Banja Luka

Tel. +387 (51) 336-510

www.addiko-rs.ba

Ovaj izvještaj smo sastavili sa najvećom pažnjom i provjerili smo podatke na kojima se zasniva. Međutim, ne mogu se isključiti greške zaokruživanja ili greške u prenosu, slaganju slova ili štampanju. Izvještaj je napravljen interno pomoću softvera kompanije firesys GmbH.